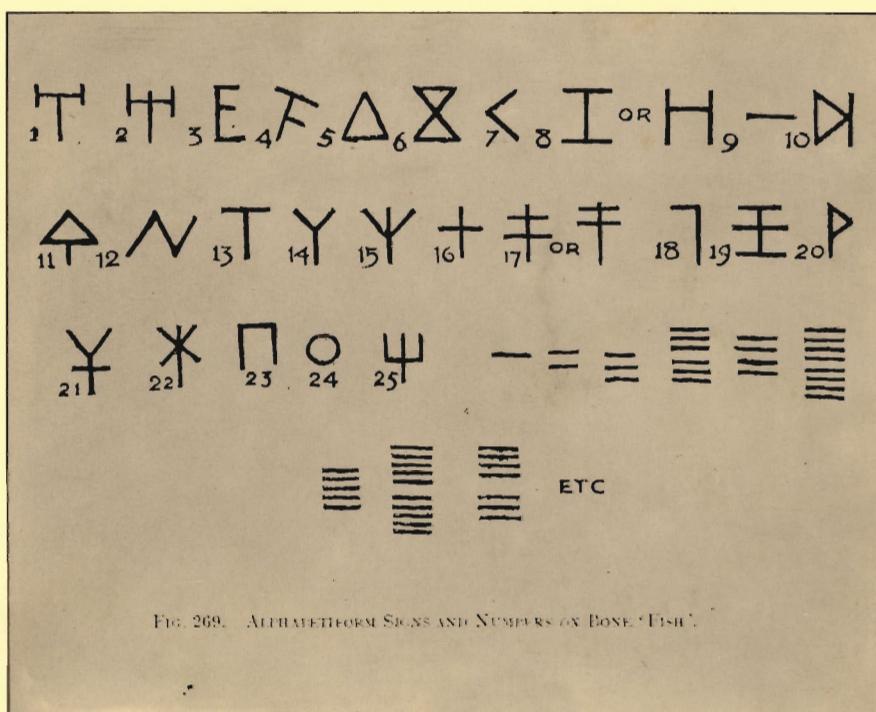

ΜΕΤΑΞΥ «ΜΥΘΟΥ» ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

**Νέες αποκρυπτογραφήσεις
τῆς Γραμμικῆς Γραφῆς Β**

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα

105 58 Ἀθήνα.

Τηλέφ.: 3223957, 9841655

Τὰ Γραφεῖα τοῦ Περιοδικοῦ
λειτουργοῦν πρωινὲς ὥρες
9.30-13.30 καθημερινά.

Ἰδιοκτήτης-Ἐκδότης-Διευθυντής:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ
Ἀχιλλέως - Μουσῶν 51
Παλαιό Φάληρο.

Φωτοστοιχειοθεσία-Ἀτελιέ:
«Ν. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ & ΣΙΑ ΕΠΕ»
Μάγερ 11, Ἀθήνα, τηλ. 5221792.
Ἐκτύπωση-Βιβλιοδεσία:
«ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ & ΣΙΑ ΕΠΕ»
Καλλιδρόμου 10
Μπουρνάζι, τηλ. 5726819.

- Τιμὴ ἀντιτύπου: 600 δρχ.
- Ἐτήσια συνδρομὴ: 6.000 δρχ.
- Ὁργανισμῶν κ.λπ.: 8.000 δρχ.
- Φοιτητῶν: 4.000 δρχ.
- Ἐξωτερικοῦ: 50 δολλ. ΗΠΑ.

• Οἱ συνδρομὲς προκαταβάλλονται
τὸν μῆνα Ἰανουάριο κάθε χρόνου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Ὅλες οἱ συνεργασίες καὶ τὰ
ταχυδρομικὰ ἐμβάσματα στὴ
διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ, Μουσῶν 51
175 62, Π. Φάληρο, Ἀθήνα.

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομητὲς
ποὺ ἀλλάζουν διεύθυνση, νὰ τὸ
γνωστοποιοῦν στὸ περιοδικό.

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

ΣΕΛΙΣ 7220:

Τὸ ἀδιέξοδο τῆς Μεγάλης Ἐκτροπῆς

Δ.Ι.Α.

ΣΕΛΙΣ 7222:

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ
ΚΩΝ. ΨΩΜΑΔΑΚΗΣ, Γ.Μ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ, Ζ. ΠΕΤΡΙ-
ΔΗΣ, Δ. ΜΠΟΓΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Π. ΓΚΙΑΛΑΣ, Μ.
ΜΗΝΙΩΤΗΣ, ΣΤ. ΞΑΝΘΟΥΔΑΚΗΣ, ΣΠ. ΕΥΛΑ-
ΜΠΙΟΣ, Φ. ΜΠΟΥΖΑΝΗΣ, ΚΩΣΤΗΣ ΚΟΚΟΡΟΒΙ-
ΤΣ.

ΣΕΛΙΣ 7229:

Ἀποκρυπτογράφηση Γραμμικῆς Β
ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

ΣΕΛΙΣ 7235:

Τὸ αἷμα τοῦ Αἵμου
ΑΛΚΕΤΑΣ

ΣΕΛΙΣ 7240:

Διπλωματικὸ παρασκήνιο μιᾶς συμφωνίας
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ 7243:

Περὶ τοῦ Ε, ἀλλ' ὅχι τοῦ ἐν Δελφοῖς
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΑΤΣΙΑΔΡΑΜΗΣ

ΣΕΛΙΣ 7247:

Μεταξὺ Μύθου καὶ Ἱστορίας
ΚΩΝ. Β. ΚΟΥΤΡΟΥΒΕΛΗΣ

ΣΕΛΙΣ 7259:

Ἡ τραγωδία τοῦ ἐμφυλίου πολέμου
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΚΑΖΑΝΑΣ

ΣΕΛΙΣ 7259:

«Πόλις» καὶ «Πολιτική»: Πανάρχαια δημιουργήματα
τῆς Ἑλληνικῆς Σκέψεως
ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΚΟΥΤΟΥΛΑΣ

ΣΕΛΙΣ 7273:

Ὁ Ἀφροκεντρισμὸς στὴν Ἀρχαιολογία
ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΗ ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΠΟΙΗΣΗ:

ΜΕΤΕΩΡΙΣΜΟΙ: σελ. 7231 • ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙ-
ΤΑ: σελ. 7245 • ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ: σελ. 7267 • ΕΘΝΙ-
ΚΑ: σελ. 7257 • ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΧΩΡΙΣ ΧΑΡΑ-
ΚΤΗΡΑ: σελ. 7241 • ΤΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ:
σελ. 7271 • ΤΟ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ: σελ. 7269 • Η
ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ: σελ. 7273.

ΕΙΚΟΝΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Σημεῖα τῆς Γραμμικῆς Β, ἀ-
ναγραφόμενα στὶς πινακίδες τῆς Κνωσοῦ, ποὺ ἀνεκά-
λυψε ὁ Α. Ἔβανς, καὶ ποὺ εἶναι ἐντελῶς ὅμοια ἢ πα-
ρόμοια πρὸς τὰ στοιχεῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβή-
του. Ἐχουν τεθῇ σὲ διαφορετικὴ σειρὰ ἀπὸ ἐκείνη
τῶν γραμμάτων τοῦ Ἀλφαβήτου. Οἱ παράλληλες ὀρι-
ζόντιες γραμμὲς στὸ τέλος ἀποτελοῦν σύμβολα ἀριθ-
μῶν. Καὶ ὅμως οἱ Ἕλληνες Φοινικιστὲς ἐξακολου-
θοῦν νὰ διδάσκουν τὰ Ἑλληνόπουλα, ὅτι τὸ Ἀλφά-
βητο ἀνεκάλυψαν οἱ Φοῖνικες.

Τὸ ἀδιέξοδο τῆς Μεγάλης Ἑκτροπῆς

Ἡ καὶ τυπικὰ μονιστικὴ ἐμφάνιση, γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Ἱστορία, τῆς Ἑξ-ουσίας (ὁ προηγηθεὶς Μέγας Οἰκουμενικὸς Διὸς-πολιτισμὸς καὶ ἡ παράλληλη Μεγάλῃ Οἰκουμενικῇ Διὸς-πολιτικῇ εἶναι «ἄγνωστα ἢ ψιλὰ γράμματα» γιὰ τὴν Διεθνῇ Δύναμει) θέτει τὸν Ἑξουσιασμὸ μπροστὰ σὲ μιὰ ἄνευ ἱστορικοῦ προηγουμένου κατάστασι, ὅπου τὸ παλιό του «συνταγολόγιον», πὺν ἐφάρμοζε στὴν πολυκέφαλῃ ἢ δυϊστικῇ «ἐκδοσὴ» του (Κρατισμὸς, Διεθνισμὸς, Θρησκευτισμὸς, Μυστικισμὸς, Ἀστοκαπιταλομαρξισμὸς, Οἰκονομισμὸς, Κοσμοπολιτισμὸς κ.λπ.), δὲν ἰσχύει πιά, τὰ δὲ νέα ἐφευρήματά του, καθὼς κατασκευάζονται ὑπὸ τὴν πίεσι τῆς καλπάζουσας πραγματικότη-
τας, εἶναι σπασμωδικὰ, ἀτελέσφορα καὶ συχνὰ παιδαριώδη ἢ γελοῖα (πρβλ. τίς «ἀπόπειρες» τοῦ... Ἀφροκεντρισμοῦ, τῆς ἰδεολογικῆς «Νεγρο-λαγνείας», τοῦ νέου δυϊσμοῦ Ἰσλάμ-Δύσεως κ.λπ.).

Τὸ πρόβλημα τοῦ Ἑξουσιασμοῦ μὲ ἀπλᾶ λόγια εἶναι τὸ ἐξῆς: Ὁ Πολιτισμὸς, παρὰ τίς μακραίωνες προσβολὰς πὺν ὑπέστη, δὲν πέθανε ἱστορικά. Ἀλλιῶς: Ἡ διαστρέβλωσι καὶ ἐξάλειψι τῆς κατακτημένης ἱστορικῆς πείρας τοῦ ἀνθρωπίνου εἶδους, τῆς Συλλογικῆς Μνήμης, τῆς μόνης προϋποθέσεως γιὰ τὴν ἔλλογι πορεία τῆς Ἀνθρωπότητος διὰ μέσου τοῦ Χρόνου, δὲν ἐπετεύχθη ὀλοκληρωτικά. Καὶ συνεπῶς: Ἡ ἐκτροπὴ, διαστροφὴ καὶ ἐν τέλει «μετάλλαξι» τοῦ φυσικοῦ, φυσιολογικοῦ, ὁμαλοῦ τρόπου λειτουργίας τοῦ ἀνθρωπίνου ἐγκεφάλου σὲ ἐξουσιαστικὴ, παρὰ φύσιν καὶ παράλογη διαδικασίᾳ δὲν συνέβη στὸν «ποθητό» βαθμό.

Ἐνεξέλικτη, ἐκτὸς οὐσίας, ἀγκυλωμένη πνευματικά, ἱστορικά, πολιτικά, ἡ Δύναμη δὲν μπορεῖ νὰ κυβερνήσῃ μιὰ «δόμολή» Ἀνθρωπότητα. Καὶ ἀγωνίζεται νὰ τὴν φέρῃ στὰ μέτρα της, τὰ μέτρα τοῦ Παρα-λόγου. Γι' αὐτὸ ἐπιχειρεῖ τὴν Ὑβριν τοῦ βιασμοῦ τῆς ἀνθρώπινης φύσεως (καὶ τῆς Φύσεως γενικῶς). Ἐσχατὴ πλάνη: Καμμιά δύναμη δὲν μπορεῖ νὰ κάνῃ τὴν ἀνθρώπινη φύσιν μὴ-ἀνθρώπινη. Ὁ βιαστής ποὺ θὰ τὸ τολμήσῃ, θὰ καταδιωχθῇ ἀπὸ τίς Ἑρινύες, τίς θυγατέρες τῆς Δίκης καὶ θὰ ἐξοντωθῇ.

Στὴν περιοχὴ μας, τὴν ἀρχέτυπη, ἀρχέγονη καὶ πρωτογενῇ αὐτῇ γωνίᾳ τοῦ Κόσμου, τὸ ἀδιέξοδο τοῦ Ἐξουσιασμοῦ θὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ παρουσιάζῃ, κάθε μέρα ποὺ περνᾷ, τὴν πιὸ ἀποτρόπαια μορφή του. Τίποτε δὲν τὸν συγκρατεῖ. Ποταμοὶ αἵματος σχεδιάζονται, ἀπορρέουν καὶ κατεβαίνουν ὀρμητικὰ ἀπὸ τὴν μόνιμη πηγὴ τῆς Ἱστορικῆς Παράνοιας, ὅσο τὸ τέλος της (ἡ αὐτοκτονία της) πλησιάζει — ὅσο ὁ Ἀνθρώπος παραμένει Ἀνθρώπος.

Ἐρρωσθε καὶ ἀνδρίζεσθε. Ἡ Μεγάλῃ Ἐκτροπῇ ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν της.

Δ.Ι.Λ.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ἡ φυλετική ταυτότης Ἑλλήνων καὶ Τούρκων

Κύριε διευθυντά,
Ὁ ἐξ Αὐστραλίας ὁμογενὴς κ. Κ. Michaelides ἀναφέρεται («Δαυλός», τευχ. 123) εἰς ὅσα ὀρθὰ καὶ ἀξιόλογα ἀναφέρουν οἱ Δ.Α. Ζακυθινὸς καὶ Ἰω. Λάσκαρης περὶ τῶν Τούρκων καὶ τῆς δικτῆς των ἐπιμιξίας μὲ Ἕλληνας. Αὐτὰ ὅμως, ὡς προερχόμενα ἐξ Ἑλλήνων, θὰ μπορούσαν καὶ νὰ μὴ λαμβάνωνται σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν ξένων. Περισσότερον ἀποτελεσματικὲς καὶ πειστικὲς θὰ ἦσαν μαρτυρίες προερχόμενες ἀπὸ ξένους ἱστορικοὺς. Ἴδου λ.χ. τί γράφει ἐπ' αὐτοῦ ὁ ἱστορικὸς καὶ κριτικὸς τῆς ἱστορίας Arnold Toynbee εἰς τὸ δεκάτομον σύγγραμμά του «Σπουδὴ τῆς Ἱστορίας»:

«...Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ἐπὶ παραδείγματι, ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν φυσικὴν φυλὴν, τὸ αἷμα τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἑρτογουλ Τούρκων τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας, τὸ ὅποιον ρέει εἰς τὰς φλέβας τοῦ νεωτέρου Τούρκου, δὲν εἶναι παρὰ μία ἀπειροστή χρώσις. Ὁ ὀθωμανικὸς τουρκικὸς λαὸς ἀνεπτύχθη εἰς ἔθνος διὰ τῆς ἀφομοιώσεως τοῦ Ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου οἱ Ὀσμανλήδες ἔζησαν κατὰ τοὺς τελευταίους ἐξ αἰῶνας. Φυλετικῶς ἐλάχιστα ἔχει κανεῖς τώρα νὰ ἐκλέξη μεταξὺ τῶν δύο λαῶν [...]»¹.

«[...] Ἡ ἐκγύμνασις τῶν μὴ ἀνθρωπίνων βοηθῶν του (Σημ.: τοῦ κυνός, τοῦ προβάτου, τῆς καμήλου καὶ τοῦ ἵππου) εἶναι τὸ ὑπέρτατον κατόρθωμα τοῦ νομάδος· καὶ εἶναι ἡ προσαρμογὴ αὐτῆς τῆς ἀνωτέρας νομαδικῆς τέχνης εἰς τὰς καθιστικὰς συνθήκας ἐκείνη πού διακρίνει τὴν Ὀθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν ἀπὸ τὴν Ἀβαρακὴν αὐτοκρατορίαν καὶ ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τῆς κατὰ πολὺ μεγαλυτέρας διαρκείας της. Οἱ Ὀθωμανοὶ Πατισάχ διετήρησαν τὴν

αὐτοκρατορίαν των ἐκπαιδεύσαντες δούλους ὡς ἀνθρωπίνους βοηθοὺς, διὰ νὰ τοὺς συντρέξουν εἰς τὴν τήρησιν τῆς τάξεως ἐντὸς τῆς “ἀνθρωπίνης ἀγέλης” των. Ὁ ἀξιόλογος αὐτὸς θεσμός, νὰ δημιουργοῦν στρατιώτας καὶ διοικητικοὺς ὑπαλλήλους ἐκ δούλων —μία ἰδέα, ἡ ὁποία εἶναι τόσον συναφὴς πρὸς τὸ νομαδικὸν πνεῦμα καὶ τόσον ξένη πρὸς τὸ ἰδικόν μας —, δὲν ἦτο ὀθωμανικὴ ἐφεύρεσις. Τὴν εὕρισκομεν καὶ εἰς ἄλλας νομαδικὰς αὐτοκρατορίας» κ.λπ., κ.λπ.².

Εἰς τὸ κείμενον παρεμβάλλονται ἐν συνεχείᾳ ἐκτενὴ ἀποσπάσματα ἀπὸ «μίαν λαμπρὰν μελέτην ἐνὸς Ἀμερικανοῦ λογίου» ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος:

«[...] Ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια δύναται ὀρθῶς νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὴν δουλικὴν οἰκογένειαν, διότι αἱ μητέρες τῶν τέκνων τοῦ σουλτάνου ἦσαν δούλαι· ὁ ἴδιος ὁ σουλτάνος ἦτο υἱὸς δούλης... Πολὺ πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Σουλεῦμάν οἱ σουλτάνοι εἶχον παύσει ἐν τῇ πράξει εἴτε νὰ λαμβάνουν συζύγους βασιλικῆς τάξεως εἴτε νὰ δίδουν τὸν τίτλον τῆς συζύγου εἰς τὰς μητέρας τῶν τέκνων των [...]. Τὸ ὀθωμανικὸν σύστημα ἐσκεμμένως ἐλάμβανε δούλους καὶ τοὺς ἔκαμνε ὑπουργούς. Ἐλάμβανε παιδιὰ ποιμένων καὶ γεωργῶν καὶ τὰ ἔκαμνε αὐλικούς καὶ συζύγους τῶν πριγκηπισσῶν· ἐλάμβανε νέους, τῶν ὁποίων οἱ πρόγονοι εἶχον φέρει τὸ χριστιανικὸν ὄνομα ἐπὶ αἰῶνας καὶ τοὺς ἔκαμνε κυβερνήτας καὶ στρατιώτας καὶ στρατηγούς εἰς ἀήττητους στρατοὺς, τῶν ὁποίων ἡ μεγαλυτέρα χαρὰ ἦτο νὰ κρημνίσουν τὸν σταυρὸν καὶ νὰ ὑψώσουν τὴν ἡμισέληνον [...]»³.

Τέλος εἰς τὸ «Συμπέρασμα» ἀνακεφαλαιώνει ὁ Toynbee:

«[...] Ἐλυσαν τὸ πρόβλημά των (οἱ

᾽Οθωμανοὶ) μεταχειριζόμενοι τοὺς νέους ὑπηκόους των ὡς ἀνθρωπίνας ἀγέλας καὶ ποίμνια, ἀναπτύξαντες ἀνθρώπινα ἀντίστοιχα τῶν ποιμενικῶν κυνῶν τοῦ νομάδος ὑπὸ τὴν μορφήν ἐνὸς δουλικοῦ «οἴκου» διοικητικῶν ὑπαλλήλων καὶ στρατιωτικῶν. Ἀναφέρονται ἄλλα παραδείγματα παρομοίων νομαδικῶν αὐτοκρατοριῶν, τῶν Μαμελουκῶν ἐπὶ παραδείγματι. Ἀλλὰ τὸ ὁθωμανικὸν σύστημα ὑπερέβη ὅλα τὰ ἄλλα εἰς ἀποτελεσματικότητα καὶ διάρκειαν. Ὑπέφερεν, ἐν τούτοις, ὅπως αὐτὸς οὗτος ὁ νομαδισμός, ἀπὸ μίαν μοιραίαν ἀκαμψίαν»⁴.

Φαντάζεται κανεῖς, ποία θὰ ἦτο ἡ τύχη τοῦ «μουσουλμανικοῦ τόξου» τῆς Βαλκανικῆς, ἂν ἡ Ἑλλάς εἶχε ἐγκαταστήσει ραδιοφωνικὸν πομπὸν μεγάλης ἐμβελείας εἰς τὴν Β. Ἑλλάδα καὶ ἔκαμνε ἐκπομπὰς πρὸς ὅλην τὴν Βαλκανικὴν μὲ περιεχόμενον βασιζόμενον εἰς παρόμοια κείμενα; Ἀλλὰ τί νὰ ἀ-

ναμένη κανεῖς ἀπὸ ἑνα Κράτος, τοῦ ὁποίου οἱ ἀρμόδιες ὑπηρεσίαι ἀφήνουν ἀναπάντητες ἀγωνιώδεις ἐκκλήσεις ὁμογενῶν ἐξ ὅλων τῶν σημείων τῆς Ὑδρογείου περὶ ἀποστολῆς ἐπείγοντως ὑλικοῦ περὶ τοῦ «Μακεδονικοῦ», ὅπως ἀνεγράφη προσφάτως εἰς τὸν Τύπον;...

1) Arnold Toynbee: «Σπουδὴ τῆς Ἱστορίας», Ἐπιτομὴ ὑπὸ Δ.Κ. Σόμερβελλ, Ἐκδ. Ἀφοὶ Συρόπουλοι καὶ Κ. Κουμουνδούρας, Ἀθῆναι, 1962 σελ. 135.

2) Αὐτόθι, σελ. 173.

3) Lybyer A.H.: «Ἡ διακυβέρνησις τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Σουλεϊμάν τοῦ Μεγαλοπρεποῦς». (Εἰς: A. Toynbee, «Ἐπιτομή», σελ. 174-175).

4) A. Toynbee, «Ἐπιτομή», σελ. 867.

Μετὰ τιμῆς

Κωνσταντῖνος Ψωμαδάκης

Ἱατρός αἱματολόγος

Χρυσίπου 14-18, 157 73 ΑΘΗΝΑ

᾽Όταν ὁ ᾽Ήλιος τοῦ Φιλίππου γίνεται ἄστρον (τοῦ Δαυίδ);...

᾽Αγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Μὲ τὴν παρούσα μου ἐπιστολὴ θέλω νὰ σᾶς συγχαρῶ γιὰ τὴν γένναία προσπάθεια ποὺ κάνετε μέσω τοῦ περιοδικοῦ σας νὰ ἀφυπνίσετε τὴν «Ὁραία Κοιμωμένη», ἀλλὰ καὶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω προσωπικά, γιὰ τὸσο ἐσεῖς ὅσο καὶ οἱ συνεργάτες τοῦ περιοδικοῦ σας μὲ βοηθήσατε νὰ ἐπιβεβαιώσω ὅσα ἀπὸ χρόνια ἀπλῶς διαισθανόμουν.

Εἶναι λυπηρὸ νὰ διαπιστώνει κανεῖς στὸ τέλος σχεδὸν τοῦ 20οῦ αἵωνα, ὅτι στὴν πατρίδα μας ὑπάρχει ἀκόμη σὲ ἐφαρμογὴ ἡ Ἰουστινιάνειος ἐντολὴ τοῦ «...ἐξ ἑδαφος φέρειν...» γιὰ κάθε τι ποὺ θυμίζει Ἑλληνικὸ πολιτισμὸ καὶ παράδοση, καὶ ἀνησυχητικὸ ὅτι ὑπάρχουν συμπολίτες μας, ποὺ σὰν «κομμάντος», καμουφλαρισμένοι συνήθως μὲ ἐπιστημονοφανῆ σοβαροφάνεια γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τοῦ κύρους τῶν ἀπόψεών τους, προσπαθοῦν μὲ φανατισμὸ νεοφώτιστου καὶ μεθοδικότητα νὰ ἀφανίσουν, νὰ υποβαθμίσουν καὶ νὰ διαστρεβλώσουν ὅ,τι ἀπέμεινε καὶ μπορεῖ ἀκόμη νὰ θυμίζει ἕναν ἀ-

νεπανάληπτο στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας πολιτισμὸ.

Γιὰ τὴν εἶναι παράλογο, ἄτομα ποὺ δὲν δυσκολεύονται νὰ πιστεύουν στὴν θαυματοποιὸ δύναμη τοῦ χόματος ποὺ πατοῦσε ὁ ὀσιος Παχώμιος, σὲ θέσεις ἐπιτελικῆς γιὰ τὴν διαμόρφωση τῶν σχολικῶν προγραμμάτων, νὰ θέλουν προσωπικὴ μαρτυρία τοῦ βασιλιᾶ Μίνωα ἢ τοῦ Ἀχιλλέα, γιὰ νὰ παραδεχθοῦν τὴν ἱστορικὴ τους ὑπαρξή. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς παραπάνω σύγχυσης εἶναι, νὰ γινόμαστε σιωπηλοὶ μάρτυρες τῆς μετατροπῆς τῆς ἱστορίας μας σὲ «μυθολογία» καὶ νὰ διαβάζουμε στὰ σχολικὰ βιβλία 100 χρόνια μετὰ τὴν ἀνασκαφὴ τῶν Σλήμαν καὶ Ἐβανς: «...Ὁποῖος πάρει στὰ σοβαρὰ τὰ λεγόμενα τοῦ Ὁμήρου κινδυνεύει νὰ πέσει ἐξω...». Γιὰ τὴν εἶναι παράλογο, πῶς νὰ τὸ κάνουμε, ἄτομα ποὺ συγκινοῦνται καὶ ἔχουν στὸ προσκέφαλό τους τὴν ἀρχαία ἱστορία Ἀσιατικοῦ λαοῦ, σεβαστοῦ καθ' ὅλα, νὰ εἶναι διορισμένοι θεματοφύλακες τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ

παραπάνω «βίτσιου» είναι να διδάσκονται τὰ Ἑλληνόπουλα τὸ παραμῦθι τοῦ Φοινικικοῦ ἀλφαβήτου.

Τελειώνοντας θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω δύο ἀκόμη παρατηρήσεις μου καὶ ἐρωτήσεις συγχρόνως στὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ τοῦ περιοδικοῦ σας:

— Πῶς καὶ γιατί ὁ Ἥλιος, τὸ ἔμβλημα τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τοῦ Φιλίππου, ποὺ σὲ θαμπώνει βλέποντάς τον στὴν χρυσὴ λάρνακα, τὰ τελευταῖα χρόνια μετατράπηκε ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀρθρογραφοῦντες σὲ ἀστέρι;

— Πῶς καὶ γιατί ἔχουμε πεισθεῖ ὅλοι, ὅτι κληρονομιά μας εἶναι τὰ σπασμένα κιούπια καὶ κάθε λογῆς κτέρισμα συλημένων

τάφων, καὶ ὄχι τὰ μουσεῖα λόγου ποὺ ὀνοματοθέτησαν τὰ πράγματα, τίς ἔννοιες καὶ ἐδημιούργησαν μιὰ γλώσσα 60.000.000 λέξεων, ποὺ σὲ πείσμα αὐτῶν ποὺ προσπαθοῦν νὰ τὴν διαχωρίσουν, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀπαράλλακτη ἡ ἴδια ἡ Ὀμηρικὴ;

Κλείνοντας, κ. Λάμπρου, εὐχομαι σὲ σᾶς καὶ τοὺς συνεργάτες σας νὰ ἔχετε υἰεὶα καὶ νὰ ἐξακολουθεῖ νὰ σᾶς διακατέχει ἡ γενναιότητα, ἡ μεγαλύτερη ἀρετὴ τῶν Ἑλλήνων.

Γ.Μ. Σωτηρίου

Ἀντιπρόεδρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως

Ἑκπαιδευτικῶν

Καθηγητῆς Τ.Ε.Ι. Ἀθῆνας

Μοσχονησιῶν 37, 112 52 ΑΘΗΝΑ

Ποιὸς «προετοίμασε» τὸν ἀκρωτηριασμὸ τῆς γλώσσας

Κύριε διευθυντά,

Εἰς τὸ ἐξαίρετον ἄρθρον τοῦ «Δαυλοῦ» (Μάρτιος 1992) *«Ἡ μακραίωνης διεθνὴς συνωμοσία ἐναντίον τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας»* ὑπάρχει μία παράλειψις: Τὰ ἐγκλήματα κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τῆς «Ν. Δημοκρατίας» τὸ 1976 μὲ τὴν καθιέρωσιν τῆς λεγομένης «Δημοτικῆς» ὡς ἐπίσημου γλώσσης τοῦ κράτους καὶ τοῦ ΠΑ.-ΣΟ.Κ. τὸ 1982 μὲ τὸ μονοτονικὸν σύστημα κατέστησαν δυνατὰ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Κ. Καραμανλῆ μὴ ἀναγραφὴν εἰς τὸ νέον Σύνταγμα τοῦ 1975 τοῦ ἁρθροῦ ὑπ' ἀρ. 107 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1952, καθ' ὃ: *«Ἐπίσημος γλῶσσα τοῦ Κράτους εἶναι ἐκείνη*

εἰς τὴν ὁποίαν συντάσσονται τὸ πολίτευμα καὶ τῆς ἐλληνικῆς νομοθεσίας τὰ κείμενα. Πᾶσα πρὸς παραφθορὰν ταύτης ἐπέμβασις ἀπαγορεύεται», τὸ ὁποῖον εἶναι αὐτολεξεῖ τὸ ταυτάριθμον ἄρθρον τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911 τὸ φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Ἑλ. Βενιζέλου.

Δίκαιον εἶναι τοιαῦται «δᾶφναι» εἰς ἀγῶνας ὑπὲρ τοῦ ἔθνους νὰ ἀπονέμονται εἰς τοὺς πρωτοεργούς καὶ ὄχι τὰ ὄργανά των.

Μετὰ τιμῆς

Ζίγκφρηντ Πετρίδης

Μηχανολόγος-Ἡλεκτρολόγος ΕΜΠ

Ἑρμοῦ 8, 16673 ΒΟΥΛΑ

«...Ὡς ἀνὴρ Ἕλλην, Μακεδόνων ὕπαρχος...»

Κύριε διευθυντά,

Οἱ πιὸ κάτω σημειώσεις εἶναι ἴσως χρήσιμες, γιὰ νὰ πλουτίσουν τίς γνώσεις τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον ἀνιστόρητων.

1. Ἡ μαρτυρία τοῦ ἴδιου τοῦ Ἀλέξανδρου: Ὅταν πέρασε στὴν Ἀσία, ἔστειλε προσωπικὴ ἐπιστολὴν στὸ Δαρεῖο τὸν Γ' σὲ γλῶσσα βέβαια ἐλληνικὴ, ποὺ λέει τὰ ἑξῆς: *«Οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι, ἐλθόντες εἰς Μακεδονίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην Ἑλλάδα, κακῶς ἐποίησαν ἡμᾶς, οὐδὲν προηδικημένοι (= χωρὶς νὰ τοὺς ἔχουμε πειράξει). Ἐγὼ δέ, τῶν*

Ἑλλήνων ἡγεμόν, τιμωρήσασθαι βουλόμενος, διέβην τὴν Ἀσίαν, ὑπαρξάντων ὑμῶν» [(διότι ἀρχίσατε σεῖς πρῶτοι) Ἀρριαν. Ἀνάβ. Β 14]. Καὶ πράγματι τοὺς ἐτιμώρησε καὶ μαζί μ' αὐτοὺς ἐτιμώρησε καὶ ὅσους Ἕλληνες μισθοφόρους βρῆκε στὸ στρατὸ τοῦ Δαρείου, τοὺς ὁποίους ἔστειλε δεμένους στὴ Μακεδονία νὰ σκάβουν: *«Τούτους, δήσας ἐν πέδαις, εἰς Μακεδονίαν ἀπέπεμψεν, ἐργάζεσθαι, ὅτι, παρὰ τὰ κοινῇ δόξαντα τοῖς Ἕλλησιν, Ἕλληνες ὄντες, ἐναντία τῇ Ἑλλάδι ὑπὲρ βαρβάρων ἐμάχοντο»*

[᾽Αρρ. ἔ.α. Α 16].

2. Παλιότερη κατά 200 περίπου χρόνια μαρτυρία ἀπὸ τὸν Ἡρόδοτο: «Ὅταν ὁ στρατὸς τοῦ Δαρείου τοῦ Α΄ κατέκτησε τὴ Θράκη καὶ μῆκε στὴ Μακεδονία, βρῆκε τὸν βασιλέα ᾽Αμύντα, ὁ ὁποῖος, ἀπροετοίμαστος, βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ συνθηκολογήσει, προσφέροντας «γῆν καὶ ὕδωρ» στοὺς ἐπιτελεῖς τοῦ Δαρείου. Στὴ συνέχεια τοὺς παρέθεσε πλούσιο φιλικὸ δεῖπνο, στὸ ὁποῖο παρευρίσκεται καὶ ὁ νεαρὸς γιὸς τοῦ ᾽Αλέξανδρος. Κατὰ τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ οἱ Πέρσες ἀξιωματικοὶ ζήτησαν ἀπὸ τὸν ᾽Αμύντα νὰ φέρεي στὸ δεῖπνο καὶ γυναῖκες, ὅπως εἶχαν αὐτοὶ συνήθεια. Ὁ ᾽Αμύντας τοὺς ἔκαμε καὶ αὐτὴ τὴ χάρη, φέρνοντας στὸ τραπέζι μερικὲς «παλλακὰς καὶ κουριδίας». Ὅμως οἱ Πέρσες, ζαλισμένοι ἀπὸ τὸ κρασί, δὲν ἀρκέσθηκαν σ' αὐτό, ἀλλὰ *«αὐτίκα μαστῶν ἄπτοντο, οἷα πλεόνως οἰνωμένοι καὶ κούτις καὶ φιλέειν ἐπειράτο»*. Ὁ παριστάμενος μικρὸς ᾽Αλέξανδρος τὰ ἔβλεπε αὐτὰ καὶ ἀνέβαινε τὸ ἐλληνικὸ αἷμα στὸ κεφάλι του. «Πατέρα, πῆγαινε τώρα σὺ νὰ κοιμηθεῖς, λέει στὸν ᾽Αμύντα, γιατί θὰ μείνω ἐγὼ νὰ περιποιηθῶ καί, βέβαια, σάν νεοί, θὰ κάμωμε “νεώτερα” πράγματα ἐμεῖς». Μόλις ἀπεσύρθη ὁ ᾽Αμύντας, ὁ ἀμούστακος ἀκόμα ᾽Αλέξανδρος, πρόγονος ἐπτὰ γενεῶν πρὶν τοῦ Μεγ. ᾽Αλεξάνδρου, λέει στοὺς ἐπίσημους Πέρσες: «Φίλοι, ἦρθε ἡ ὥρα γιὰ ὕπνο. Ἀφῆστε μιὰ στιγμή νὰ στεῖλω τίς γυναῖκες νὰ κάμουν λουτρό καὶ θὰ τίς ἔχετε σὲ λίγο παστρικές καὶ καλλωπισμένες στὰ δωμάτιά σας. Ἔτσι θὰ πᾶτε νὰ πεῖτε στὸ Δαρεῖο, πού σᾶς ἔστειλε, ὅτι ἐν ἄρχοντόπουλο τῶν Ἑλλήνων σᾶς καλοδέχτηκε σὲ τραπέζια καὶ σὲ κρεβάτια». Ἐπειτα ἀπέσυρε τίς γυναῖκες, τίς ἔστειλε στὸ γυναικωνίτη καὶ στὴ θέση τοὺς μεταμφίεσε σὲ γυναῖκες ἰσάριθμα ἀμούστακα παληκάρια, φίλους του, «λειογενεῖους», ἀφοῦ τοὺς ὅπλισε μὲ κοφτερὰ ἐγχειρίδια, ὥστε, μπαίνοντας ἕνας σὲ κάθε δωμάτιο ἀξιωματικοῦ, τοὺς καθάρισαν ὅλους. Τὰ λόγια τοῦ ᾽Αλέξανδρου — ὅχι βέβαια σὲ σκοπιανὴ γλῶσσα — ἔχουν ὡς ἐξῆς: «“Ὁ Πέρσαι... Τὰ τε ἄλλα ὅσα εἶχομεν καὶ πρὸς τὰ οἷά τε ἦν ἐξευρόντες παρέχειν, πάντα ὑ-

μῖν πάρεστι καὶ δὴ τότε τὸ πάντων μέγιστον, τὰς ἑαυτῶν μητέρας καὶ τὰς ἀδελφὰς ἐπιδασυλευόμεθα ὑμῖν... πρὸς δὲ καὶ βασιλεῖ τῷ πέμψαντι ἀπαγγεῖλητε ὡς ἀνὴρ Ἑλλήν, Μακεδόνων ὑπαρχος, εὐ ὑμᾶς ἐδέξατο καὶ τραπέζῃ καὶ κοίτῃ”. Ταῦτα εἶπας ᾽Αλέξανδρος πορίζει Πέρσῃ ἀνδρὶ, ἀνδρα Μακεδόνα, ὡς γυναῖκα τῷ λόγῳ (= τάχα). Οἱ δὲ ἐπεὶ τε σφέων οἱ Πέρσαι ψαύειν ἐπειρῶντο, διεργάζοντο» [(= τοὺς συγύριζαν!) Ἡρόδ. Ε 20]. ᾽Απανθρωπία; Ἴσως ναί! ἀλλὰ εὐγε στὸν «Ἕλληνα ἀνδρα» ᾽Αλέξανδρο. Εὐγε καὶ στὸν Ἡρόδοτο πού τὸν ἀπαθανάτισε.

3. Εὐγε, ἀργότερα, καὶ στὸ Βασίλειο, πού ἔστειλε, πεσκέσι, στὸν Σλαῦ Σαμουὴλ κάμποσες ἑκατοντάδες (καθὼς λέγεται) τυφλοὺς μὲ ὀδηγοὺς μονόφθαλμους ἑκατόνταρχους. ᾽Απανθρωπία; Ἴσως ναί. Ἀλλὰ ὁ κάβουρας στὴν τρύπα του δὲν κάνει κουμπαριὲς μὲ φίδια, γιατί, ὅταν εἶναι ἀνάγκη, ξέρεي νὰ τὰ φρονιμεῖ, ὅπως ἔλεγε ὁ Γέρος τοῦ Μωριά.

4. Παραθέτουμε καὶ δυὸ ἀκόμη μαρτυρίες (ἐβραϊκές) γιὰ τὴν ἐλληνικὴ ταυτότητα τοῦ Μ. ᾽Αλεξάνδρου, γιὰ νὰ πλουτίσουμε τίς γνώσεις τῶν Σκοπιανῶν. α. *«Μετὰ τὸ πατάξαι ᾽Αλέξανδρον τὸν Φιλίππου, ὃς ἐξῆλθε καὶ ἐπάταξε τὸν Βασιλέα τῶν Περσῶν καὶ Μήδων καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ πρότερος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα»* [Μακαβ. Α΄ Ι.]. β. *«Ὁ ἄρχων τῶν Ἑλλήνων ἔρχεται»* [Δανιήλ Ι 20]. *«Καὶ ὁ Κριὸς ὃν εἶδες, Βασιλεὺς Μήδων καὶ Περσῶν. Καὶ ὁ Τράγος τῶν Αἰγῶν Βασιλεὺς Ἑλλήνων. Καὶ εἶδον αὐτὸν φθάνοντα ἕως τοῦ Κριοῦ. Καὶ ἔπαισε τὸν Κριὸν καὶ συνέτριψεν ἀμφότερα τὰ κέρατα αὐτοῦ»* [Προφητ. Δανιήλ Η 6]. Τράγος τῶν αἰγῶν καὶ Αἶγες — ἀπὸ τὸ *ἄϊσσω* (= ἐφορμῶ ἀκάθεκτος). Αἶγες! Τὰ ἀτίθασα κατσίκια, πού κατοικοῦν δεκάδες χιλιάδες χρόνια τώρα σ' αὐτοὺς τοὺς βράχους, πλάι στὸ Αἰγαῖον.

5. Ὁ Στράβων, ἱστορικὸς καὶ γεωγράφος, πού ὀριοθετεῖ τὴ Μακεδονία, μᾶς πληροφορεῖ γιὰ τὴν ἐλληνικότητα τοῦ Δίου, ὡς *«κώμης, πλησίον τῆς Πιμπλείας, ἔνθα Ὁρφεὺς διέτριβεν»* [Βιβλ. Ζ].

6. Ἀκόμη ἀρχαιότερη ἢ μαρτυρία τοῦ ἱστορικοῦ Σκύλακος τοῦ Καρυανδέως (500

π.Χ.) κατονομάζει μία πρὸς μία τὶς τότε πόλεις τῆς Μακεδονίας μέχρι τοῦ ὄρους Ἄθως καὶ τονίζει τὴν ἐλληνικότητα τῆς κάθε μιᾶς: «*Δίον, Πύδνα πόλις Ἑλληνίς. Μεθώνη πόλις Ἑλληνίς καὶ Ἀλιάκμων ποταμός. Δῶρος ποταμός. Θέρμη πόλις, Ἄνεια Ἑλληνίς. Καὶ πόλεις αἱ δὲ ἐν τῇ Παλλήνῃ Ἑλληνίδες: Ποτίδαια, Μένδις, Ἄφουσιν, Ὀραμβίς, Σκιώνη, Κανάστραιον, Ὀλυμθος Ἑλληνίς. Μηκύβερνα Ἑλληνίς. Ἰσαμύρια Ἑλληνίς. Τορώνη πόλις Ἑλληνίς καὶ λιμὴν. Δίον Ἑλληνίς. Οὗος, Ἑλληνίς.*

Κλεωναί Ἑλληνίς. Ἄθως ὄρος, Ἀκροθῶται Ἑλληνες, Χαράδριοι Ἑλληνες. Ὀλόφυξις Ἑλληνίς, Ἀκανθον Ἑλλήνων. Ἀλαπτα, Ἀρέθουσα Ἑλληνίς. Βόλβη λίμνη. Ἀπολλωνία Ἑλληνίς. Μετὰ δὲ Μακεδονίαν Στρυμὼν ποταμός. Οὗτος ὀρίζει Μακεδονίαν καὶ Θράκην» [Σκύλαξ, *Περίπλους*, κεφ. «Μακεδονία»].

Μετὰ τιμῆς
Δημ. Μπογδανόπουλος
Δικηγόρος, Πάτρα

Ἐπιστολὴ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου πρὸς τοὺς Χίους

Ἀξιότιμε Κύριε Λάμπρου,
Παράκλησις ὅπως εἰς τὸν ἔγκριτον «Δαυλόν» δημοσιεύσῃτε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἥ ὅποια εὐρίσκεται ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Χίου καὶ προτείνω, τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν (Ἀρχαιολογικὴ Διεύθυνσις) νὰ φροντίσῃ ἢ νὰ τὴν μεταφέρῃ στὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο Θεσσαλονίκης, ὅπου εὐρίσκονται καὶ οἱ θησαυροὶ τῆς Βεργίνας ἢ νὰ κἀνῃ πιστὸν ἀντίγραφον ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς καὶ τὸ ἀντίγραφον νὰ τοποθετηθῇ ὅπου οἱ ἄρμόδιοι κρίνουν. (Ἡ εἰς τὸ Μουσεῖον Χίου ἥ εἰς τὸ τῆς Θεσσαλονίκης). Ὅταν ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἐπέτυχῃ τὴν πρώτην του νίκην ἐναντίον τῶν Περσῶν στὴ μάχη τοῦ Γρανικοῦ τὸ 334 π.Χ., οἱ ὀλιγαρχικοὶ καθώριζαν τὶς τύχες τῶν Χίων. Λίγο ἀργότερα ὁ Μέμνων, ναύαρχος τοῦ στόλου τοῦ Δαρείου, κατέλαβε τὴ χώρα καὶ τὴν ὑπήγαγε

στὴν Περσικὴ κυριαρχία. Τὸν Νοέμβριον τοῦ 333 π.Χ. μετὰ τὴν μάχην τῆς Ἴσσοῦ καὶ τὴν κατάληψιν τῆς Τύρου τὸν Ἰούλιον τοῦ 332 π.Χ., οἱ δημοκρατικοὶ τῆς Χίου ἐξεγέρθησαν καὶ παρέδωσαν τὴν πόλιν στοὺς Μακεδόνες. Τὴν ἐποχὴ αὕτῃ ἐκδόθη καὶ ἡ ἐπιστολὴ αὕτῃ, ποὺ ρυθμίζει διάφορα πολιτικὰ ζητήματα τῆς Χίου, ἀποκαθιστᾷ τὴν Δημοκρατίαν, ρυθμίζει τὴν ἐπάνοδο τῶν πολιτικῶν ἐξοριστῶν καὶ καθορίζει τὶς ὑποχρεώσεις τῶν Χίων ἐναντι τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

Τὴν ἐπιστολὴν (μαρμαρίνη πλάκα) βρῆκε ὅλως τυχαίως ὁ ἱστορικὸς τῆς Χίου κ. Γ. Ζολώτας: Τοποθετώντας κάτω ἀπὸ τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν στὸ ἐρημοκλήσι τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου (περιοχὴ Βερβεράτου καὶ Δαφνῶνα) τὰ δάκτυλά του εἰς τὴν πλάκα ἀνεκάλυψε ὅτι τὸ κάτω μέρος τῆς Ἀγίας Τραπεζῆς (μαρμαρίνη πλάκα) εἶχε λαξευμένες λέξεις!

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΡΟΣ ΧΙΟΥΣ

Ἐπὶ Δεισιθέου πρυτάνεως
παρὰ Βασιλέως Ἀλεξάνδρου
Χίων τῷ Δήμῳ

«Τοὺς φυγάδας τοὺς ἐκ Χίου κατιέναι πάντας πολίτευμα δὲ [εἶ]ναι ἐν Χίῳ δῆμον. Αἰρεθῆναι δὲ νομογράφους, οἵτινες γράψουσιν καὶ διορθώσουσι τοὺς νόμους, ὅπως μηδὲν ἐναντίον ἢ τῇ δη-

μοκρατίᾳ μηδὲ τῇ τῶν φυγάδων καθόδῳ.

» Τὰ δὲ διορθωθέντα ἢ γραφέντα ἐπαναφέρεισθαι πρὸς Ἀλέξανδρον. Παρέχειν δὲ Χίους τριῆρεις εἴκοσι πεπληρωμένας τῆς ἀστῶν τέλεσιν, ταύτας δὲ πλεῖν μέχρι ἂν καὶ τὸ ἄλλο ναυτικὸν τῶν Ἑλλήνων μεθ' ἡμῶν συμπλῇ.

» Τῶν δὲ προδόντων τοῖς βαρβά-
ροις τὴν πόλιν ὅσοι μὲν ἂν προεξέλ-
θωσιν φεύγειν αὐτοὺς ἐξ ἀπασῶν τῶν
πόλεων τῶν τῆς εἰρήνης κοινωνουσῶν
καὶ εἶναι ἀγωγίμους κατὰ τὸ δόγμα τὸ
τῶν Ἑλλήνων. "Ὅσο [1] δ' ἂν ἐγκατα-
λειφθῶσιν ἐπανάγεσθαι καὶ κρίνεσθαι
ἐν τῷ τῶν Ἑλλήνων συνεδρίῳ.

» Ἐὰν δέ τι ἀντιλέγεται τοῖς κατε-
ληλυθόσιν καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει, κρίνε-
σθαι περὶ τοῦτο αὐτοὺς παρ' ἡμῖν. Μέ-
χρι ἂν διαλλαγῶσι Χίοι φυλακὴν εἶναι
παρ' αὐτοῖς παρ' Ἀλεξάνδρου τοῦ
Βασιλέως, ὅση ἂν ἱκανὴ ᾖ, τρέφειν δὲ
ταύτην Χίους".

Ἐλευθέρα μετάφρασις τῆς Ἐπιστολῆς στὴ Νεοελληνικὴ

«Νὰ ἐπανέλθουν ὅλοι οἱ πολιτικοὶ ἐξό-
ριστοι τῆς Χίου καὶ νὰ ἔχει ἡ Χίος δημο-
κρατικὸ πολίτευμα. Νὰ ἐκλεγοῦν νομοθέ-
τες, γιὰ νὰ συντάξουν καὶ νὰ διορθώσουν
τοὺς νόμους, ὥστε τίποτε νὰ μὴν ἀντιτάσ-
σεται οὔτε στὴ Δημοκρατία οὔτε στὴν ἐπι-
στροφὴ τῶν πολιτικῶν ἐξορίστων· τοὺς νό-
μους ποὺ θὰ διορθώσουν ἢ θὰ συντάξουν
νὰ τοὺς ὑποβάλλουν στὸν Ἀλέξανδρο.

Νὰ παρέχουν οἱ Χίοι εἴκοσι τριῆρεις ἐ-
ξοπλισμένες μὲ δικά τους ἔξοδα καὶ αὐτὲς
νὰ βρίσκονται στὴν ἐνεργὸ ὑπηρεσία ὅσο
χρόνο καὶ τὸ ὑπόλοιπο Ἑλληνικὸ Ναυτικὸ
θὰ πλέη μαζί μὲ τὸ δικό μας.

Ἀπ' ὅσους πρόδωσαν τὴν πόλιν στοὺς
βαρβάρους, ὅσοι προλάβουν νὰ φύγουν, νὰ
ἐξορίζονται ἀπ' ὅλες τὶς πόλεις ποὺ συμ-

μετέχουν στὴν εἰρήνη καὶ διώκονται σύμ-
φωνα μὲ τὴν ἀπόφαση τῶν Ἑλλήνων. Ὅ-
σους συλλάβουν νὰ τοὺς ἐπαναφέρουν καὶ
νὰ τοὺς κρίνῃ τὸ συνέδριο τῶν Ἑλλήνων.
Ἄν ὑπάρχῃ διαφωνία ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς
ποὺ βρίσκονται στὴν πόλιν, αὐτὴ ἢ ὑπόθε-
ση θὰ κρίνεται ἀπὸ τὸ δικό μας δικαστή-
ριο.

Μέχρι νὰ συμφιλιωθοῦν οἱ Χίοι, νὰ δέ-
χονται φρουρὰ τοῦ Βασιλέως Ἀλεξάν-
δρου, ὅση εἶναι ἀρκετὴ καὶ νὰ ἀναλάβουν
τὴν διατροφή της οἱ Χίοι.

Μετά τιμῆς
Πίνδαρος Γκίλλας
Ταξίαρχος Τ/Θ ε.ά.
Ἀθῆναι

Ὁ θαυμάσιος ὁραματισμὸς ἑνὸς νεαροῦ ἀνθυποπλοιάρχου

Ἀγαπητὲ «Δαυλέ»,

Ἐπιμένω νὰ εἶμαι ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ρο-
μαντικούς ἢ ἀθεράπευτους Ἑλληνες, ποὺ
διαβάζουν Σαπφώ καὶ γράφουν ποίηση, ἀ-
πὸ ἐκείνους ποὺ θεωροῦν τὴν ἑλληνικὴ φι-
λοσοφία πηγὴ ἀστείρευτης καὶ διαχρονι-
κῆς γνώσης. Πολλὲς εἶναι ἐκεῖνες οἱ φορὲς
ποὺ ἀπελπίζομαι, ὅταν ρωτῶ τὸν συνομι-
λητὴ μου ἂν ἔχει, ἔστω, ἀναγνώσει Πλά-
τωνα ἢ Ἀριστοτέλη, καὶ μοῦ ἀπαντᾷ ἀρ-
νητικά. Ἐγὼ ὅμως δὲν θὰ πάψω ποτὲ νὰ
τοὺς ρωτῶ, δὲν μπορῶ νὰ πιστέψω πῶς χά-
θηκε ἡ ἐλπίδα νὰ ἀνατραπεῖ αὐτὸ τὸ ἀνή-
θικο ἐξουσιαστικὸ κατεστημένο τῶν Σιω-
νιστῶν τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ κράτους,
ποὺ ἔχει βυθίσει στὸ σκοτάδι τῆς ἄγνοιας
τὴν ἑλληνικὴ νεολαία μέσα ἀπὸ ἀνάξια γιὰ
ἑλληνες παιδεῖα, ποὺ προσέφεραν καὶ προ-

σφέρουν αὐτοὶ οἱ κύκλοι.

Ζῶ καὶ θὰ συνεχίζω νὰ ζῶ ὄνειρεύμε-
νος μιὰ Ἑλλάδα χωρὶς ἐπαγγελματίες πο-
λιτικούς, χωρὶς ἀνεγκέφαλους ρασοφό-
ρους, μιὰ Ἑλλάδα ποὺ θὰ ἀνακάμψει πολι-
τιστικὰ μέσα ἀπὸ τὶς στάχτες της. Εὐτυχῶς
τὰ ὄνειρά μου ἀκόμη δὲν μπόρεσαν νὰ μοῦ
τ' ἀρπάξουν ἀπὸ τὸ μυαλό μου, ὅπως ἔχει
συμβεῖ μ' ἐκείνους ποὺ τὸ βράδυ ὄνειρεύο-
νται καινούργια λιμουζίνα καὶ τὸ πρωὶ
διαμαρτύρονται γιὰ τὴν κίνηση στοὺς δρό-
μους.

Ἐγὼ θὰ συνεχίζω νὰ ζῶ, γιὰτὶ ἐλπίζω.
Ἐγὼ θὰ συνεχίζω νὰ ρωτῶ.

Μετά τιμῆς
Μ. Μηνιώτης
Ἀνθυποπλοιάρχος Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ
Κουντουριωτῶν 4, Χαλάνδρι

Πῶς οἱ Ἴσπανοὶ ὑπερασπίζονται τὴν γραφὴ τους

Κύριε διευθυντά,

Διατηρῶ τυπογραφεῖο 4ης γενεᾶς, μὲ τὰ ἴδια δυστυχῶς (ἢ εὐτυχῶς;) μηχανήματα. Φίλος, σὲ συζήτηση πάνω σὲ θέματα σάν κι' αὐτὰ τοῦ περιοδικοῦ σας, μ' ἐρώτησε ἂν εἶμαι ἀναγνώστης τοῦ «Δαυλοῦ». Ἔτσι ἔμαθα γιὰ τὸ περιοδικό σας καὶ ἀπὸ τότε τὸ ἀγοράζω. Βέβαια ὁ «Δαυλός» δὲν εἶναι εἰδησεογραφικὸ περιοδικό, ἀλλὰ ἐνόμιζα ὅτι θὰ ἐσχολιάζατε κάποτε τὰ ἀκόλουθα: Πολλοὶ πνευματικοὶ ἄνθρωποι στὴ Γαλλία ζητοῦν νὰ διδάσκονται τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ στοὺς μαθητές. Τὸ ζητοῦν μὲ ἐπιμονή καὶ φαίνεται ὅτι θὰ τὸ κατορθώσουν. Ἀλλὰ σύμφωνα πάλι μὲ τις εἰδήσεις τῶν ἐφημερίδων, ἡ Ἰσπανία ὄχι μόνον εἰσήγαγε πάλι τις κλασσικὲς σπουδές, ἀλλὰ καὶ πρότεινε νὰ καθιερωθοῦν σ' ὅλες τις χῶρες τῆς ΕΟΚ. Στὴν Ἰσπανία ἐπίσης ὁμόφωνα ἀντέδρασαν ἐπιστήμονες, κόμματα, λαὸς καὶ ἐπίσημοι, στὴν ἀπὸ τὴν ΕΟΚ προταθεῖσα κατάργηση τοῦ μοναδικοῦ σημείου στίξεως τῆς Ἰσπανικῆς γραφῆς, τὸ ὁποῖο ὀνομά-

ζουν «ἴλδε». Τὸ «ἴλδε», εἶπαν, εἶναι ἡ ἱστορία μας, ὁ πολιτισμός μας, ἡ παράδοσή μας, ἡ ταυτότητά μας. Καὶ ὄχι μόνον ἀρνήθηκαν τὴν κατάργηση τοῦ «ἴλδε», ἀλλὰ καὶ ὑποχρεώνουν τοὺς εἰσαγωγεῖς ξένων προϊόντων νὰ συνοδεύουν κάθε προϊόν μὲ κείμενο στὰ Ἰσπανικά, ἀπαραιτήτως δέ, ὅπου πρέπει, νὰ μὴν ἀπουσιάζει τὸ «ἴλδε».

Καὶ σκέπτομαι, μήπως ἐμεῖς δὲν ἔπρεπε νὰ σπεύσομε στὴν κατάργηση τοῦ στολισμοῦ τῆς γραφῆς μας, ὁ ὁποῖος βέβαια δὲν ἀποτελεῖται μόνον ἀπὸ ἓνα σημεῖο...

Διατελῶ μὲ ὑπόληψη
Στέφανος Σ. Ξανθοῦδάκης
Τυπογράφος
Μπετόλλο 28 - Χανιά 73100

Υ.Γ.: Σὰς ἐκφράζω τὰ θερμά μου συλλυπητήρια γιὰ τὸν θάνατο τοῦ ἐκλεκτοῦ συνεργάτου σας Ἡλία Τσατσόμοιρου. Φωτοτυπία τοῦ ἐξωφύλλου τοῦ βιβλίου του, γιὰ διαφήμιση, ἔχω τοποθετήσει στὴν θύρα τοῦ τυπογραφείου μου.

Σ.Ξ.

Ἕνας φιλόλογος γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Ἡλία Τσατσόμοιρου

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Ὁ «εταῖρος καὶ συμπολεμιστής», ὅπως ἀποκαλεῖτε τὸν ἐκλεκτὸν σας συνεργάτην Ἡλ. Τσατσόμοιρον, δὲν ὑπάρχει πλέον, ὅπως ὁμως λέγει ὁ Σμάιλς, «οἱ ναοὶ κρημνίζονται εἰς ἐρείπια, τὰ ἀγάλματα συντρίβονται, αἱ εἰκόνες ἐξαλειφονται, τὰ βιβλία, ὅμως, ἐπιζοῦν». Καὶ τὸ μοναδικὸν ἐπίτευγμα τῶν νεωτέρων χρόνων εἰς τὸν χῶρον τῆς γλωσσολογίας, εἶναι ἡ «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας» τοῦ Ἡλ. Τσατσόμοιρου.

Θνητὸς ὁ ἄνθρωπος, τὸ ἔργον του ὅμως θὰ παραμείνῃ ἀθάνατον καὶ ἀληθινὸς καταπέλτης κατὰ παντὸς ἀνθῆλλου καὶ ἀνιστόρητου φοινικίζοντος. Διότι ὁ Ἡλ. Τσατσόμοιρος δὲν ἤρκεσθη εἰς τὴν ἐτυμολογίαν τῶν λέξεων, μὲ τὴν ὁποίαν ἡμεῖς οἱ φιλόλογοι μένομεν ἱκανοποιημένοι, ἀλλ' ὡς μύστης καὶ μάντις ἐπροχώρησεν εἰς τὴν ἐξιχνίασιν τῆς ἐτυμολογίας τῶν γραμμάτων ἐντὸς τῶν λέξεων. Ἀπεκάλυπεν, ὅτι, ὅπως

αἱ ρίζαι τῶν φυτῶν ἔχουν σχέσιν μὲ τὸ ἔδαφος ἐκ τοῦ ὁποίου φύονται, οὕτω καὶ αἱ ρίζαι τῶν ἐλληνικῶν λέξεων, τὰ γράμματα, ἔχουν αἰτιώδη καὶ ἄμεσον σχέσιν μὲ τὴν ἐλληνικὴν φύσιν καὶ τὸ περιβάλλον.

Ἀπὸ θαυμασμόν καὶ δέος καταλαμβάνεται κανεὶς ἐμβαθύνων εἰς τοὺς συλλογισμοὺς τοῦ συγγραφέως, διὰ νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ τὴν σημασίαν τῶν γραμμάτων ἐκάστης λέξεως. Τὴν νύξιν καὶ τὴν παρόρμησιν βεβαίως, πρὸς συγγραφὴν τοῦ βιβλίου του, ἔδωσεν ὁ «Κρατύλος» τοῦ Πλάτωνος, ὁ συγγραφεὺς ὅμως δὲν ἤρκεσθη μόνον εἰς τὸν σχολιασμόν τοῦ διαλόγου, ἀλλ' ἐνεβάθυνεν ἔτι περαιτέρω εἰς τὴν σχέσιν καὶ τὴν σημασίαν τῶν γραμμάτων ἐντὸς ἐκάστης ἐλληνικῆς λέξεως.

Μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς
Φώτιος Σ. Μπουζάνης
Φιλόλογος, Ἐπίτ. Λυκείαρχος
Εὐρυμέδοντος 16, Βύρων 16232

ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

Νέες αποκρυπτογραφήσεις τῆς Γραμμικῆς Γραφῆς Β

Ἡ περίεργη «δυστοκία» τοῦ κ. Τσάντγουικ

[Δεύτερη συνέχισις*]

α. Ἱστορικόν

Ἦνας Ἀγγλος νεαρὸς ἀρχαιολόγος, ὁ **Arthur Evans**, κάνοντας ἀνασκαφές στὴν Κρήτη στὶς ἀρχές τοῦ αἰῶνα, ἀνέσυρε πῆλινες πινακίδες μὲ ἐγχάρακτα σημεῖα γραφῆς. Ὁ **Evans** βρῆκε μεγάλο ἀριθμὸ πινακίδων στὴν περιοχὴ τῆς Φαιστοῦ (Μάλλια καὶ Ἀγ. Τριάδα) καὶ μικρότερο στὴν περιοχὴ τῆς Κνωσοῦ. Οἱ πρώτες τοῦ φάνηκαν χρονικὰ νεώτερες καὶ τὶς ταξινόμησε ὡς «Γραμμικὴ Γραφὴ Β». Τὶς ἄλλες τὶς θεώρησε ἀρχαιότερες καὶ τὶς κατέταξε σὲ ὁμάδα ὡς «Γραμμικὴ Α». Ὁ **Evans** μελέτησε τὶς πινακίδες, ἀλλὰ δὲν ἐξέδωσε τὰ συμπεράσματά του.

Ἐντεκα χρόνια μετὰ τὸν θάνατο τοῦ **Evans** ὁ Ἀγγλος **John Myres** παρουσίασε τὸ 1950 σὲ ἓνα τόμο τὶς ἔρευνες τοῦ **Evans**. Δὲν προχώρησε σὲ λεπτομέρειες, παρόλο ποὺ στὶς παραμονές τοῦ 2ου Παγκοσμίου Πολέμου (1939) ὁ Ἀμερικανὸς **Carl Blegen** εἶχε ἐπισημάνει πινακίδες μὲ ἴδια γραφὴ στὴν Πύλο. Ἡ ἀνακάλυψη καὶ ἄλλων πινακίδων μὲ τὰ ἴδια σημεῖα στὶς Μυκῆνες τὸ 1952 ἀπὸ τὸν Ἀγγλο **A. Wace** πέρασε ἀπαρατήρητη. Ὁ Ἀμερικανὸς **Emmett Bennett** ἔκανε προσπάθειες συσχέτισης τῶν γραφῶν μεταξύ τους, ἀλλὰ τὸ ἔργο του (1952) περιορίστηκε στὴν καταγραφὴ ὁμοιοτήτων.

β. Ἡ τραγικὴ προσπάθεια τοῦ Μ. Βέντρικς

Ἡ «ἀποκρυπτογράφηση» ἔγινε ἀπὸ τὸν **Michael Ventris**, ὅταν τὸ φθινόπωρο τοῦ 1951 παρουσίασε μία μεθοδικὴ ἐργασία σχετικὴ μὲ τὴ Γραμμικὴ Β. Στὴν πραγματικότητα ὁ **Ventris** ἀνέτρεξε σὲ ἓνα «τυφλοσοῦρτη», καὶ συγκεκριμένα σὲ μία μαρμαρίνη στήλη ποὺ βρέθηκε στὴν Κύπρο, ὅπου ἀναγράφεται ἓνα κείμενο στὴν κλασσικὴ ἑλληνικὴ γραφὴ καὶ σὲ ἀντίστοιχη κυπριακὴ γραφὴ, τῆς ὁποίας τὰ σημεῖα ἦταν ὅμοια μὲ τὰ σημεῖα ποὺ βρῆκε ὁ **Evans** στὴ Φαιστὸ καὶ στὴν Κνωσὸ (βλ. «**Δαυλόν**», τεῦχος 124). Ὁ **Ventris** ὑποψιάστηκε ὀρθά, ὅτι:

1) ἡ κυπριακὴ γραφὴ εἶχε προέλευση τῇ μινωϊκῇ, λόγω κοινοῦ πολιτιστικοῦ παρελθόντος καὶ γειτνιάσεως τῶν νήσων·

2) τόσο ἡ κυπριακὴ ὅσο καὶ ἡ μινωϊκὴ γραφὴ διέφεραν ἀπὸ ἐκείνη τῶν κλασσι-

* Τὸ α' μέρος ἔχει δημοσιευθῇ στὸ προηγούμενο 124 τεῦχος τοῦ «**Δαυλοῦ**».

κῶν ἑλληνικῶν χρόνων, ἐπειδὴ ὑπῆρξαν ἱστορικά ἀρχαιότερες καὶ ὅχι ἐπειδὴ «εἰσήχθησαν» ἀπὸ ἄλλη χώρα·

3) ἡ κυπριακὴ καὶ ἡ μινωικὴ γραφὴ δὲν ἀπετελοῦντο ἀπὸ φωνήεντα καὶ σύμφωνα, ἀλλὰ ἀπὸ «συλλαβές» καὶ ὁρθότερα ἀπὸ γραφικὴ ἀπόδοση ἤχων (δίφθογγοί- τρίφθογγοι)·

4) τὸ εἶδος αὐτὸ ἀπόδοσης ἤχων μποροῦσε νὰ καλύψει γραφικὰ πληθώρα διαλέκτων (εἶναι γνωστὲς οἱ διαφορὲς μεταξὺ ἰωνικῆς, αἰολικῆς, ἀττικῆς, δωρικῆς, κρητικῆς κ.ἄ. διαλέκτων μέχρι σήμερα).

Μὲ τὴν κυπριακὴ ἐπιγραφὴ ὁ Ventris ἐξασφάλισε ἀσφαλῆ πηγὴ διασταύρωσης καὶ συσχέτισε μὲ αὐτὴν τὴν Γραμμικὴ Α καὶ τὴν Γραμμικὴ Β. Γιὰ νὰ τὴν διακρίνει ἀπὸ τὶς τελευταῖες, τὴν ὀνόμασε «Κυπρομινωϊκὴ». Ἡ Κυπρομινωϊκὴ τοῦ ἐπέτρεψε ἀνάγνωση ὠρισμένων τύπων Γραμμικῆς Β, ἀλλὰ ὅχι ὅλων, ἐνῶ γιὰ τὴν Γραμμικὴ

ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΣΥΛΛΑΒΑΡΙΟ

α	✱	ε	✱	ι	✱	ο	Ϛ	Ϝ	Ϟ
κα	Ɑ	κε	✱	κι	Ϛ	κο	Ɑ	κυ	✱
τα	Ɑ	τε	Ɑ	τι	Ɑ	το	Ɑ	τυ	Ɑ
πα	Ɑ	πε	Ɑ	πι	Ϛ	πο	Ɑ	πυ	Ϛ
λα	Ϛ	λε	Ɑ	λι	Ɑ	λο	Ɑ	λυ	Ɑ
ρα	Ϛ	ρε	Ɑ	ρι	Ϛ	ρο	Ɑ	ρυ	Ɑ
μα	Ɑ	με	Ɑ	μι	Ϛ	μο	Ɑ	μυ	Ɑ
να	Ɑ	νε	Ɑ	νι	Ϛ	νο	Ɑ	νυ	Ɑ
ja	Ɑ					jo	Ϛ		
Fa	Ɑ	Fe	Ɑ	Fi	Ɑ	Fo	Ɑ		
σα	Ɑ	σε	Ɑ	σι	Ɑ	σο	Ϛ	συ	Ɑ
ζα	Ɑ					ζο	Ɑ		
		εε	Ɑ						

Σύγκριση σημείων τῆς γραμμικῆς γραφῆς Β
καὶ τῆς κλασσικῆς κυπριακῆς γραφῆς

Γραμμικὴ Β	Κυπριακὴ	Φθογγικὴ ἀξία κυπριακῆς
𐀀	𐀀	τα
𐀁	𐀁	λα
𐀂	𐀂	το
𐀃	𐀃	σε
𐀄	𐀄	πα
𐀅	𐀅	να
𐀆	𐀆	τι

Α καὶ σὲ παλαιότερους τύπους Κυπρομινωϊκῆς δήλωσε ἀδυναμία (κατὰ τὴν ἀποψή μας ὁ Ventris δὲν μπόρεσε νὰ διακρίνει 3 φάσεις τῆς Κυπρομινωϊκῆς, ἥτοι τὴν Πρωτοκυπρομινωϊκὴ, τὴ Μεσοκυπρομινωϊκὴ καὶ τὴν Ὑστεροκυπρομινωϊκὴ). Ἡ βοήθεια τῆς Alice Kober στὸν Ventris τὸν ὁδήγησε σὲ λανθασμένα μονοπάτια. Τελικὰ τὸν Ventris «προσήγγισε» ὁ Chadwick καὶ συνεργάστηκαν γιὰ λίγο (ὁ Ventris σκοτώθηκε σύντομα). Ὁρισμένα συμπεράσματά τους δημοσιεύτηκαν ἀπὸ κοινού.

γ. Ἡ χρονотριβοῦσα ἔρευνα τοῦ κ. Τσάντγουικ

Ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ Ventris (1953) τὴ Γραμμικὴ Β ἀνέλαβε νὰ ἐρευνήσει ὁ Chadwick. Σπατάλησε πολλὴ μελάνη, χωρὶς νὰ ἀνακοινώσει κάτι νεώτερο καὶ παραγοδόμησε μὲ στατιστικολογίες καὶ διατυπώσεις «κανόνων», οἱ ὅποιοι παρέσυραν πολλοὺς μέχρι τώρα. Γεγονὸς εἶναι ὅτι ὁ Chadwick:

1. δὲν ἀνέγνωσε ὀρθὰ τὴ Γραμμικὴ Β καὶ συχνὰ σήκωσε «ψηλὰ τὰ χέρια»
2. δὲν ἀσχολήθηκε μὲ τὴ Γραμμικὴ Α.

3. δὲν ἀσχολήθηκε μὲ τὴν Πρωτοκυπρομινωϊκή·

4. δὲν συνειδητοποίησε ὅτι ὅλες ἀποτελοῦν παραλλαγές γραφικοῦ χαρακτῆρα τῆς ἴδιας γραφῆς, μιᾶς γραφῆς.

Τὸ 1987 ὁ Chadwick, ὕστερα ἀπὸ μία προηγηθεῖσα πολυσέλιδη ἔκδοση («Γραμμικὴ Β, ἡ πρώτη ἐλληνικὴ Γραφή», ἐκδόσεις Κაკουλίδου, Ἀθήναι), κυκλοφόρησε μία ἀναθεωρημένη σύνοψη ἀπόψεών του («*Reading the past, Linear B and related scripts*», British Museum Publications, London), ὅπου μὲ τὰ ὅσα παρουνισιάζει, θὰ λέγαμε ὅτι ὑποτιμᾷ τὴ νοημοσύνη τῶν Ἑλλήνων. Ἡ πρόκληση αὐτὴ ἔδωσε τὸ ἐρέθισμα γιὰ μιὰ ἔρευνα πάνω στὴ Γραμμικὴ Β.

Μία πρὸς μία ἀναγνώστηκαν οἱ πινακίδες σὲ Γραμμικὴ Β, ὅπως τὶς παραθέτει ὁ Chadwick στὸ βιβλίο του χωρὶς ἀποκρυπτογράφηση. Ἡ ἀνάγνωση δείχνει, ὅτι δὲν πρόκειται γιὰ «πρόβατα, βόδια, λυχνίες, λουτήρες, γυναικόπαιδα ἢ σιτηρά», ὅπως ὑποστηρίζει. Τὸ πρᾶγμα ξενίζει, ὅταν ληφθοῦν ὑπόψη ὅτι ὁ Chadwick:

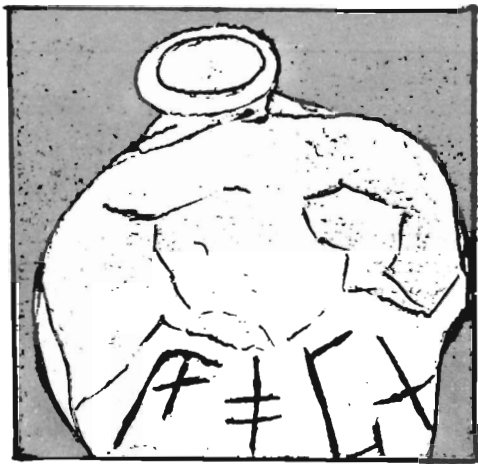
1) ἀναγνωρίζει τὸν κυπριακὸ συνδετικὸ κρίκο ὡς πηγὴ ἀσφαλοῦς ἀναγωγῆς (σελ. 56 τοῦ βιβλίου του) καὶ

2) συνάγει «ἀπουσία ἀντίστοιχων λέξεων στὰ ἐλληνικά», κάνοντας λόγο γιὰ «ἀκατανόητες ἐκφράσεις» καὶ καταλήγοντας στὴν ἐπωδὸ: «ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα δὲν εἶναι αὐτόχθονη, αὐτοφυὴς, ἀλλὰ κράμα ἢ συνονθύλευμα ἄλλων γλωσσῶν».

Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ «Μεγάλου Λεξικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας» τῶν Liddell καὶ Scott καὶ χρησιμοποιώντας τοὺς πίνακες τοῦ βιβλίου τοῦ Chadwick (σελ. 24 καὶ 25) ὁ μὲ μέτρια γνώση τῆς ἀρχαιοελληνικῆς ἀναγνώστης θὰ διαπιστώσει, ὅτι τὰ κείμενα τῶν πινακίδων τῆς Γραμμικῆς Β (Κνωσοῦ, Πύλου κ.ἄ.) διαβάζονται εὐχερῶς.

Οὐδὲν κρυπτόν ὑπὸ τὸν ἥλιον, «Old Chap»!

Ὑδρία ἀπὸ τὴν Τίρυνθα μὲ ἐπιγραφὴ σὲ Γραμμικὴ Β

1. Καθαρογραφὴ τῆς ἐπιγραφῆς

F ≠ C +

2. Ἀπόδοση μὲ συλλαβὲς Chadwick

wu - pa - pe - ro —

3. Ἀπόδοση στὴ νεοελληνικὴ

ΡΩ - ΠΑΙ - ΠΑ - ΒΟΥ

4. Ἐλεύθερη ἀπόδοση νοήματος

[Πηγὴ: «*Das Gedachtnis der Volker*», σελ. 196, Werner Erschmitt, Safari Verlag, Berlin 1964].

Ῥέω (χύνω οἶνον), παῖ τοῦ πατρὸς Βοῦ.

4. 'Απόδοση τοῦ κειμένου στὴ νεοελληνικὴ

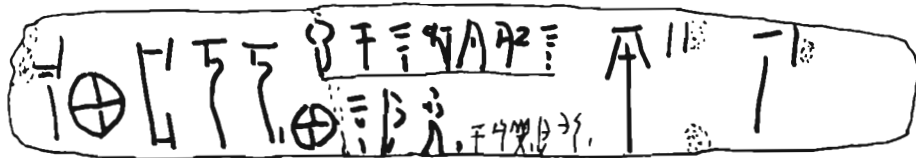
"Όσο ζῶ, ἤλιε θεέ, οἶνον θά ρέω (χύνω) πρὸς σέ καὶ πρὸς τὴν θεὰ Ρέα.

'Εκ τριῶν τάφων παιδιῶν ποὺ πῆγαν στὸν "Αδῆ, μὲ τρεῖς τεφροδόχες χτυπῶ τὴ γῆ.

'Απὸ τίς ἐπτὰ τεφροδόχες ποὺ κάποτε θά δεχτεῖς, Γῆ θεὰ τεφροδόχε, χάρισε τίς δύο τεφροδόχες σέ μένα.

Τρεῖς κύλικες στὴ γῆ χέω πρὸς τὴν Δήμητρα κάτω.

Πινακίδα τῆς Πύλου, ὅπως τὴν παρουσιάζει ὁ Chadwick (σ. 16).

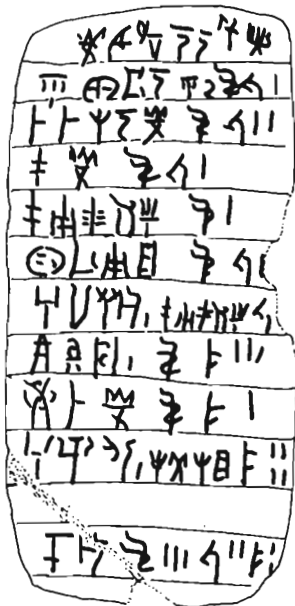
Κείμενο ποὺ προκύπτει βάσει συλλαβῶν Chadwick στὴ νεοελληνικὴ (Στὸ) "Εα (;) (ὕπ' ἀριθμὸν) δύο ζῶ. ('Εκ τῶν) τριανταδύο (χωραφιῶν) ἐμοῦ γῆς, (μὲ τῶν) τριανταενὸς (χωραφιῶν τὸν) τόκο ζῶ. Καὶ ὅσο (γιά αὐτὰ ποὺ ἔπρεπε νὰ μοῦ) μεταβιβασθοῦν, οὔτε (ποὺ τὰ) γνωρίζω.

Σημείωση:

ἔα δύο ζῶ = προφανῶς: εἶμαι στὴ δεύτερη ἡλικία, δηλ. γέρος.

τόκος = ἐν προκειμένῳ, τὸ προῖον ποὺ ἀποφέρει ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς.

Πινακίδα τῆς Πύλου, ὅπως τὴν παρουσιάζει ὁ Chadwick (σελ. 14)

Κείμενο τὸ ὁποῖο προκύπτει βάσει τῶν συλλαβῶν Chadwick

• Ω, ΒΟΥ. ΕΝΤΟΠΙΑ ΑΥΡΑ, ΕΝΕ- ΠΙΚΟΥΡΗ ΟΥΡΕΩΝ, ΚΑ ΕΝΙ ΤΟ- ΝΩ, ΑΠΕΡΙΤΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΤΑΝΥΕ, ΘΕΑ ΚΟΚΥΣΙ ΕΝ.

• ΕΝ, ΕΡΩ ΓΗ, ΕΝ Η ΒΙΟΙ ΠΑΝ, ΣΟΥ ΕΝΕΚΑ ΔΕΜΕ, ΡΕΕΙ ΠΕ- ΝΤΗΚΟΝΤΑΗΡΗΣ (ΝΑΥΣ).

• ΕΝΘΑ ΑΘΑΝΑΤΩΝ ΓΑ ΕΝΔΗ- ΜΕΙ ΔΗΜΗΤΡΑ ΕΝ ΜΟΙΡΑ ΘΕΟΥ, ΕΝ ΓΗ ΡΑ ΚΟΡΗ, ΝΕΜΕΩ, ΘΕΕ, ΔΕΞΕΤΑΙ ΔΙΑ ΠΑΙΔΑΣ ΓΗΙΝΟΥΣ, ΟΙΚΩ ΣΟΙ.

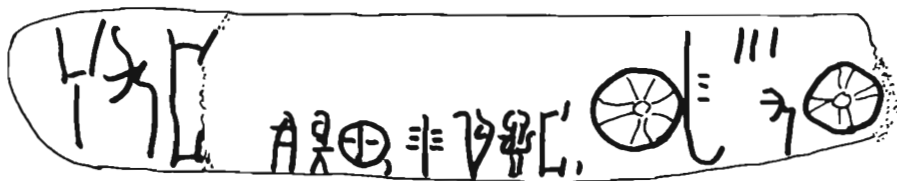
• ΛΑΤΡΕΥΤΗ ΣΟΥ ΟΜΟΠΑΤΡΙΔΙ ΓΗ, ΕΝΘΕ ΚΙΘΑΙΡΩΝΙ, ΔΕΗΚΑ.

• ΕΜΕ ΕΤΥΧΕ ΕΝΠΟΙΕΙΝ ΙΚΕΤΑ ΕΝ ΣΕ, ΚΥΡΙΕ. ΑΕΙ ΑΘΑΝΑΤΕ ΡΑ, ΤΑΓΩ ΕΝ ΡΥΜΑΙΣ ΝΕΑΙΣ ΑΚΡΑ- ΤΟΝ ΟΙΝΟΝ ΕΚΑΒΗ (;).

• ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΗΡΗ (ΝΑΥΝ) ΔΕ, ΣΕ ΔΙΚΑ ΝΥΝ, ΕΠΙ ΓΑ ΝΕΑ, ΘΕ- ΟΥ ΡΑ ΔΙΚΩ ΣΟΙ ΜΕΤΟΙΚΕΙΝ ΠΕΡΙ ΝΕΑ ΚΟΤΑ ΕΝΙΚΕΤΑΕ.

Σημείωση: κύτα = πιθανῶς συγγενὴ τὰ costa, cò- te, coast, ἀκτή.

Πινακίδα Κνωσοῦ ὅπως τὴν παρουσιάζει ὁ Chadwick (σελ. 39)

Κείμενο τὸ ὁποῖο προκύπτει βάσει τῶν συλλαβῶν τοῦ Chadwick
 ΡΕΙ ΓΑ ΔΕΜΕ ΔΙΑ. ΙΚΕΤΡΕ. ΔΑ ΤΡΑΧΟΝ ΚΑΙ ΤΡΙΣΤΡΑΧΟΝ (ΕΣΤΙ)

[Στὸ ἐπόμενο τεῦχος: Νέες ἀποκρυπτογραφήσεις]

ΑΝΔΡΕΑΣ Π. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ἐσκόπη περιπλάνηση

Τόσα χρόνια τρέχαμε,
 κι ἀκόμα δὲν ἐφτάσαμε
 στὸ Ἄλφα τοῦ Κενταύρου.

Μᾶς παρέσυρε ὁ Σείριος,
 κι ἐπíκειται ἡ πτώση μας
 μέσα στὴ μαύρη τρύπα.

Δῆλόν ἐστι, ὅτι
 οἱ πεταλοῦδες ἐκδικοῦνται.

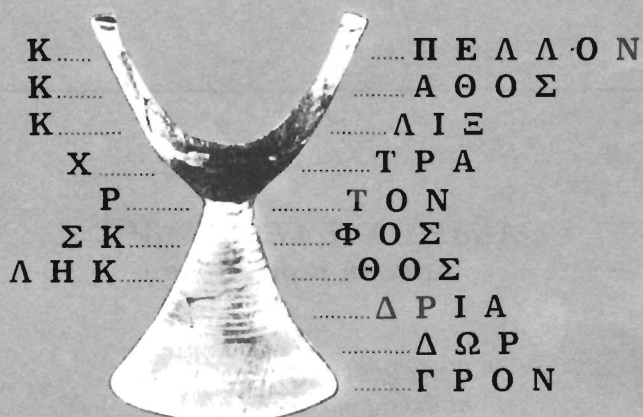
Ἄλφα τοῦ Κενταύρου: τὸ πλησιέστερο ἄστρο (ἀπέχει 4,27 ἔτη φωτός).

Μαύρη τρύπα: μιὰ περιοχὴ τοῦ χωρόχρονου, ἀπὸ ὅπου τίποτε, οὔτε κἂν τὸ φῶς, δὲν μπορεῖ νὰ διαφύγει, ἐπειδὴ ἡ ἔλξη τῆς βαρύτητας εἶναι πολὺ δυνατὴ.

Η.Λ. ΤΣΑΤΣΟΜΟΙΡΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ἀπὸ τὸν ἔλλοπα-θηρευτὴ
μέχρι τὴν Ἑποχὴ τοῦ Διὸς

Ἡ ἀποκωδικοποίησι
τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου

Φιλολογικὴ ἐπιμέλεια: ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΔΑΥΛΟΣ 1991

ΜΕΤΕΩΡΙΣΜΟΙ

Τὸ «οἰκόπεδο Ἑλληνισμός» καὶ τὸ ξεπούλημα του...

Ἀπὸ τὸν κ. Γεώργιο Β. Φάκο, ταξίαρχο ἐ.ἀ., πήραμε καὶ δημοσιεύουμε τὴν ἀκόλουθη ἐπιστολή:

Κύριε διευθυντά,

Παρουσιαζόμενοι οἱ σκοπιανοὶ σάν «Μακεδόνες» δὲν ἐννοοῦν ὅτι ἔχουν πολιτιστική, φυλετική ἢ ἄλλης μορφῆς ὁμοιότητα μὲ τοὺς Ἕλληνες. Σύμφωνα μὲ τὴ θεωρία τοὺς αὐτοὶ ἀνήκουν σὲ ξεχωριστὴ ἐθνότητα, τὴ «μακεδονική». Ἡ θέσις τῶν ἐναντι τῆς Ἑλλάδος, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν πεντηκονταετὴ ἀναιδὴ ἐκστρατεία τοὺς, χαρακτηρίζεται ἀπὸ μῖσος καὶ ἐχθρότητα. Ὁμιλοῦν γιὰ «τὸ εὐγενὲς καὶ ἀνδρεῖο ἔθνος τῶν Μακεδόνων ποὺ ὑπέταξε μὲ τὸ Μεγαλέξανδρο τοὺς Ἕλληνες», γιὰ «κατοχὴ τῆς Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου ἀπὸ τοὺς βαρβάρους καὶ δολίους Ἕλληνες», γιὰ «ἀποτίναξη τοῦ ἐλληνικοῦ ζυγοῦ» κ.λπ. Ἔχουν μεθοδικὰ ὀριοθετήσῃ μὲ βαθὺ χάσμα στὴ συνείδησή τους, ἀλλὰ καὶ σὲ μεγάλο τμῆμα τῆς διεθνoῦς (ἀκαδημαϊκῆς κυρίως) κοινότητος, τίς ἐννοιες «Ἕλλην» καὶ «μακεδών», παρὰ τὴν ἱστορικὴ πραγματικότητα, ποὺ ἐπιτάσσει τὸ ὁμόφυλον αὐτῶν. Πρακτικώτερον ἐναντι τοῦ ἑλληνισμοῦ διαπνέονται ἀπὸ τὸ ἴδιο καὶ ἀπαράλλακτο πνεῦμα τοῦ κομιτατζηδισμοῦ. Τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλὲς βεβαίουν ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ ἐξαφάνιση τῆς μάζας τοῦ ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὴν σκοπιανὴ — καὶ τὴ βουλγαρικὴ βεβαίως — ἐπικράτεια, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀναβίωσις καὶ κραταιώσις τοῦ VMRO τόσο στὰ Σκόπια ὅσο καὶ στὴ Βουλγαρία ὡς διδύμων ἀδελφῶν ὁργανώσεων.

Τὰ ἐρωτήματα ποὺ διατυπώνει ὁ «Μετέωρος» στὸ τεῦχος ἀριθ. 123 τοῦ «Δαυλοῦ» εἶναι εὐστοχα, φρονῶ ὅμως ὅτι θὰ πρέπει νὰ προηγηθοῦν ἄλλα ἐρωτήματα, ὅπως: Στους ἀνδριάντες τοῦ Φιλίππου καὶ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου σὲ ποιά γλῶσσα θὰ γράφουμε τίς ἐπιγραφές; στὴν ἑλληνικὴ ἢ στὴ «μακεδονική»; Θὰ δεχθοῦν οἱ σκοπιανοὶ, μὲ τὸ

πανίσχυρο στὸ ἐσωτερικὸ τοὺς VMRO, τὴν ἑλληνικὴ πολιτιστικὴ, οἰκονομικὴ κ.λπ. «διείσδυση» καὶ τὸ ἑλληνικὸ «καπέλωμα», ὅπως περιγραφικὰ ὑπονοεῖ ὁ «Μετέωρος»; (Ἀλήθεια, γιὰτί ἐμεῖς ἀπορρίψαμε τὴν Τουρκικὴ πρόταση νὰ ὑδροδοτήσουν οἱ Τούρκοι τὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου;). Ἐὰν οἱ «Μακεδόνες» δεχθοῦν τὴν ἀφειδῇ ἐνίσχυση ποὺ θὰ τοὺς προσφέρουμε, θὰ ἐπιτευχθῇ αὐτὸ ποὺ ὑπονοεῖ ὁ «Μετέωρος» (ὥς τὸ βαφτίσουμε «προσέγγιση») ἢ θὰ ἐκθρέψουμε ἓνα Σλαβικὸ κράτος, ποὺ θὰ καταστῇ ἱκανὸ νὰ «δαγκώσῃ τὸ χέρι τοῦ εὐεργέτη» (σὲ 50 ἢ 100 χρόνια, μόνον τοῦ ἢ σὲ ὁμοσπονδία ἢ σὲ συμμαχία μὲ ἄλλα κράτη, ἀδιάφορο), κατὰ τὰ ἱστορικὰ πρότυπα τῶν Βουλγάρων ἐναντι τοῦ Βυζαντίου; Ἐὰν ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ ἱστορία ἀφαιρέσουμε τίς σελίδες ποὺ ἀφοροῦν τὴ Μακεδονία καὶ τίς παραδίδουμε στοὺς σλαύους-σκοπιανούς, ὅπως αὐτοὶ διὰ τοῦ ὀνόματος ἀπαιτοῦν, τί ἀπομένει σάν ὑπόλοιπο ἑλληνικῆς ἱστορίας;

«Ἀδελφὸ Κράτος», ἀποκαλεῖ ὁ «Μετέωρος» τὸ τιτοϊκὸ κατασκεύασμα. Ἀπὸ ποῦ ἀδελφός; Οἱ ἴδιοι οἱ σκοπιανοὶ δὲν ἀπορρίπτουν τὴν ἀδελφότητα, διακηρύσσοντας τὸ ἀλλόφυλον ἐλλήνων καὶ μακεδόνων; Σκεφθήκατε νὰ ἐρχόταν ἀντιπροσωπία Τούρκων στὴν Ἑλλάδα μὲ ἀνάλογες «προσφορές» ὡς πρὸς «ἀδελφὸ ἔθνος»; Καὶ ἐπειδὴ ὁ συνειρμὸς δὲν εἶναι ἄσχετος μὲ τὸν ὑπαινιγμὸ τοῦ «Μετεώρου», ποὺ ἀφορᾷ τὰ «φαινόμενα στὴν πνευματικὴ καὶ ἰδεολογικὴ ζωὴ τῆς σημερινῆς Τουρκίας», πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ἐδῶ προβάλλει ἡ ἐσχάτη πλάνη. Ἡ τάσις ποὺ διαμορφώνεται στὴν Τουρκία δὲν εἶναι τάσις ἀποδοχῆς τῆς ἑλληνικῆς ἢ βυζαντινῆς κληρονομιάς, ἀλλὰ τάσις οἰκειοποιήσεως τῆς πνευματικῆς κληρονομιάς Ἰωάνων, Αἰολέων καὶ ὄλων τῶν αὐτο-

χθόνων και μὴ κατοίκων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, προκατόχων τῶν Τούρκων. Χαρακτηριστικές εἶναι οἱ θέσεις ποὺ διατυπώνονται σὲ ἐγγχειρίδιο πρὸς χρῆσιν ἐκπαιδευτικῶν, στρατιωτικῶν, διπλωματικῶν ὑπαλλήλων κ.λπ. τοῦ Τουρκικοῦ κράτους: «Ἐπιβεβαιώνοντας ὅτι ἡ Τουρκικὴ εἶναι ἡ μητρικὴ γλῶσσα τῶν Σουμερίων, Χιτιτῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχαίων φυλῶν τῆς Ἀνατολίας, τῶν Αἰγυπτίων, τῶν Κρητῶν καὶ τῶν Αἰγαιωτῶν, ποὺ δημιούργησαν τὸν Ἑλληνικὸ πολιτισμὸ καὶ τῶν Ἑτρούσκων ποὺ δημιούργησαν τὴ Ρωμαϊκὴ κουλτούρα, ἀποδεικνύεται ὅτι αὐτοὶ οἱ ἀρχαιότατοι ἀνώτεροι πολιτισμοί, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν κύρια πηγὴ τοῦ σύγχρονου Δυτικοῦ πολιτισμοῦ, εἶναι προϊόν τῆς φυλετικῆς διάνοιας τῶν Τουρκικῶν φυλῶν...». Πασίγνωστοι ἐξ ἄλλου εἶναι οἱ τουρκικοὶ ἰσχυρισμοὶ ὅτι ὁ Θαλῆς, ὁ Ὀμηρος (... Ὁμὲρ τουρκισί!!), ὁ Ἡράκλειτος, ὁ Πυθαγόρας κ.λπ. εἶναι Τούρκοι. Ἀκόμα ἡ ἀπαίτησίς τους (ὑπουργεύοντας ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ Γιλμάζ) νὰ ἐπιστραφοῦν στὴν Τουρκία τὰ γλυπτὰ τοῦ Παρθενῶνος, ὡς ἀπ' εὐθείας διαδόχου τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἀπὸ τὴν ὁποία δολίως τὰ ἀπέσπασεν ὁ Ἑλγίνος! Σ' ἐμᾶς ὅλα αὐτὰ προκαλοῦν ἰλαρότητα, ὅπως καὶ τὸ «Μακεδονικὸ» κατὰ τὴν ἐμφάνισή του, στὴν τιτοϊκὴ του ἐκδοχή.

Σήμερα ξέρουμε, ὅτι τὰ φληναφήματα

τῶν σκοπιανῶν θὰ ἔπρεπε νὰ τὰ εἶχαμε παρὲν πολὺ στὰ σοβαρὰ ἀπὸ τότε. Σήμερα «τρέχουμε καὶ δὲ φθάνουμε» μὲ τοὺς σκοπιανούς· αὐριο θὰ συμβῇ, φοβᾶμαι, τὸ ἴδιο μὲ τοὺς Τούρκους. Ἐμεῖς, βλέπετε, θεωροῦμε ἀταπόδεικτη τὴν ἐλληνικότητα τοῦ ἐντεῦθεν ἐκπηγάσαντος πολιτισμοῦ, ὅπως θεωρούσαμε καὶ αὐτονόητη τὴν ταυτότητα ἐλλήνων καὶ μακεδόνων. Ὅμως οἱ «ἄλλοι» δὲν τὰ θεωροῦν αὐτὰ οὔτε αὐτονόητα οὔτε ἀταπόδεκτα, καὶ ἰδοὺ κάποιος κύριος Ντυροζὲλ (οἱ Ἕλληνες εἶναι ἀπόγονοι τῶν Τούρκων — ἔτσι, χωρὶς θαυμαστικά), κάποιος κύριος Μπερνάλ («Μαύρη Ἀθηνᾶ») καὶ ἄλλοι καλοθελητές...

Ἐάν πρέπει νὰ δώσουμε τίτλους τῆς πολιτιστικῆς μας κληρονομιάς σὲ τρίτους, γιατί κακίζουμε τὸ Ρωμαϊκὸ κρατίδιο ποὺ δὲν προστατεύει αὐτὴ μας τὴν κληρονομιά;

Ἐμεῖς εἴμαστε τὸ Ρωμαϊκὸ κρατίδιο. Καθαρόαιμοι ἢ μπάσταρδοι, ἔχουμε τριπλὸ βαρὺ φορτίο στὸν ὦμο μας. Πρῶτον, τὴν κατοχὴ τοῦ περιουσίου οἰκοπέδου ποὺ λέγεται Ἑλλάς, δεύτερον, τὸ ὄνομα τοῦ Ἑλληνος καὶ τρίτον καὶ κυριότερον, τὸ «κλειδί» τῆς κληρονομιάς, τὴ γλῶσσα τῶν θεῶν. Μποροῦμε λοιπόν, ἀπὸ μόνοι μας, νὰ παραδώσουμε τὰ ἅγια τοῖς κυσί;

Μετά τιμῆς

Γεώργιος Β. Φάκος

Ταξίαρχος ἐ.ἀ.

Νικηταρᾶ 6, 15451 Ν. Ψυχικὸ

ΣΧΟΛΙΟ ΤΟΥ «ΔΑΥΛΟΥ»:

Ὁλόκληρη ἡ ἰδεολογικοπολιτικὴ πλάνη (μόνο πλάνη;) ποὺ κατατρύχει τὴν σκέψη τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κρατιδίου ἀπὸ τῆς συστάσεώς του ἕως σήμερα — πλάνη θανάσιμη, ποὺ ἀκριβῶς κατὰ τὴν περίοδο ποὺ ἰσχύει ὡς πολιτικὴ στρατηγικὴ του ὠδήγησε στὸν «ἄθλο» τοῦ ὀριστικοῦ ξεπατώματος τοῦ πανάρχαιου καὶ κυρίαρχου «Ἑλληνισμοῦ τῶν Τριῶν Ἠπείρων», ἄθλο ποὺ δὲν πέτυχαν οὔτε οἱ Τούρκοι οὔτε οἱ Ρωμαῖοι καὶ οἱ λοιποὶ ποικιλάνυμοι κατακτητὲς κατὰ τοὺς μακροὺς αἰῶνες ποὺ δὲν ὑπῆρχε Ἑλληνικὸ Κράτος — παρουσιάζεται ἀνάγλυφη στὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ τοῦ κ. Γ.Β.Φ.:

α') Ὁ ἐπιστολογράφος προτιμᾷ νὰ θεωροῦν οἱ ἄνθρωποι ποὺ κατοικοῦν στὸ Κράτος τῶν Σκοπιῶν προγόνους-ἥρωες-γενάρχες τους τὸν Ἀσπαρουχ ἢ τὸν Σβιατοσλάβο καὶ νὰ ὀνομάζωνται Σλάβοι ἢ Βούλγαροι καὶ ἀπορρίπτει τὴν δεδηλωμένη ἐπιθυμία τους νὰ θεωροῦν προγόνους-ἥρωες-γενάρχες τους τὸν

Φίλιππο καὶ τὸν Ἀλέξανδρο καὶ νὰ ὀνομάζωνται Μακεδόνες· ὅπως καὶ προτιμᾷ νὰ θεωροῦν οἱ κάτοικοι τῆς Τουρκίας ὡς προγόνους-ἡρώες-γενάρχες τοὺς τὸν Ὀσμὰν ἢ τὸν Ἐρτογρούλ καὶ νὰ ὀνομάζωνται Τοῦρκοι, καὶ ἀνησυχεῖ στὴν σκέψη ἢ τὴν προοπτικὴ ὅτι θὰ θεωρήσουν προγόνους τοὺς τὸν Ὅμηρο, τὸν Θαλῆ, τὸν Ἡράκλειτο καὶ τὸν Πυθαγόρα καὶ θὰ θελήσουν νὰ ὀνομασθοῦν Ἴωνες ἢ Αἰολεῖς. Γιατί; Θεωρεῖ πιὸ συγγενεῖς καὶ «ἀδελφούς» τοῦ ὁ ἐπιστολογράφος τὸν Ἀσπαροῦχ ἀπὸ τὸν Μ. Ἀλέξανδρο, τοὺς Σλάβους ἀπὸ τὸν Ὅμηρο ἢ τοὺς Μογγόλους ἀπὸ τοὺς Ἴωνες καὶ Αἰολεῖς;

β') Προφανῶς ἔχοντας ὑποσυνείδητο τὸν αὐτοέλεγχο ὅτι ἴσως πλανᾶται στίς ἀπόψεις τοῦ αὐτοῦ ὁ ἐπιστολογράφος αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ προβῇ σὲ μία διευκρίνιση: Δὲν πρόκειται, λέει, γιὰ «ἀποδοχή» τῆς ἐλληνικῆς κληρονομίας ἀλλὰ γιὰ «οἰκειοποίησή» τῆς. Τί φαντάζεται καὶ τί θέλει νὰ πῇ μ' αὐτὸ ὁ κ. Γ.Β.Φ.; Ὅτι ἂν οἱ κάτοικοι τῶν Σκοπίων θεωροῦν προγόνους τοὺς τὸν Φίλιππο καὶ τὸν Ἀλέξανδρο, τότε οἱ κάτοικοι τῆς Πέλλας, τοῦ Δίου ἢ τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς Ἀθήνας δὲν θὰμποροῦν νὰ τοὺς θεωροῦν; Καὶ ἂν οἱ κάτοικοι τῆς Τουρκίας διαβάζουν (μετέχοντες τῆς ἡμετέρας παιδείας...) τὸν Ὅμηρο, τὸν Ἡράκλειτο, τὸν Θαλῆ καὶ τὸν Πυθαγόρα, τότε στὸν κ. Γ.Β.Φ., σ' ἐμένα, σ' ἐσένα ἀναγνώστη, στὸν κάθε φωτισμένο ἄνθρωπο τῆς Ὑψηλίου θὰ μᾶς ἀπαγορευθῇ νὰ τοὺς διαβάζουμε; Δὲν καταλαβαίνει ὁ ἐπιστολογράφος, ὅτι βασανίζεται ἀπὸ τὴν αὐταπάτη ὅτι τὸν καταδιώκουν φαντάσματα;

γ') Εἶπα φαντάσματα, στὸν πληθυντικὸ ἀριθμὸ, γιατί στὴ σκέψη τοῦ ἐπιστολογράφου ὑποβόσκει ἓνα ἀκόμη φάντασμα, πὺ ἐκτρέπει ὁλόκληρὴ τὴν συλλογιστικὴ τοῦ σὲ ἓνα νέο καθαρὸ παραλογισμὸ: Ὁ φανταστικὸς φόβος τοῦ, ὅτι «θὰ ἐκθρέψουμε ἓνα σλαβικὸ κράτος». Ἀλλὰ αὐτὸ τὸ κράτος ἔχει ἐκτραφῇ ἤδη, κ. Γ.Β.Φ. — δὲν χρειάζεται νὰ τὸ ἐκθρέψῃ πιά κανένας· μόνον ὠρισμένοι ἀπλῶς θέλουν σῶναι καὶ καλὰ, τὸ ὑπάρχον αὐτὸ κράτος νὰ εἶναι «σλαβικὸ» κι ὄχι μακεδονικό.

δ') Καὶ φθάνουμε στὸ ἀπίστευτο: Ὁ κ. Γ.Β.Φ., ἀνώτατος ἀξιωματικός, νὰ τρομάζῃ μπροστὰ στὴν προοπτικὴ, ὅτι τὸ «σλαβικὸ», ὅπως τὸ θέλει, κράτος τῶν Σκοπίων «θὰ δαγκώσῃ τὸ χέρι τοῦ εὐεργέτη», δηλαδὴ τῆς Ἑλλάδος! Τί θὰ μᾶς κάνῃ δηλαδὴ, κ. ταξίαρχε, ἓνα ὑπανάπτυκτο κρατίδιο 2 ἑκατομμυρίων κατοίκων, πάμπτωχο, πὺ δὲν διαθέτει οὔτε ἓνα ἄρμα μάχης, οὔτε ἓνα ἀεροπλᾶνο, οὔτε κἂν στρατό, πὺ καὶ ὡς κράτος βρίσκεται καὶ θὰ βρίσκεται ἐσαεῖ σὲ πλήρῃ πολιτικὴ, ἐθνολογικὴ, πολιτιστικὴ, φυλετικὴ καὶ κοινωνικὴ-ἰδεολογικὴ ἀνομοιομορφία καὶ αὐτοαμφισβήτηση; Θὰ μᾶς ἐπιτεθῇ καὶ θὰ μᾶς κατακτηθῇ; Ἡ θὰ συμμαχήσῃ μὲ τοὺς Σλαῦους ἢ τοὺς Βουλγάρους ἂν λέγεται μακεδονικό — ἐνῶ πιστεύετε ὅτι ἀποκλείεται νὰ συμμαχήσῃ ἂν λέγεται «σλαβικό», ὅπως τὸ θέλετε ἐσεῖς;

ε') «Ἐμεῖς εἴμαστε τὸ Ρωμαῖκο Κρατίδιο», διακηρύσσει ὁ κ. Γ.Φ. μὲ ὑπερηφάνεια! Ἔ, κ. Φάκο, δὲν ξέρω ἂν σεῖς εἴσθε τὸ Ρωμαῖκο Κρατίδιο, ἀλλὰ ὁ πνευματικὰ, κοινωνικὰ καὶ οἰκονομικὰ κυρίαρχος Ἑλληνισμὸς τοῦ Πόντου, τῆς Καππαδοκίας, τῆς Κύπρου, τῆς Ἰωνίας, τῆς Αἰολίδος, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας, τῶν Σκοπίων (ναί, τῶν Σκοπίων!) κ.λπ., πὺ ἐξ αἰτίας τῆς κρατικιστικῆς «λογικῆς», τῆς πολιτικῆς μωρίας δη-

λαδή, τοῦ Ρωμαίου Κρατιδίου («λογικῆς» πού ἀναπαράγετε καί σεῖς στήν ἐπιστολή σας) ξερριζώθηκε, σφάχτηκε, βιάστηκε, ταπεινώθηκε, ξεπατώθηκε, μαρτύρησε, ὁ Ἑλληνισμός αὐτός, λέω, δέν συμμετεῖχε καθόλου στήν λήψη τῶν ἀποφάσεων καί στούς ...«ἐθνικούς» χειρισμούς τοῦ περίφημου Ρωμαίου Κρατιδίου... Ὁ Ἑλληνισμός ὁλόκληρος δέν ζήτησε οὔτε ἐνέκρινε τόν ἀκρωτηριασμό τῆς γλώσσας μας καί τῆς γραφῆς μας, τῆς μόνης ἀσφαλούς προϋποθέσεως ἐπιβιώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἀκρωτηριασμό πού σάν βρυκόλακας μεταμεσονυκτίως ἐπέβαλε διὰ νόμων τὸ Ρωμαῖο Κρατίδιο... Ὁ Ἑλληνισμός ὁλόκληρος αἰσθάνεται μέρα μὲ τὴ μέρα ὅλο καί πιό πικρὸ τὸ ὄνειδος στὸ ὁποῖο κατάντησε σήμερα, νὰ ἔχη δηλαδὴ μετατραπῇ σὲ μιὰ χώρα ὅπου δέν ὑπάρχει δημιουργία, δέν ὑπάρχει Παιδεία, δέν ὑπάρχει ἔρευνα, δέν ὑπάρχει ἐπιστήμη, δέν ὑπάρχει τίποτα πού νὰ δικαιολογῇ τὸ βαρὺ ὄνομα πού φέρουμε· σὲ μιὰ χώρα ὅπου οἱ δημόσιοι «ταγοί» μας, πολιτικοί, στρατιωτικοί, θρησκευτικοί, πνευματικοί, δικαστικοί, ἐκπαιδευτικοί, ἐπιστημονικοὶ θεωροῦνται —δικαίως— ἀναξιόπιστοι, ἀνάξιοι καί ἀνυπόληπτοι... Καί ὁ Ἑλληνισμός ὁλόκληρος, τὸ ἀρχαιότερο καί ἱστορικώτερο Ἔθνος τῆς γῆς, αἰσθάνεται ἔσχατη ταπείνωση, γιατί τὸ Ρωμαῖο Κρατίδιο, παραδίδοντας τὰ ἅγια τοῖς κυσί, θέλει τὴν ἱερὴ ἰδέα «Ἑλλάς» ἔνα «οἰκόπεδο» (!!!) — καί τὴν κατάντησε ἔτσι — μὲ τὴν «ἰδιοκτησιακὴ»-κρατικιστικὴ του «λογικὴ», πού ὅπως τὴν συνόψισα στὸ ἀρθρίδιο τοῦ 123ου τεύχους, πού σχολιάζετε μὲ τὴν ἐπιστολή σας αὐτή, εἶναι ἡ ἐξῆς:

— Ἡ «Ἑλλάς» καί οἱ «Ἕλληνες» εἶναι ἰδιοκτησία τοῦ Ρωμαίου Κρατιδίου (καί ἐπομένως τὴν πουλάει, ὅποτε καί σ' ὅποιον θέλει, ὅπως πουλάει κι ὁ οἰκοπεδοῦχος τὸ οἰκόπεδό του...). Ὅποιος, ἔξω ἀπὸ αὐτό, θελήσῃ νὰ εἶναι κι αὐτός Ἕλληνας, ἑλληνώνυμος ἢ ἑλληνοπαίδευτος, εἶναι ἀντίδικός μας καί συνεπῶς ἐχθρός μας...

Μετέωρος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

Ἑρμαῖος

(Χάι-κού)

Ἑλλὴν κομιστῆς
δόξης Ἀσιάτιδος,
ἔσχατος ἄναξ.

Τὸ αἶμα τοῦ Αἵμου

Σὲ ἐλάχιστους μῆνες ἡ ἀνθρωπότητα θὰ καλεῖται νὰ παρακολουθήσει καὶ τὴν ἀλληλοσφαγὴ τῆς «πανσπερμίας τῶν ἐθνότητων καὶ μειονοτήτων» τῆς Ἀλβανίας, τοῦ Κοσσυφοπέδιου, τῆς «Μακεδονίας», τῆς Βουλγαρίας καὶ φυσικὰ τῆς Ἑλλάδος. «Διαπρεπεῖς» ἱστορικοὶ θὰ μιλᾶνε γιὰ τὸ τάδε ἱστορικὸ ντοκουμέντο, ποὺ συνηγορεῖ γιὰ τὰ δίκαια τῆς δεῖνα ἐθνότητος, ἐνῶ διαπρεπεῖς πολιτικοὶ θὰ μεσολαβοῦν «γιὰ νὰ εἰρηνεύσουν» (κατὰ τὰ πρότυπα τοῦ Λιβάνου) τοὺς λαούς.

Τὸ παράδειγμα τῆς Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, ὅπου, κατὰ τοὺς πολιτικούς, ζοῦνε τρεῖς ἐθνότητες, μὲ πολυπληθέστερη μάλιστα τὴν ...«Μουσουλμανικὴ ἐθνότης», δίνει ἓνα μέτρο ἀξιοπιστίας τῶν πολιτικῶν καὶ ἱστορικῶν. Κοινὴ συνισταμένη τῶν ἐπιδιώξεων τῶν διαπρεπῶν ὑποτίθεται πῶς εἶναι «ὁ σεβασμὸς τῶν ἰδιαιτεροτήτων» τῆς πανσπερμίας, ποὺ κακὴ μοῖρα χάρισε στὰ μέρη μας, ἀπὸ ὅπου πέρασαν καὶ ἐγκαταστάθηκαν χιλιάδες κατακτητές. Αὐτὰ «τὰ περάσματα καὶ οἱ ξένες μαζικὲς ἐγκαταστάσεις» εἶναι τὸ σεβαστὸ καὶ φοβερὸ «ἐπιστημονικὸ» ταμποῦ κάθε πολιτικῆς ἐξουσίας, ποὺ ὑποτίθεται πῶς παρακολουθεῖ τὰ ἱστορικὰ συγγράμματα, ἀλλὰ καὶ κάθε «ἱστορικὸ συγγράμμα-τος», ποὺ παρακολουθεῖται ἀπὸ τὴν πολιτικὴ ἐξουσία. Σὰν νὰ ἦταν μοῖρα τῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου, νὰ βγάζει πληθυσμοὺς νοσηροὺς καὶ θνησιγενεῖς, ποὺ ἐξαφανίζονται ἀπὸ ἐπιδημίες. Σὰν νὰ ἦταν μοῖρα αὐτοῦ τοῦ τόπου νὰ βγάζει εὐνοῦχους (σὲ πείσμα τῶν σφριγηλῶν ἡρώων τῆς Μυθολογίας, τῆς ἱστορίας, ἀλλὰ καὶ τῆς... σύγχρονης πρακτικῆς), ποὺ συρρικνώνονταν πληθυσμιακά, ἀφήνοντας, ἀπὸ τὴν Προϊστορία μέχρι τὸν Μεσαίωνα, τὸν τόπο ἐλεύθερο γιὰ ἐγκαταστάσεις ξένων ἐπιβητόρων ἀπὸ Ἀνατολὴ καὶ Βορρᾶ...

Ἐπὶ δεκαετίες τὰ ἐπίσημα ἱστορικὰ ἐγχειρίδια, εἴτε γράφονται ἀπὸ «προοδευτικούς» εἴτε ἀπὸ «χριστιανιστές», ἀσφυκτιοῦν ἀπὸ ἀναφορὲς γιὰ «ἐγκαταστάσεις κατακτητῶν» καὶ «σπασίματα συνέχειας». Ἀναφορὲς ποὺ προβάλλονται μάλιστα μὲ σαδιστικὴ ἱκανοποίηση γιὰ τὴν «ἱστορικὴ ἀγνοία τοῦ λαοῦ, ποὺ τὸ μόνο ποὺ τοῦ μένει εἶναι ἡ περηφάνεια γιὰ τὴν καταγωγὴ του». Σὲ αὐτὸ τὸ σημεῖο, κατὰ περίεργο τρόπο, πάντοτε συμφωνοῦνε «προοδευτικοὶ» καὶ «χριστιανιστές». Καὶ τὰ «ἱστορικὰ ἐγχειρίδια» γίνονται πραγματικὰ ἐγχειρίδια, ποὺ στρέφονται κατὰ τῆς αὐτογνωσίας, τῆς αὐτοπεποίθησης καὶ τῶν κληρονομικῶν δικαίων τῶν κατοίκων τῆς ἐνδοχώρας καὶ τῶν παραλίων τῆς χερσονήσου μας. Τῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου, ποὺ πότισε μὲ ποτάμια αἵματος καὶ πολιτισμοῦ τὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντα. Ὅσοι μάλιστα δὲν ἀποδέχονται τὰ «σπασίματα» κατηγοροῦνται σὰν «ρατσιστές», «ἀγράμματοι», «σωβινιστές» κ.λπ.

Ἰπάρχει ὅμως γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες καὶ τὸ παρήγορο νεφελῶδες παραμῦθι γιὰ τὴν «ἀφομοιωτικὴ δύναμη τοῦ ἐλληνικοῦ πνεύματος», ποὺ ἀφομοιώνει ἐθνικὰ τοὺς πολυπληθέστερους ἀλλογενεῖς. Αὐτὸ τὸ παραμῦθι φυσικὰ δὲν ἐξηγεῖ τὸ τί ἀπέγιναν τὰ πλῆθη τῶν ἐλληνικῶν ἀποικιῶν τῶν μεσογειακῶν παραλίων, τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, τοῦ Εὐξείνου κ.λπ. καὶ ἀγνοεῖ τὴν «ἀφομοιωτικὴ δύναμη» τῶν ρωμαϊκῶν σκλαβοπάζαρων καὶ γαλερῶν καὶ τῶν σελτζούικων γαταγανιῶν.

Καὶ ὅσο γιὰ τίς... περιπόθητες «μάζες τῶν κατακτητῶν», ποὺ μᾶς κατὰ-

→
ντησαν «πανσπερμία», δύο μόνον ἀριθμοὶ εἶναι ἀναμφισβήτητοι ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν: Οἱ 400 σιδερόφρακτοι τῆς Φραγκοκρατίας, ποὺ κυριάρχησαν μέχρι τὸ 1600 στὸν ἐλλαδικὸ χῶρο καὶ οἱ «800 σκηνῖτες ἱππεῖς». Αὐτοὺς τοὺς 800 σκηνῖτες ἱππεῖς ἀναφέρει ὁ παλιὸς ἐθνικὸς ὕμνος τῶν Σελτζούκων, πῶς κατὰ-φεραν ἀνὰ ὑποτάξουν τὴν Αὐτοκρατορίαν (καὶ νὰ ἐκτουρκίσουνε ὁλόκληρη σχεδὸν τὴν Μ. Ἀσία καὶ πολλὰ μέρη τῆς Βαλκανικῆς). Παρόμοιας «μάζας» θὰ ἦτανε καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἐπιδρομεῖς, ἂν δὲν ἦτανε ντόπιοι ἐπαναστάτες· ἔτσι π.χ. ὁ «Δημοκρατικὸς Στρατὸς» τοῦ Κ.Κ.Ε. γιὰ τοὺς καλόγερους τοῦ Μεσαίωνα θὰ ἦτανε σίγουρα «μυριάδες καταραμένοι παγανοὶ» καὶ «μάστιγες τοῦ Θεοῦ». Καὶ ἐὰν αὐτοὶ οἱ ἐλάχιστοι καταφέρανε νὰ δώσουν τέτοια «ἱστορικὴ καὶ γλωσσικὴ εἰκόνα» στὴν περιοχὴ μας, καταλαβαίνει κανεὶς τί θὰ συνέβαινε, ἂν οἱ 30-40.000 στρατιῶτες τοῦ Γ' Ράιχ καταφέρνανε νὰ παραμείνουν στὴν Ἑλλάδα ἐπὶ 300-400 χρόνια...

«Καὶ οἱ χιλιάδες Τούρκοι τῆς Θράκης, τοῦ κ. Σαδίκ καὶ οἱ χιλιάδες Γκαγκαουῆζοι Τούρκοι τῆς Βουλγαρίας;» μποροῦσε νὰ ρωτήσῃ κανεὶς. Μὰ σ' αὐτούς, εἴτε τοὺς φέρανε ἀπὸ τὴν Μ. Ἀσία καὶ τὰ νησιά, ὅπως δείχνουνε τὰ ἀνθρωπολογικὰ τους χαρακτηριστικά, εἴτε εἶναι ντόπιοι ἐκτουρκισμένοι, εἶναι εὐκολώτερο νὰ κερδίσει κανεὶς στὸ Λόττο, παρὰ νὰ βρεῖ σ' αὐτοὺς τὴν «μογγολικὴ πτυχή» τοῦ ματιοῦ. «Καὶ οἱ Ὀρθόδοξοι, οἱ Μιρδίτες, οἱ Μπεκτασήδες, οἱ Σουνῖτες, οἱ Βογόμιλοι κ.λπ. τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς Βουλγαρίας;». Μὰ αὐτοὶ ἔχουνε τόση γενετικὴ διαφορὰ μετὰξὺ τους, ὅσοι οἱ ψηφίζοντες στὴν Ἑλλάδα Ν.Δ. καὶ ΠΑΣΟΚ.

Ἡ ἀμφιβολία καταγωγῆς, στὴν ὁποία ἔχουνε ἀφήσει τὶς διάφορες ὁμάδες πληθυσμῶν τῆς Βαλκανικῆς οἱ ἐξουσιαστές, καλεῖται τώρα νὰ δώσει τοὺς καρπούς της. Καὶ οἱ «σύγχρονοι», οἱ «τεχνοκράτες» πολιτικοί, ἀκολουθώντας τὰ κελεύσματα τῶν Μεγάλων, δέχονται τὴν ἀλληλοσφαγὴ τῶν ὀφθαλμοφανέστατα συγγενικῶν πληθυσμῶν, καλυπτόμενοι πίσω ἀπὸ τὶς «ἱστορικὲς ἀναφορὲς» κατευθυνόμενων «ἐπιστημόνων». Ὁ Ρήγας Φεραῖος (μὲ τὴν ἀπέραντη ἀρχαιογνώσιάν του) ἔχει στραγγαλισθῇ πρὸ πολλοῦ... Οἱ μορφωμένοι Ἕλληνες τῆς Βαλκανικῆς, ποὺ θὰ μπορούσανε νὰ συνεχίσουν τὸ ἔργο του, στοιβάχτηκαν στὶς προσφυγικὲς τρῶγλες καὶ τὸ Δημοτικὸ τραγούδι καὶ τὸ κλαρίνο, ποὺ διαπερνούσανε τὰ σύνορα τοῦ 1914, κατατάχθηκαν στὰ «ἐπουσιώδη ἐν ἀνεπαρκείᾳ».

Ἦπάρχει ὅμως «πανσπερμία ἐθνῶν καὶ μειονοτήτων», τοῦλάχιστον στὴν Ν. Βαλκανικῇ, ποὺ θὰ «δικαιολογοῦσε» τὴν διαφαινόμενη νέα ἀλληλοσφαγὴ; Ἔχουνε διαφορετικὸς προγόνους οἱ Ἕλληνες, οἱ Ἀλβανοί, οἱ Σκοπιανοὶ καὶ οἱ Βούλγαροι, ὅπως δείχνουνε οἱ γλώσσες καὶ οἱ «ἐπίσημες ἱστορίες» τους; Ἡ μὴπως εἶναι αὐτόχθονες ὅλοι τους, μὲ κοινὴ καταγωγὴ, ὅπως δείχνουνε τοῦλάχιστον οἱ φυσιογνωμίες, τὰ ἦθη τους καὶ τὰ εὐρήματα τῶν χωραφιῶν τους — ποὺ τόσο διαφέρουνε ἀπὸ τὶς μακρινὲς πατρίδες τῶν Ρώσων καὶ Μογγόλων ὑποτιθέμενων ἐποίκων; Ἡ ὀρθότερη ἀπάντηση δίνεται προφανῶς ὄχι ἀπὸ τὴν ἐπιστῆμὴ τῆς Ἱστορίας, ποὺ εἶναι ἐπιστῆμὴ θεωρητικὴ (καὶ ὑπόκειται στὶς παραχαράξεις καὶ τοὺς καταναγκασμοὺς τῶν ἐκάστοτε κρατούντων), ἀλλὰ ἀπὸ τὴν θετικὴ ἐπιστῆμὴ τῆς Ἀνθρωπολογίας κυρίως, καὶ στὴν συνέχεια τῆς Ἀρχαιολογίας καὶ Λαογραφίας, ποὺ ἀποφαίνονται μὲ μαθηματικὰ στοιχεῖα (μετρήσεις, στατιστικὲς καὶ συγκρίσεις).

→

→

Στὸ τεῦχος 119 τοῦ «Δαυλοῦ» ὁ κ. Π. Βυσσούλης πλησιάζει τὸ θέμα «Μακεδονία» μὲ τὴν σοβαρότητα, ποὺ ἀρμόζει στοὺς Ἑλληνες Ἀκρίτες, ἀναφερόμενος καὶ στὴν Ἀνθρωπολογία καὶ στὸ τεῦχος 123 ὁ κ. Κ. Μιχαηλίδης ἀναφέρεται στὸ «ἄφθονο ἐλληνικὸ αἷμα, ποὺ ρέει στίς φλέβες τῶν Τούρκων». Δὲν θὰ σταθῶ ἐδῶ, στὸ θέμα τῆς αὐτοχθονίας τῶν Τούρκων, παρὰ μόνο γιὰ νὰ ἀναφέρω τὴν ἐξῆς συγκλονιστικὴ μαρτυρία ἐπισημότατου Κυπρίου: Στὸ τέλος τῆς 10ετίας τοῦ 1950 οἱ Ἀγγλοὶ κάνανε ἐκτεταμένη αἱματολογικὴ ἔρευνα Ἑλληνοκυπρίων-Τουρκοκυπρίων καὶ ἔσπευσαν νὰ ἐξαφανίσουν τὰ ἀποτελέσματά της, γιὰτι αὐτὰ ἔδειχναν πλήρη συγγένεια τῶν δύο Κοινοτήτων! (Ἐδειχναν, δηλαδὴ, πὼς οἱ Τουρκοκύπριοι προῆλθαν ἀπὸ ἐκτουρκισμένους Ἑλληνοκύπριους).

Τὸ 1961 ἐκυκλοφόρησε στὴν Μόσχα τὸ βιβλίον τοῦ Δρ. ἀνθρωπολόγου Ἀρη Πουλιανοῦ «Ἡ προέλευση τῶν Ἑλλήνων», στὸ ὁποῖο ὁ συγγραφέας, μετὰ ἀπὸ μετρήσεις 56 ἀνθρωπολογικῶν γνωρισμάτων, ἀποφαίνεται γιὰ τὴν φυλετικὴ συνέχεια καὶ τὴν ἐντοπιότητα τῶν ἐλληνογλωσσων, ἀλλὰ καὶ τῶν λίγων διγλωσσων, συγχρόνων Ἑλλήνων καὶ καταρρίπτει, μὲ θετικὰ πλέον στοιχεῖα, τοὺς εὐαγγελιζόμενους τὴν «ἐλληνικὴ πανσπερμία». Κατὰ τὸν Α. Πουλιανό, στὴν σύνθεση τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας μας συμβάλλουν οἱ δύο πανάρχαιοι ἐγχώριοι ἀνθρωπολογικοὶ τύποι: Ὁ δυτικὸς «Ἡπειρωτικὸς-Διναρικὸς» καὶ ὁ ἀνατολικὸς «Αἰγαιακός», οἱ ὁποῖοι ἀναμιγνύονται ἀπὸ τὴν βαθεῖα Προϊστορία μέχρι σήμερα καὶ ἐπεκτείνονται πολὺ βορειότερα καὶ ἀνατολικότερα τῶν συνόρων μας. Εἶναι οἱ τύποι, δηλαδὴ, ποὺ σήμερα φέρουν τὰ ὀνόματα Ἑλλήνων, Ἀλβανῶν, Σκοπιανῶν, Βουλγάρων καὶ Τούρκων. Οἱ ἐλάχιστες ἐνδείξεις ἐπίδρασης κεντροευρωπαϊκοῦ τύπου χρονολογοῦνται ἀπὸ τοὺς προχριστιανικοὺς χρόνους καὶ ὄχι ἀπὸ τὸν Μεσαίωνα. Εἶναι τρομερὰ ἐπίκαιρο γιὰ μᾶς, νὰ ἀναφερθῇ ὅτι οἱ ἀπόψεις τοῦ Α. Πουλιανοῦ ἔγιναν πανηγυρικὰ δεκτὲς ἀπὸ τοὺς διαπρεπέστερους ἀνθρωπολόγους τῆς Μόσχας! (Καὶ ἀγνοήθηκαν, ἐπίσης πανηγυρικά, ἀπὸ τὰ ἐπίσημα «ἐγχειρίδια» τῆς ἱστορικῆς μας αὐτοκτονίας, εἴτε αὐτὰ γράφθηκαν ἀπὸ «συντηρητικοὺς» εἴτε ἀπὸ «προοδευτικούς» λάτρεις τῆς Μόσχας).

Τὸ 1966 στὸ 1ο Διεθνὲς Συνέδριον Βαλκανικῶν Σπουδῶν, στὴν Σόφια, ὁ Α. Πουλιανός, βάσει μετρήσεών του (τοῦ 1963 καὶ 1965) ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Βουλγαρίας καὶ τῶν Σκοπίων, ἀνακοινώνει πὼς θεωρεῖ τοὺς κατοίκους αὐτῶν τῶν περιοχῶν ἐξ ἴσου αὐτόχθονες μὲ τοὺς Ἑλληνες καὶ πὼς, ἂν δὲν ὑπῆρχε γλῶσσα καὶ ἱστορικὲς ἀναφορές, οἱ ἀνθρωπολόγοι θὰ δυσκολεύονταν πολὺ νὰ ἀνακαλύψουν Σλαῦους στὴν Βουλγαρία. Ὁ πληθυσμὸς τῶν Σκοπίων καὶ τῆς Δ. Βουλγαρίας πλησιάζει, κατὰ τὸν Α. Πουλιανό, περισσότερο στὸν «Ἡπειρωτικὸ-Διναρικὸ» τύπο καὶ ὁ πληθυσμὸς τῆς Κεντρικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Βουλγαρίας στὸν «Αἰγαιακὸ» τύπο. Γιὰ τὸν πληθυσμὸ μάλιστα τῆς Βουλγαρίας (ἀνεξαρτήτως θρησκείας) δίνει, τότε, τὰ ἐξῆς ποσοστά: «35% Ἡπειρωτικὸς, 60% Αἰγαιακὸς καὶ 5% (βορείως τοῦ Αἵμου, στὸν Κεντρικὸ Δούναβη), πιθανόν, ἐποικοὶ ἀπὸ τὴν περιοχὴ Δνείπερου», πρᾶγμα ποὺ κάνει τὸν περίφημο Βούλγαρο γλωσσολόγο Γεωργίεφ νὰ συμπληρώσει, ὅτι «οἱ Βούλγαροι εἶναι, παρὰ πέντε, Ἑλληνες».

Τὸ 1988, στὴν 4η ἐκδοσὴ τοῦ βιβλίου «Ἡ προέλευση τῶν Ἑλλήνων», δημοσιεύονται γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Ἑλλάδα μετρήσεις 21 ἀνθρωπολογικῶν γνωρισμάτων τῶν Βουλγάρων τῆς Κεντρικῆς Βουλγαρίας (περιοχὴ Στάρα Ζαγκόρα), τοὺς ὁποίους ὁ συγγραφέας κατατάσσει στὸν «ἐγχώριο Αἰγαιακὸ

→

→ 'Ανθρωπολογικά Στοιχεία	Ρούμελη	Έλληνες «Σλαυομα- κεδόνες»	Ρώσσοι	Κεντρική Βουλγαρία	Κρήτη
Μορφολογικό ύψος προσώπου	125,08	125,62	126,95	125,7	124,7
Πλάτος προσώπου	141,40	141,60	140,21	141,7	142,0
Μήκος κεφαλής	185,15	184,75	189,51	191,1	191,1
Πλάτος κεφαλής	155,9	156,52	153,94	152,9	153,2
Κεφαλικός δείκτης	84,20	84,72	81,26	80,0	80,1
Ύψος μύτης	55,6	55,1	56,0	55,7	56,0
Πλάτος μύτης	35,85	35,40	35,31	35,7	35,6
Σχήμα μύτης εὐθὺ %	48,0	39,0	75,0	60,0	53,0
Ὑποσθολοχία %	46,0	24,0	13,0	65,0	50,0
Πάχος χειλέων	14,91	15,90	13,90	15,6	13,7
Τρίγωνο στήθους 4ου-5ου βαθμοῦ (ἀνεπτυγμένο)	19,0	16,0	15,0	28,8	35,4
Ἀνάπτυξη φρυδιῶν 3ου βαθμοῦ % (δυνατὴ)	21,0	33,0	2,2	26,6	38,6
Χρῶμα ματιῶν καστανόμαυρο %	54,0	60,1	21,0	47,9	43,0
Χρῶμα ματιῶν ἰσχυρὰ %	5,0	5,9	31,0	4,1	6,7
Χρῶμα ματιῶν μικτὸ %	41,0	45,5	48,0	48,0	50,3
Χρῶμα τριχῶν κεφαλῆς 6ου-8ου βαθμοῦ Fisser %	26,0	27,1	43,0	23,0	20,6
Σχήμα τριχῶν κεφαλῆς 3ου βαθμοῦ %	6,0	4,4	5,0	13,2	24,5
Ἀνάστημα	167,25	168,71	167,94	171,9	168,1
Μέτρια κλίση μετώπου %	38,0	33,3	60,0	36,0	30,7
Πλατυνία %	13,0	17,0	0,0	10,6	13,4

τύπο, ποὺ ἐκτείνεται ἀπὸ τὴν Κρήτη μέχρι τὸν Αἴμον. Ἀπὸ τὴν 4η ἔκδοση τοῦ βιβλίου παρατίθεται ἐδῶ πίνακας, ποὺ περιέχει τὰ πρωτοδημοσιευόμενα 21 στοιχεῖα τῶν Βουλγάρων, σὲ ἀντιπαράθεση μὲ τὰ ἀντίστοιχα στοιχεῖα τῶν: Ρουμελιωτῶν, διγλωσσῶν-σλαυόφωνων Ἑλλήνων τῆς Μακεδονίας, Ρώσων, Βουλγάρων καὶ Κρητικῶν. Ὅσον ἀφορᾷ εἰδικὰ τὴν σχέση τῶν σλαυόφωνων Ἑλλήνων τῆς Μακεδονίας μὲ τοὺς Ρώσσους, στὸ βιβλίο ὑπάρχουν πίνακες καὶ τῶν δύο ομάδων, μὲ 56 χαρακτηριστικὰ τους, ποὺ δίνουν πλήρη ἀπάντηση γιὰ τὶς περιπόθητες ἀπὸ πολλοὺς «σλαυικὲς ἐγκαταστάσεις» καὶ γιὰ «τοὺς Σλαύους τῶν Σκοπίων». Αὐτοὶ εἶναι λοιπὸν «οἱ ἄλλοι-θνεῖς Σλαῦοι» τῶν Σκοπίων καὶ τῆς Βουλγαρίας, ποὺ ὑποτίθεται ὅτι κατέβηκαν κατὰ μάζες ἀπὸ τὶς Ρωσικὲς στέπες, ὑπερπηδώντας μάλιστα τοὺς «λατινογενεῖς» Ρουμάνους, τοὺς Σέρβους (ποὺ ἀπὸ τὸ 1939 ὁ ἀνθρωπολόγος Κοον, καὶ ἄλλοι πολλοί, τοὺς ἀμφισβητοῦνε τὴν «σλαυικὴ προέλευση») καὶ τοὺς σκληροὺς, συμπαγεῖς, Ἀλβανοὺς τοῦ Κοσσουποεδίου.

Ὅσοι λοιπὸν ὑποτιθέμενοι «σουπερπατριῶτες» τῆς Ἑλλάδος, τῶν Σκοπίων καὶ τῆς Βουλγαρίας εὐαγγελίζονται τὴν ἀλληλοσφαγὴν, ἃς ρίξουν προηγουμένως μιὰ ματιὰ στὴν προαναφερόμενη μελέτη ἢ καὶ σὲ ἄλλες σχετικὲς.

→

→

Καὶ ὅσοι Ἕλβανοὶ καὶ Ἕλληνες (διεκδικοῦντες μάλιστα καὶ εὖσημα πατριωτισμοῦ) εὐαγγελίζονται σφαγὴ Ἑλλήνων καὶ Ἕλβανῶν, ἃς κάνουνε τὸν κόπο νὰ ρίξουν μιὰ ματιὰ στὶς μετρήσεις τοῦ Ἕλβανοῦ ἀνθρωπολόγου Ἀλεξάνδρου Ντίμα καὶ ἃς τὶς συγκρίνουνε μὲ τὶς μετρήσεις τῶν Ἑλλήνων Ἡπειρωτῶν. Ἀλήθεια, ἂν ἀπὸ δύο ἀδελφοὺς ὁ ἓνας εἶχε ἀπαχθεῖ καὶ μεγαλώσει μὲ τὴν «ἱστορικὴ αὐτογνωσία» γεννίτσарου, θὰ ἔπρεπε οἱ ἀδελφοὶ νὰ ἀφεθοῦνε σὲ ἀλληλοσφαγὴ; Ἀλήθεια, ἐὰν παρόμοια στοιχεῖα ὑπάρχουνε καὶ στὶς ἀνθρωπολογικὲς μελέτες τῶν γειτόνων μας (καὶ σίγουρα ὑπάρχουνε) καὶ ἐμεῖς τὰ ἀγνοοῦμε, δὲν συμπράττουμε σὲ ἐθνικὸ ἔγκλημα γενοκτονίας μας; Καὶ κάτι περισσότερο γιὰ τοὺς Ἕλληνας: Ἀλήθεια, προτιμᾶμε νὰ περιβαλλόμαστε ἀπὸ ἔχθρους καὶ νὰ περιφέρουμε τὶς μεραρχίες μας στὰ 4 σημεῖα τοῦ ὀρίζοντα, ἀντὶ νὰ προβάλλουμε τὸ καταλυτικὸ ἐπιχείρημα τῆς συγγενείας; Ἀλήθεια, προτιμᾶμε καὶ μάλιστα «γιὰ λόγους ἐθνικοὺς», νὰ χαρίζουμε τοὺς πληθυσμούς, ποὺ ἐλέγχουνε τὰ νερὰ τῶν ποταμῶν μας καὶ τὶς ἀρτηρίες τῶν μεταφορῶν μας, σὲ νεφελῶδεις Σλαῦους καὶ Μογγόλους προγόνους καὶ ὄχι σὲ Ἀχαιοὺς, Δωριεῖς καὶ Αἰμονες τῆς ἐνδοχώρας, ποὺ πότισαν τὸ θαῦμα τοῦ Αἰγαίου καὶ τῶν ἐλληνικῶν ἀποικιῶν;

Στὸ τεῦχος 123 τοῦ «Δαυλοῦ» προσφυέστατα ὁ «Μετέωρος» προτείνει νὰ συγχαραῖμε τοὺς Σκοπιανούς, ποὺ θέλουνε νὰ λέγονται (ἴσως «Βόρειοι») Μακεδόνες. Νὰ τοὺς δωρήσουμε πλῆθος ἀνδριάντες τοῦ Φιλίππου, τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Ἀριστοτέλη καὶ νὰ χρηματοδοτήσουμε Μουσεῖα στὴν περιοχὴ τους. Ἐγὼ θὰ ἔλεγα, νὰ τοὺς στείλουμε καὶ συνεργεῖα ἀνθρωπολόγων, νὰ τοὺς μετρήσουν, λαογράφων, νὰ ἀνακαλύψουνε τὰ «μαζικὰ ἀρχαιολογικὰ κτερίσματα τῶν Σλαῦων τοῦ Μεσαίωνα», μέχρι νὰ ἀλληλοξυπνήσουμε!

Ζοῦμε στὴν ἐποχὴ τῆς Διαστημικῆς Ἐπιστήμης καὶ ἐτοιμαζόμαστε νὰ ἀλληλοσφαγοῦμε μὲ «ἐπιστημονικὲς ἀναφορὲς» τοῦ Μεσαίωνα καὶ φληναφήματα καταχθόνιων ἐθνοκαπῆλων καὶ ἀφελῶν. Ἄς παρατεθοῦνε τοῦλάχιστον ἀπὸ τοὺς μεγαλοφρεῖς ἐπιστήμους τῶν βαλκανικῶν κρατῶν καὶ τοὺς σοφοὺς ἐπιστήμονες, μὲ ἀριθμούς ὅμως, τὰ φυλετικὰ καὶ πολιτιστικὰ «τεκμήρια διαφορῶν», βᾶσει τῶν ὁποίων θὰ κληθοῦμε καὶ πάλι σὲ ἀλληλοσφαγὴ... Καὶ ἐὰν τὸ αἷμα τοῦ Αἵμου δὲν μετράει στὶς σύγχρονες γενοκτονίες, ἃς παρατεθοῦνε ἐπιτέλους οἱ θρύλοι, ἡ ποίηση, οἱ μελωδίες, οἱ ρυθμοὶ καὶ οἱ χοροί, ποὺ γέννησαν ἢ εὐαισθησία, ἢ νοοτροπία καὶ τὰ νευρικὰ ἀντανakλαστικὰ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ὀρφέα καὶ τῶν κληρονόμων τοῦ Ὀλύμπου. Τὸ οἰκονομικὸ κόστος θὰ εἶναι ἐλάχιστο, κύριοι τεχνοκράτες. Τολμῆστε το!

Ἄλκέτας

Δὲν ὑπάρχει παρὸν καὶ μέλλον γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἂν δὲν ξέρη τὸ παρελθόν της. Ὁ «Δαυλὸς» ἀγωνίζεται νὰ τὸ ἀνασύρῃ κάτω ἀπὸ τὸν ὄγκο τοῦ ψεύδους καὶ τῆς λησμονιᾶς καὶ νὰ τὸ ἀναστηλώσῃ. Ἀξίζει καὶ εἶναι συμφέρον τοῦ καθενός, Ἕλληνας ἢ μὴ, νὰ συμπαρασταθῇ στὸν σκληρόν αὐτὸν ἀγῶνα.

Διπλωματικό παρασκήνιο μιᾶς συμφωνίας

Ἡ ἐντολή τῆς Δυνάμεως ἦταν σαφής: «Νὰ ἐπιστρέψουν οἱ τσάμηδες τῆς Ἑλλάδος στὴν Ἀλβανία, ἀφοῦ ἀποζημιωθοῦν γιὰ τὶς ἐδῶ περιουσίες τους». Ταραχὴ μεγάλη εἰς τοὺς ἐνταῦθα ἐκπροσώπους τῆς ἐξουσίας. Δύναμις εἶναι αὐτή... Συμβούλια, συσκέψεις, φασαρία. Ἡ ἀποψη νὰ ἀποσταλῇ ἡ σποδὸς τοῦ ἀγωνιστῆ τοῦ 1821 Τσάμη Καρατάσου ἀπερρίφθη ὡς ἀδόκιμος, ἐνῶ ὁ τῶς διεθνῆς παίκτης τῆς Α.Ε.Κ. κύριος Τσάμης βάσει τῶν διεθνῶν ποδοσφαιρικῶν κανονισμῶν δὲν ἐδικαιούτο νὰ παίξῃ εἰς τὴν ἐθνικὴν ὁμάδα ἄλλης χώρας. Τὴν ἴδια στιγμὴν ἔκλεισαν καὶ τὰ σύνορα μὲ τὴν γείτονα, γιὰ νὰ μὴ ὑλοποιηθῇ ἡ ἰδέα μιᾶς ἐφημερίδος, ποὺ προέτρεπε νὰ δηλώσουν τσάμηδες οἱ Ἕλληνες φορολογούμενοι, μὲ καὶ γλυτώσουν ἀπὸ τὴν «περιποίηση» τοῦ καθ' ἕλιν ἀρμοδίου ὑπουργοῦ.

Αἱ διαβουλεύσεις μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῶν Ἀλβανῶν ὑπῆρξαν πυρετικὲς καὶ κοπιώδεις, γιὰτὶ οἱ Ἀλβανοὶ ἦταν ἀνυποχώρητοι: Ἦθελαν ὅπωςδήποτε νὰ ἀποζημιωθοῦν γιὰ τὸν παῖ τοῦ Μπερατιοῦ, τὸν Ταχῆρ καὶ τὸν Βελῆ-Γκέκα. Ἡ Ἑλλάς τὸ ἀπεδέχθη. Τὸ θέμα ὅμως «κόλλησε» στὸν Ἀλῆ Πασᾶ! «Ὡρὲ καλοὶ μου, ὦρὲ κακοὶ μου, αὐτὸν τὸν ἔφαγαν οἱ Τοῦρκοι. Τί φταίμε ἐμεῖς; ραγιᾶδες ἤμασταν τότε». Τίποτε αὐτοί: Νὰ πουλήσετε, ὦρὲ, τὴ μισὴ Κύπρο στοὺς Τούρκους καὶ μ' αὐτὰ ποὺ θὰ πάρετε, σχεδὸν ξοφλᾶμε. Ἄν καὶ μένουν κάτι ὑπόλοιπα ἀπὸ τὴν ἐκστρατεία τοῦ Ὁμέρ Βρυῶνη, ποὺ θὰ τὰ βροῦμε ἀργότερα.

Τελικὰ, καὶ ὕστερα ἀπὸ τὴν φιλικὴ παρέμβαση τῆς Ε.Ο.Κ., καθηρτίσθη ἡ κατ' ἀρχὴν συμφωνία τῶν δύο μερῶν ποὺ προέβλεπε: 1) Τὴν μετατόπιση πρὸς νότον τῶν συνόρων τῆς Ἀλβανίας μέχρι τῶν Θηβῶν. 2) Ἐλεύθερο πλιάτσικο τῶν τσάμηδων στὸν ὑπόλοιπο Ἑλλαδικὸ χῶρο. 3) Τὴν καταβολὴ χρηματικῆς ἀποζημίωσης σὲ προεπαναστατικὰ χρυσὰ ναπολεόνεια. 4) Τὸν ἀναδρομικὸ (ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ καὶ ἐντεῦθεν) βασανισμό, ἀνασκολοπισμὸ καὶ σουβλισμὸ ἡμετέρων πολιτῶν, πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἱστορικῆς φήμης τῶν Ἀλβανῶν. Καὶ 5) τὴν διακήρυξη ὅτι οἱ Βορειοηπειρώτες ἀνήκουν στὴν φυλὴ τῶν Μαμελούκων.

Φυσικὰ μιὰ τέτοια διπλωματικὴ ἐπιτυχία πανηγυρίστηκε ἐντονα. Λόγοι, παρελάσεις καὶ καταθέσεις στεφάνων στοὺς ἀνδριάντες. Καὶ κάθε κόμμα διεκδικούσε γιὰ τὸν ἑαυτοῦ τὸ μεγαλύτερο μερίδιο τῆς δόξας. Κυβέρνηση καὶ ἀξιωματικὴ ἀντιπολίτευση προέβησαν σὲ κινητοποιήσεις ὁπαδῶν τους. «Ἐμεῖς δώσαμε τὰ πιὸ πολλὰ», ἔλεγαν οἱ μὲν. «Ὁχι! Ἐμεῖς σώσαμε τὴν εἰρήνην», ἀντέτειναν οἱ ἄλλοι. Κάποιοι πρότειναν νὰ ὀνομάσουν τὸν Ἀλῆ ἐθνικὸ εὐεργέτη. Τελικὰ συνεστήθη διακομματικὴ ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν μελέτη τοῦ θέματος.

Παρ' ὅλα αὐτὰ τὰ νέα ἀπὸ τὴν «Ὑπερδύναμη» δὲν ἦταν εὐχάριστα. Σαφῶς δυσανεσστημένη ἐπεδίωξε μέσα στοὺς ὅρους τῆς διακρατικῆς αὐτῆς συμφωνίας νὰ προστεθῇ καὶ ἡ ἀποστολὴ ἐξ Ἀθηνῶν στὰ Τίρανα τεσσάρων ταγιῶν σάμαλι. Τοῦτο ὅμως ἐθεωρήθη ὡς παρέμβαση στὰ ἐσωτερικά μας καὶ ἀπερρίφθη ὁμοφώνως. Κατόπιν τούτου ἡ Δύναμις ἐξέδωσε «ταξιδιωτικὴ ὁδηγία» γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἔκανε λόγο γιὰ τὶς κάτωθι μειονότητες στὴν χώρα μας κατὰ περιοχὴ: Κοινότης Δροσιάς 300.000 Γροιλλανδοί· Δῆμος Κηφισιάς: 200.000 Χαναανῖτες καὶ Δῆμος Παλαιοῦ Φαλήρου: 600.000 Ἰνδιάνοι Τσερόκι. Φυσικὰ καὶ μᾶς ἀπεστάλη ἐντονη διαμαρτυρία γιὰ τὴν καταπίεση αὐτῶν τῶν μειονοτήτων, ἐνῶ ὁ πρέσβυς τῆς Δυνάμεως στὸ Τιμπουκτοῦ προέβη σὲ σχετικὲς δηλώσεις, καταδικάζοντας τὴν προσβολὴ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων στὴν Ἑλλάδα.

Γιῶργος Πετρόπουλος

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ «ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ» ΧΩΡΙΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

‘Ο χαρακτήρας (τῶν χωρίς χαρακτήρα «χαρακτήρων»)

Προλογίζοντας τὴ στήλη *«Σύγχρονοι χαρακτήρες χωρίς χαρακτήρα»* εἶχαμε πεῖ, ὅτι οἱ τύποι αὐτοὶ δὲν εἶναι γεννήματα τῆς φύσεως ἀλλὰ τερατογενέσεις τοῦ κοινωνικοῦ περιγύρου καὶ τοῦ ἔκτροπου λογοκρατικοῦ τρόπου σκέπτεσθαι καὶ ζῆν, πού σήμερα κυριαρχεῖ στὸν παρακμιακὸ κόσμο μας.

Παλαιότερα οἱ ἄνθρωποι, κι ἀνάλογα πάντα μὲ τὸ ἥθος τους, διαμόρφωναν θεσμούς, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐξασφάλιζαν τόσο τὴν ἐπιβίωσή τους ὡς ὁμάδας ὅσο καὶ τὴ διατήρηση τοῦ προσώπου τους καὶ τὴν πρόβασή τους. Οἱ δεκαῆξι τύποι πού περιέγραψα ἀντιθέτως ἀποτελοῦν δημιούργημα τῶν ἐξ-ουσιαστικῶν θεσμῶν. Δὲν εἶναι λοιπὸν φυσικοί, προσωπικοί καὶ ιδιόρρυθμοι τύποι, ἀλλὰ ψεύτικοι, ἀπρόσωποι καὶ ὑποκριτικοί, νοσηροί, συνθηκολογημένοι καὶ ἀπόλυτα προσαρμοσμένοι.

Πεύτικοι ὄντες οἱ τύποι αὐτοί, ἔχουν πάρει διαζύγιο μὲ τὴν ἀλήθεια καὶ τὸ κατὰ φύσιν ζῆν. Γι’ αὐτοὺς δὲν ὑπάρχει ἀλήθεια καὶ τίποτα δὲν εἶναι ἀληθινό. Μαριονέττες οἱ ἴδιοι, περιφέρονται μηχανικὰ μέσα στὸν γυάλινο κόσμο τῆς λογοκρατίας, κουβαλώντας στὴν πλάτη τους τὴν κακομοιριά καὶ τὴ δυστυχία. Μηχανικὰ «σκέπτονται» λοιπὸν, κατὰ τὸ μέτρο πού σκέπτονται· κουρδισμένοι κραυγάζουν τὰ ὁμοιοκατάληκτα συνθήματα, πού τοὺς πλασάρεי ἔντεχνα ἢ ἐξ-ουσία· τυφλὰ ἐνεργοῦν καὶ δουλεύουν· ἀποθνήσκουν δὲ ἀναίσθητα... Διαζευγμένοι μὲ τὴν ἀλήθεια καὶ τὸ κατὰ φύσιν ζῆν, καθὼς εἶπα, φυσικὸ εἶναι νὰ μισοῦν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξαληθευτικὸ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα καὶ νὰ συντάσσονται μὲ τὰ πάσης φύσεως δόγματα καὶ τὸ παράλογο. Οἱ τύποι πού περιέγραψα χαρακτηρίζονται, λοιπὸν, ἀπὸ ἄκρατον μισελληνισμό· εἶναι οἱ σαρκοφάγοι τῆς Ἑλλάδας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος.

Στερούμενοι οἱ τύποι αὐτοὶ προσώπου καὶ προσωπικῶν ἀξιών, ἀναζητοῦν, καθὼς εἶναι φυσικὸ, «ἀξία» ἔξωθεν, ὡς δραστηριοποιημένα μέλη συλλόγων καὶ ὁργανώσεων, σωματείων καὶ κομμάτων κ.ο.κ. Τοιουτοτρόπως μεταβάλλονται σὲ ὅργανα καὶ δούλους. Εὐχαρίστως λοιπὸν ἐγγράφονται σ’ ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερες ὁργανώσεις, συλλόγους κ.λπ. καὶ μὲ περίσσια τιμὴ δηλώνουν ὅτι «ἀνήκουν» σ’ αὐτές.

Ἡ ἀβεβαιότητα κι ἡ ἀναξιοπιστία πρὸς τὸ κάθε τι — γενεσιουργὰ αἷτια τοῦ ἄγχους τῆς ἐποχῆς μας — καθιστοῦν τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς ἄκρως ἐξ-ουσιαστικούς. Διψοῦν λοιπὸν γιὰ δύναμη καὶ ἐξ-ουσία, γιὰ φήμη καὶ προβολή, γιὰ τρύπιους τίτλους καὶ διακρίσεις, ἔστω κι ἂν στὸ βάθος γνωρίζουν ὅτι αὐτὰ δὲν ἀντιπροσωπεύουν ἀπολύτως τίποτα. Οἱ τύποι αὐτοὶ αἰσθάνονται ἀσφαλεῖς μόνο στοὺς κόλπους τῶν ἐξουσιαστικῶν ὁργανώσεων, γι’ αὐτὸ καὶ προσπαθοῦν νὰ ἐισχωρήσουν στὸ μηχανισμό τῆς ὁργανωτικῆς ἢ τῆς οἰκονομικῆς ἢ τῆς τεχνολογικῆς ἢ τῆς πνευματικῆς ἰσχύος.

Ἀντιπροσωπευτικοὶ τύποι τῆς ὁργανωτικῆς ἰσχύος εἶναι ὁ «κομματικὸς ἄνθρωπος» κι ὁ «ἀγωνιστὴς τοῦ λαοῦ», ὁ «ἐθνικιστὴς» κι ὁ «διεθνιστὴς», ὁ «πασιφιστὴς» κι ὁ «σιωνιστὴς» (πάντοτε μὲ εἰσαγωγικά, ἐννοεῖται). Οἱ τύποι αὐτοὶ ὑ-

ποκρίνονται ότι ενδιαφέρονται για τὰ δίκια τοῦ λαοῦ καὶ τὶς ἐθνικὲς ἰδέες ἢ γιὰ τὴν παγκόσμια εὐημερία καὶ τὴν «ἐπὶ γῆς εἰρήνην», ἀνάλογα, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα πεντάρια δὲν δίδουν γιὰ τὰ «ἰδανικά» ποῦ κηρύττουν. "Ὅ,τι τοὺς ἀπασχολεῖ εἶναι ἡ προσωπικὴ τους δύναμη, τὸ ἀτομικὸ τους συμφέρον κι ἡ κοινωνικοπολιτικὴ τους ἀνέλιξη. Πρόκειται ἀσφαλτα γιὰ ἀναρριχώμενα φυτὰ, γιὰ ἐπίδοξους τυραννίσκους, γιὰ μωροφιλόδοξους προέδρους καὶ γραμματεῖς καί... γιὰ σωτῆρες, ποῦ κόπτονται γιὰ τὰ δικαιώματα τῶν λαῶν καὶ τὴν ἰσότητα προπαντός, ἂν καὶ οἱ ἴδιοι αἰσθάνονται «λίγο πιὸ ἴσοι», ὡς διωρισμένοι κατὰ κάποιον τρόπο ἀπ' τὸ Θεὸ ἢ τὴν ἐξ-ουσία νὰ σώσουν τὶς μᾶζες.

Τὴν οἰκονομικὴ ἰσχὺ, ποῦ ἀποτελεῖ ἀγκωνάρι τῆς ὀργανωτικο-πολιτικῆς ἰσχύος, ἐκπροσωποῦν ὁ «οἰκονομιστῆς» κι ὁ «καταναλωτῆς», καὶ ὁ «φοινικιστῆς» κι ὁ «συνδικαλιστῆς». Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, κατ' ἐξοχὴν ὑλιστὲς καὶ δουλόφρονες, εἶναι ὑπηρετὲς τῆς ἐξ-ουσίας. Αὐτοὶ δὲν ἔχουν ἀναστολὲς κι ἠθικοὺς φραγμούς, εἶναι δὲ ἱκανοὶ νὰ μετέλθουν ὅλα τὰ μέσα καὶ τὶς μεθόδους, προκειμένου ν' ἀποκτήσουν ὅσο τὸ δυνατό περισσότερα ἀγαθὰ καὶ δύναμη, ὥστε ν' ἀνελιχθοῦν δι' αὐτῶν κοινωνικὰ ἢ πολιτικὰ.

Ὁ «κουλτουριάρης», ὁ «βαβυλωνιστῆς», ὁ «χριστιανιστῆς» κι ὁ «σατανιστῆς» ἐκπροσωποῦν τὸ πνευματικὸ κατεστημένο. Αὐτοὶ εἶναι οἱ προπαγανδιστὲς ἀλλὰ κι οἱ χωροφύλακες τῶν λογοκρατικῶν δογμάτων. Στὴν οὐσία πρόκειται γιὰ ὄντα, ποῦ ἡ ἀνεπάρκειά τους τὰ ὥθει στὴν ἀναζήτησι δύναμης. Ὑποδύονται λοιπὸν τοὺς σπουδαίους καὶ σοβαροὺς, τοὺς πολυμαθεῖς καὶ παντογνῶστες, ἐνῶ στὴν οὐσία πρόκειται γιὰ «ἡμιμαθεῖς μελαγχολικοὺς βλᾶκες», ποῦ ἀσυναίσθητα συνήθως κουβαλοῦν νερὸ στὸ μύλο τοῦ παραλόγου. Ἐξυπακούεται, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι πεπεισμένοι ὅτι «ἐξ Ἀνατολῶν τὸ φῶς» ἀνέτειλε κι ὅτι ὅλοι οἱ γνωστοὶ πολιτισμοὶ ἀποτελοῦν κακέκτυπα τῶν «Μεγάλων πολιτισμῶν» τῆς Μεσοποταμίας. Ἡ ἐξ-ουσία, γιὰ εὐνόητους λόγους, τοὺς παρέχει τὰ Μ.Μ.Ε., γιὰ νὰ προπαγανδίζουν ἀδιάκοπα τὶς ἀδιαμφισβήτητου κύρους «ἐπιστῆμες» τους, τὸν πνευματισμό, τὴν διάστροφη «φιλοσοφία» κ.ο.κ., μ' ἀποτέλεσμα νὰ κινδυνεύη σήμερα ἡ Εὐρώπη νὰ ἐκβαρβαρισθῇ καὶ νὰ ὑποδουλωθῇ στὴν Ἀσία, κάτι ποῦ ἐπὶ χιλιετίες τουλάχιστον εἶχαν ἀποτρέψει οἱ Ἕλληνες μόνοι.

Τὴν τεχνοκρατικὴ ἰσχὺ τέλος ἐκπροσωποῦν ὁ «ἐπιστημονιστῆς» κι ὁ «ἀμοραλιστῆς», χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνει ὅτι κι οἱ ὑπόλοιποι τύποι δὲν μεταπηδοῦν ἀπ' τὸ «πόστο» τους καὶ στὸν ὥρον ἐτοῦτο. Γεγονὸς εἶναι πάντως, ὅτι οἱ τεχνοκράτες ἀποτελοῦν τοὺς ἐπικινδυνώτερους τύπους. Οἱ ἡμιμαθεῖς αὐτοὶ ὑπηρετὲς τῶν «ἐπιστημῶν», τοὺς ὁποίους εἶχα παρομοιάσει μὲ τοὺς μυθικοὺς Τελχῖνες, εἶναι πρόθυμοι νὰ προσφέρουν στοὺς ἐξουσιαστὲς ὅ,τι τοὺς ζητηεῖ, ἀπ' τὴν κατασκευὴ γεωργικοῦ φαρμάκου μέχρι καὶ τὸ φοβερώτερο ὄπλο μαζικῆς καταστροφῆς, ἀδιαφορώντας ἂν τοιοιτοτρόπως ὑποθηκεύουν τὸ μέλλον καὶ θέτουν σὲ κίνδυνο τὴν ἐλευθερία καὶ τὴ ζωὴ τόσο τοῦ ἑαυτοῦ τους ὅσο καὶ τῆς οἰκογενείας τους.

Οἱ τύποι ποῦ περιέγραψα ἀποτελοῦν, θάλεγα, τὰ ὄργανα τῆς ἐξ-ουσίας, διὰ τῶν ὁποίων περνοῦνε στὶς «ἀγορὲς πνεύματος» ὅλα τὰ «πνευματικὰ» ὑποπροϊόντα τῆς λογοκρατίας, τὰ ὁποῖα σὰν «κόπρος τοῦ Αὐγείου» σκεπάζουν τὴν ἀλήθεια καὶ δημιουργοῦν τὸ πυκνὸ πούσι, μέσα στὸ ὁποῖο χάνεται ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος.

Σαράντος Πὰν

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΑΤΣΙΑΔΡΑΜΗΣ

Περὶ τοῦ Ε, ἀλλ' ὄχι τοῦ ἐν Δελφοῖς

Παρατηρῶντας τὴν θέση (σειρά) τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου διαπιστώνομε, ὅτι τὰ φωνήεντα, ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν, εἶναι διεσπαρμένα μέσα στὰ ὑπόλοιπα γράμματα-σύμφωνα. Ἀρκετὰ λογικὸν ὅμως θὰ ἦτο νὰ τοποθετηθοῦν ἀπὸ τὸν «κατασκευαστὴν» τοῦ ἀλφαβήτου σὲ μία ομάδα τὰ σύμφωνα καὶ σὲ ἄλλη τὰ φωνήεντα. Συνεπῶς εἶναι πιθανὸν ὅτι ἡ ἐπιλογὴ τῆς θέσεως τῶν φωνηέντων ἐκεῖ, ὅπου τῶρα εὐρίσκονται, ἦτο σκόπιμη καὶ ὄχι τυχαία.

Ἐν προκειμένῳ θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ:

α. στὴν ἐπιλογὴ καὶ τοποθέτηση τοῦ γράμματος Ε ὡς πέμπτου γράμματος εἰς τὸ ἀλφάβητο καὶ στὴν σχέση μετὰ τοῦ ὀνόματος **πέντε** τοῦ ἀριθμητικοῦ (5).

β. στὴν ἐπιλογὴ τοῦ προσηγορικοῦ **ψιλὸν** καὶ τὴν σχέση τοῦ ὀνόματος **Ε-ψιλὸν** μετὰ τοῦ 5.

γ. στὴν σχέση τοῦ Ε καὶ τοῦ δῆθεν «Ἀραβικοῦ» 5.

1. ΦΩΝΗΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ Ε ΚΑΙ ΠΕΝΤΕ

Τὸ γράμμα Ε παριστᾷ τὸ φωνῆεν ε. Ὅπως εἶναι γνωστὸν, τὸ Ε εἶναι πέμπτο στὴν σειρά τῶν γραμμάτων καὶ ὡς ἀριθμητικὸν συμβολίζει τὸν ἀριθμὸ 5. Εὐκόλα διαπιστώνεται, ὅτι τὸ **πέντε** εἶναι τὸ μόνον ἐκ τῶν πρώτων ἐννέα ἀριθμητικῶν τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζεται διὰ τοῦ φωνήεντος ε, περιέχον δύο φωνήεντα, καὶ αὐτὰ ε. Συνεπῶς τὸ γράμμα καὶ φωνῆεν Ε ἔχει ἄμεση φωνητικὴ σχέση μετὰ τὸ ἀριθμητικὸ ΠΕΝΤΕ, ὅπως τοῦτο φαίνεται ἐκ πρώτης ὀψεως.

2. ΣΧΕΣΙΣ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ

Τὸ γράμμα καὶ φωνῆεν ε ὀνομάσθη **Ε-ψιλὸν** ὑπὸ τῶν γραμματικῶν τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος. Συναριθμούμενον τὸ προσηγορικὸν **ψιλὸν** δίδει:

$\Psi\text{ΙΛΟΝ} = \Psi + \text{Ι} + \text{Λ} + \text{Ο} + \text{Ν} = 700 + 10 + 30 + 70 + 50 = 860 \rightarrow 8 + 6 + 0 = 14 \rightarrow 1 + 4 = 5.$

Ἄρα: $\Psi\text{ΙΛΟΝ} = 5 = \text{Ε}$ καὶ ἐπομένως $\text{Ε-ψιλὸν} = \text{Ε} - 5 = \text{Ε} - \text{Ε}.$

Οὕτω μὲ τὴν διαπιστωθεῖσα σχέση ὅτι $\Psi\text{ΙΛΟΝ} = 5 = \text{Ε}$, ἡ ὀνομασία $\text{Ε-}\Psi\text{ΙΛΟΝ} = 5$ ἀποτελεῖ περιφρασιν καὶ ταυτολογίαν, ὅτι τὸ Ε εἶναι τὸ ἀριθμητικὸν ΠΕΝΤΕ. Ἐπὶ πλέον δὲ ἡ ταύτισις μετὰ τοῦ $\text{Ε-ψιλὸν} = \text{Ε} - 5 = \text{Ε} - \text{Ε}$, περιέχοντος δύο Ε καὶ τοῦ ἀριθμητικοῦ ΠΕΝΤΕ παρομοίως περιέχοντος δύο Ε εἶναι πλήρης καὶ κατὰ ποιότητα (Ε), ἀλλὰ καὶ κατὰ ποσότητα (δύο Ε).

Συνεχίζοντας τὴν συναρίθμησιν διαπιστώνομε:

$$\text{Ε}\Psi\text{ΙΛΟΝ} = \text{Ε} + \text{Ε} = 5 + 5 = 10 \rightarrow 1 + 0 = 1.$$

Ὡστε $\text{Ε-}\Psi\text{ΙΛΟΝ} = 1.$

Ἰσχύει ὅμως $\text{ΕΝ} \rightarrow \text{Ε} + \text{Ν} = 5 + 50 = 55 \rightarrow 5 + 5 = 10 = 1 + 0 = 1.$

Ἐπομένως $\text{Ε-}\Psi\text{ΙΛΟΝ} = \text{ΕΝ}.$

Διατάσσοντας τὰ 29 γράμματα-ἀριθμοὺς τοῦ ἀλφαβήτου σὲ τρεῖς σειρές, στὴν πέμπτῃ στήλῃ ἡ ὁποία χαρακτηρίζεται διὰ τοῦ γράμματος Ε (=5) ἔχει ἀποτυπωθεῖ τὸ ἀνωτέρω συναριθμούμενον $1 = \text{ΕΝ}.$

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η	Θ	
Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Ο	Π	Ρ
Σ	Τ	Υ	Φ	Χ	Ψ	Ω	Ͱ	

3. ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΥ ΠΕΝΤΕ

Όπως είναι εύρως γνωστόν, τὸ ἀνθρώπινο σῶμα ἐχρησιμοποιήθη γιὰ τὴν παράσταση τῶν ἀριθμητικῶν κατὰ ποικίλους τρόπους. Ἀναφέρω μερικὰ παραδείγματα:

3.1. Στὴν γλῶσσα «Ἀλὶ» τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς ὁ ἀριθμὸς πέντε λέγεται «μόρο» καὶ σημαίνει «τὸ χέρι», τὸ δέκα λέγεται «μόρο μπούνα» καὶ σημαίνει «δύο χέρια»².

3.2. Στὴν γλῶσσα «Ἄπι» τῶν Νέων Ἑβρίδων τὸ πέντε λέγεται «λούνα», δηλ. «τὸ χέρι», καὶ τὸ δέκα «λουαλούνα», δηλ. «τὰ δύο χέρια»².

3.3. Οἱ Λατῖνοι καὶ οἱ Ἑτροῦσκοι ἐχρησιμοποιοῦσαν γιὰ τὸ πέντε τὸ σύμβολο V, δηλαδή μία σχηματοποιημένη παλάμη, γιὰ τὸ δέκα δὲ τὸ X, δηλαδή δύο ἐπ' ἀλλήλους σχηματοποιημένες παλάμες³ (V, Λ), ἢ δύο χέρια (Λ/Λ)*.

3.4. Στὴν ἀρχαῖκή ἐπιγραφή τῆς Τροίζης 823 τὸ δέκα παρίσταται μὲ τὸ σύμβολο X², δηλαδή δύο χέρια*.

Ἀφοῦ λοιπὸν γιὰ τὸ δέκα χρησιμοποιοῦνται δύο χέρια, γιὰ τὸ πέντε ἀρκεῖ τὸ ἓνα χέρι, ἢ **πάντα** τὰ δάκτυλα τῆς μιᾶς χειρός, ἐφ' ὅσον εἶναι κοινὴ ἡ συσχέτιση τῶν μονάδων ἕως τὸ πέντε μὲ τὰ δάκτυλα τῆς μιᾶς χειρός. Ἡ καταγωγή ἐπομένως τῆς ὀνομασίας τοῦ ἀριθμητικοῦ **πέντε** ἐκ τοῦ «**πάντα**» εἶναι λογικῶς πιθανωτάτη.

4. Η ΣΥΝΥΠΑΡΕΞΙΣ ΤΩΝ 1 ΚΑΙ 5 ΣΤΟ ΠΕΝΤΕ ΚΑΙ ΣΤΟ Ε-ΨΙΛΟΝ

α. Ἐκ τῆς προηγουμένης παραγράφου καθίσταται φανερόν, ὅτι ἡ παλάμη, σύμβολον τοῦ 5, περιέχει ἀφ' ἑαυτῆς τόσον τὴν ἔννοιαν τῆς μονάδος, ἀφοῦ εἶναι μία, ὅσον καὶ τοῦ πλήθους, εἰδικῶς δὲ τοῦ 5, ἐφ' ὅσον περιέχει πέντε δάκτυλα.

β. Τὸ Ε-ΨΙΛΟΝ παρομοίως περιέχει τόσον τὴν μονάδα, συναριθμούμενον τελικῶς εἰς 1, ὅσον καὶ τὸ 5, ἀφοῦ καὶ τὸ ΨΙΛΟΝ συναριθμεῖται εἰς 5.

γ. Ε-ΨΙΛΟΝ = ΕΝ. Τοῦτο, ὡς ἀνωτέρω ἐδείχθη, ἰσχύει καὶ μαθηματικῶς, ἔχει ἰε ἀποτυπωθῇ, ὅπως ἀνεφέρθη, στὸ ἴδιο τὸ ἀλφάβητο, ὥστε εἰς τὴν πέμπτην στήλη, χαρακτηριζόμενη διὰ τοῦ Ε, περιέχεται τόσον τὸ 1 (=ΕΝ), ὅσον καὶ τὸ 5 (=Ε).

5. Η ΣΧΕΣΙΣ ΤΟΥ Ε ΚΑΙ ΤΟΥ «ΑΡΑΒΙΚΟΥ» 5

α. Εὐκόλα διαπιστώνεται, ὅτι τὸ Ε ἀποτελεῖται ἐκ πέντε μικρῶν εὐθυγράμμων τμημάτων (τριῶν ὀριζοντίων καὶ δύο καθέτων πρὸς αὐτά).

β. Μὲ μία μικρὴ μετάθεση τοῦ πρώτου κατακορύφου τμήματος προκύπτει ἅμεσα τὸ «Ἀραβικόν» 5. Πράγματι: Ε = 5². Ἡ μετατροπὴ αὕτη διευκολύνει τὴν μεγαλογράμματη γραφὴ τοῦ ἀριθμητικοῦ 5 μὲ συνεχῆ γραφὴ (μονοκοντυλιά).

6. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται φανερόν, ὅτι: α. ἡ φυσικὴ καταγωγή τοῦ ἀριθμητικοῦ πέντε καὶ τὸ ὄνομά του καὶ

β. 1) τὸ γράμμα Ε, 2) ἡ ὀνομασία του Ε-ψιλὸν καὶ 3) ἡ θέσις του ὡς πέμπτου γράμματος τοῦ ἀλφαβήτου εἶναι συναφῆ μεταξύ των.

Βεβαίως ἡμπορεῖ νὰ ἀναρωτηθῇ κανεὶς, γιὰ ποῖο λόγο ἐδόθη τόση σημασία στὸ ἀριθμητικὸ πέντε, ὥστε τοῦτο νὰ ἀποτελέσῃ παράμετρον γιὰ τὴν διάταξιν τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου. Τοῦτο καθίσταται ὀλιγώτερον περίεργον, ἂν ἀναλογισθῶμεν, ὅτι τὸ πέντε καὶ τὸ δέκα (δέκα = 2 × πέντε) ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τοῦ δεκαδικοῦ ἀριθμητικοῦ συστήματος, ἔχοντα διαδραματίσει βασικώτερον ρόλον στὴν ἀρίθμηση τῶν πρώτων ἀνθρώπων. Εἶναι δὲ γνωστὰ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἀξία ἡ ὁποία ἐδίδετο στὸν ἀριθμὸ πέντε ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ σύγγραμμα τοῦ Πλουτάρχου «Περὶ τοῦ Ε ἐν Δελφοῖς».

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Τὰ σχολικὰ βιβλία

Μέχρι πρό καιρού διαβάζαμε στίς ἐφημερίδες καὶ στὰ περιοδικὰ ἄρθρα καὶ ἀναλύσεις ἀπὸ διαφόρους «κοινωνιολόγους», «φιλοσόφους» κ.τ.λ. τοῦ μαρξισμοῦ. Ὡς γνωστόν, οἱ μαρξιστὲς εἶναι οἱ προοδευτικοί, οἱ δημοκράτες, οἱ φίλοι τοῦ λαοῦ κ.τ.λ. Ὅλοι δὲ ἐμεῖς οἱ ἄλλοι ἐκπροσωποῦμε τὴν «ἀντίδρασι», τὴν «συντήρησι», τὴν «ὀπισθοδρόμησι». Καὶ φυσικὰ ἡ Σοβιετικὴ Ἐνωση ἦταν ἡ μεγάλη πατρίδα τῶν ἐργαζομένων, ὅπου ἐπικρατοῦσε ἐλευθερία, ὅπου δὲν ὑπῆρχε ἡ ἐκμετάλλευσις ἀνθρώπου ἀπὸ ἀνθρώπου, καὶ ὁ ἀνεγνωρισμένος ἐπίγειος παράδεισος τοῦ ὑπαρκτοῦ σοσιαλισμοῦ.

Πρὸς ἰδεολογικὴ κάλυψι καὶ προώθησι ὅλων αὐτῶν τῶν μαρξιστικῶν ἀντιλήψεων ἐλειτουργεῖ καί... «Κέντρο Μαρξιστικῶν Σπουδῶν», ὅπου μαζεῦανε τοὺς διαφόρους ἀφελεῖς καὶ τοὺς ἔκαναν διαλέξεις, ἐνῶ παράλληλα τοὺς φόρτωναν μὲ μαρξιστικὰ βιβλία, γιὰ νὰ γεμίζουν τίς βιβλιοθήκες τους. Πάντοτε μὲ βεβαιότητα ὁ συρφετὸς τῶν «ἰνστρουχτόρων τῆς ἰντελιγκέντσιας» καὶ τῆς «ἀριστεροκουλτοῦρας» διεκῆρυττε ἐπίμονα τὴν τελικὴ ἐπικράτησι τοῦ μαρξισμοῦ καὶ τὸν θρίαμβο τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως.

Τὰ ἀμείλικτα ὁμῶς γεγονότα τοὺς διέψευσαν. Ἡ ΕΣΣΔ κατέρρευσε, αὐτοδιελύθη καὶ μαζί της τάφηκε καὶ ὁ ἐκτρωματικὸς μαρξισμός. Τὰ σφυροδρέπανα ἀπαγορευθήκανε. Τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα Ρωσίας ἐτέθη ἐκτὸς νόμου, οἱ ἀνδριάντες τῶν Μάρξ, Στάλιν, Λένιν γκρεμισθήκανε καὶ πεταχθήκανε στὰ σκουπίδια, ἡ σημαία ἄλλαξε, μέχρι καὶ στὸ ρωσικὸ ναυτικὸ ἐπανῆλθε ἡ σημαία ποὺ καθιέρωσε ὁ Μέγας Πέτρος μὲ τόν... Ἅγιο Ἀνδρέα!

Ἄν καὶ ἔχουμε κάνει κάποιο σχόλιο, ἀξίζει τὸν κόπο νὰ ξαναρωτήσουμε: Πῶς ἐξηγοῦνται ὅλα αὐτὰ ἀπὸ... μαρξιστικῆς σκοπιᾶς; Τί γίνανε οἱ μαρξιστὲς ἀναλυτές; Ποῦ εἶναι οἱ θεωρητικοὶ κοινωνιολόγοι τοῦ κομμουνισμοῦ; Χαθήκανε. Οὐδεὶς τῶν ὁμιλεῖ. Διότι δὲν ἔχουν τὸ θάρρος νὰ ὁμολογήσουν τὴν ἀποτυχία τους. Κι' ὁμῶς τὰ στίφη τῶν ἐπιστρατευμένων ψευτοδιανοουμένων εἶχαν εἰσβάλει (καὶ παραμένουν) στὴν ἐκπαίδευσι. Ἀκόμη τὰ σχολικὰ βιβλία βρωμοκοποῦν ἀπὸ τὴν δυσοσμία τοῦ μαρξισμοῦ. Ἀκόμη στὴν κοινωνιολογία διδάσκεται ὁ μαρξισμός καὶ ἐξυμνεῖται ἡ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξι τῆς... Ἀλβανίας! Εἶναι βέβαιο, ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ ἀπόβλητα τῆς ἱστορίας θὰ βγοῦν ἀργὰ ἢ γρήγορα ἀπὸ τὰ βιβλία καὶ τὸ μόνο ποῦ θὰ μείνει θὰ εἶναι ὁ ἐξευτελισμός καὶ τὸ ρεζίλικι τῶν ὑπευθύνων, ποὺ παραδῶσανε τὴν κοινωνιολογία τῶν σχολικῶν καὶ πανεπιστημιακῶν βιβλίων στοὺς παρανοϊκοὺς.

Στὰ σχολικὰ βιβλία ἐπιβάλλεται νὰ ἐπανέλθουν οἱ αἰώνιες ἀξίες τοῦ Ἑλληνισμοῦ, μὲ τίς ὁποῖες γράφηκε ἱστορία καὶ δημιουργήθηκε πολιτισμός. Ἡ δὴλωση τοῦ ὑπουργοῦ Παιδείας περὶ διορθώσεως τῶν βιβλίων δὲν πείθει, ἂν δὲν δοῦμε τὰ ὀνόματα αὐτῶν ποὺ θὰ κάνουν τίς διορθώσεις. Τὴν περισσότερη Ἑλλάδα ποὺ τὴν ἔχουν ἀνάγκη τὰ Ἑλληνόπουλα, δὲν μποροῦν νὰ τὴν δώσουν οἱ ὅποιοι-δήποτε ἀνώνυμοι.

Χρήσιμοι χάρτες

1) Να κυκλοφορήση γεωγραφικός ιστορικός χάρτης με τὰ Ἑλληνικά τοπωνύμια τῆς πατρίδος μας πρὸς Βορρᾶν μέχρι τὸν ποταμὸ Ἰστρο καὶ πρὸς Ἀνατολὰς μέχρι τῶν ἀνατολικωτέρων Ἑλληνικῶν πόλεων. Σκοπὸς αὐτοῦ τοῦ χάρτου εἶναι, νὰ βλέπουν οἱ Ἕλληνες τὴν ἑκτασι τοῦ Ἑλληνισμοῦ, διότι ἡ συνείδησις τοῦ Ἑλληνικοῦ μεγαλείου ἐνισχύει τὴν ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια καὶ τὸ φρόνημα, πού τόσο ἔχουν ἀνάγκη οἱ νέες γενιές.

2) Ἀπαραίτητος ἐπίσης εἶναι κι' ἓνας γεωγραφικός ιστορικός χάρτης, πού νὰ δείχνη τίς ἀποικίες τῆς Ἑλλάδος στὴν Κάτω Ἰταλία καὶ Σικελία (Μεγάλῃ Ἑλλάδι), σ' ὅλα τὰ παράλια τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ὥστε νὰ δοθῇ μιὰ πλήρης εἰκόνα τῆς Ἑλληνικῆς ἐξαπλώσεως.

3) Τέλος νὰ διαγραφῇ ἀπὸ τοὺς Ἑλληνικοὺς, ἰδίως τοὺς σχολικοὺς, χάρτες τὸ ἄθλιο ὄνομα τῆς «Βαλκανικῆς» χερσονήσου. Οὔτε εἴμεθα βαλκάνιοι οὔτε ἡ χερσόνησος πού ζοῦμε λέγεται Βαλκανική. Πάντα ἦταν ἡ Ἑλληνικὴ Χερσόνησος ἢ ἡ Χερσόνησος τοῦ Αἴμου. Τουλάχιστον στὴν ἐκπαίδευσιν νὰ σεβόμαστε τίς ἱστορικὲς ὀνομασίες καὶ νὰ μὴ παρασυρόμαστε ἀπὸ τίς ἀνθελληνικὲς προπαγάνδες, πού δυστυχῶς βρίσκουν πρόθυμα ὄργανα μέσα στὸ νεοελληνικὸ κρατίδιο. Ὅσοι αἰσθάνονται βαλκάνιοι λέγουν «Βαλκανικὴ Χερσόνησος». Ὅσοι αἰσθάνονται Ἕλληνες λέγουν «Ἑλληνικὴ Χερσόνησος» ἢ «Χερσόνησος τοῦ Αἴμου», ὅπως ἀναφερότανε στοὺς παλαιότερους γεωγραφικοὺς χάρτες.

Συνεχίζεται ὁ κατατρεγμός

Οἱ ἀρμόδιοι τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Ἀρχαιολογίας ἐξακολουθοῦν νὰ περιφρουροῦν τὰ μνημεῖα τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ πολιτισμοῦ. Πρόσφατο παράδειγμα εἶναι ἡ ἀπόφασιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Ἀρχαιολογίας (παρὰ τὴν εἰσήγησιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Διευθύνσεως), διὰ τῆς ὁποίας ἐγκρίθηκε ἡ ἄδεια ἀνεγέρσεως ξενοδοχείου ἐντὸς τοῦ ἀρχαιολογικοῦ χώρου τῆς Μηθύμνης Λέσβου. Οἱ περαστικοὶ βλέπουν στὶς ἀνασκαφικὲς τομὲς τὰ θραύσματα τῶν ἀγγείων καὶ τὰ ἄλλα ἀρχαῖα.

Γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Οἱ ἀρχαιολόγοι τῆς οἰκείας Διευθύνσεως ἀπεφάνθησαν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ χορηγηθῇ ἄδεια ἀνεγέρσεως ξενοδοχείου ἐντὸς τῆς πόλεως τῆς ἀρχαίας Μηθύμνης. Οἱ ἀρχαιολόγοι τοῦ Κεντρικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου (μὲ ὀριακὴ πλειοψηφία) ἀπεφάσισαν νὰ δοθῇ ἡ ἄδεια. Γιατί;

Αἴσα

ΚΩΝ. Β. ΚΟΥΤΡΟΥΒΕΛΗΣ*

Μεταξὺ Μύθου καὶ Ἱστορίας

ΠΩΣ ΠΑΡΑΜΕΡΙΣΘΗΚΕ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΙΩΠΑΤΑΙ Ο ΑΠΩΤΕΡΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τῆ φύση του εἶναι δημιουργὸς καὶ σὲ πολλές περιπτώσεις θαυματουργός. Κάθε ἐπόμενο πνευματικὸ ἔργο βασίζεται σὲ κάποιο προηγούμενο ὑπόβαθρο, τὸ ὁποῖο ἐπεκτείνεται καὶ ἀνυψώνεται σὲ κάποιους ἄλλους ὀρίζοντες. Ἔτσι κατὰ περιόδους καὶ καιροὺς τοῦ παρελθόντος ἀναπτύχθηκαν πολιτισμοὶ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου τόσο ἀπὸ πλευρᾶς πνευματικῶν ἐπιτεύξεων ὅσο καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ὑλικῶν δημιουργημάτων.

Ὅλα ὅμως ὑπόκεινται στὴ φυσικὴ φθορὰ τοῦ χρόνου. Ὑπόκεινται στὴ μερικὴ ἢ ὀλοσχερὴ καταστροφὴ ἀπὸ τὴν ἀνεξέλεγκτὴ ἐπιδρομὴ τῶν φυσικῶν φαινομένων. Ὑφίστανται τὴν πολεμικὴ μανία τῶν ἀντιπάλων, ἡ ὁποία καταλήγει στὴ λεηλασία, στὴν πυρπόληση καὶ στὴν πλήρη καταστροφὴ. Καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφθαναν ὅλ' αὐτὰ, ἐπέρχεται κατὰ τῶν πνευματικῶν δημιουργημάτων ἡ ἀλλοίωση, ἡ διόρθωση, ἡ διαγραφή, ἡ ἀποσιώπηση, ἡ κλοπὴ κι' ὅ,τι ἄλλο θὰ μπορούσε νὰ σκεφθῇ ἓνα ζηλόφθοно ἢ ἀνίκανο μυαλὸ σ' ὁποιαδήποτε χρονολογικὴ ἐποχὴ. Ἐπ' αὐτοῦ ὁ Κ. Κερένι στὴν «*Ἑλληνικὴ Μυθολογία*» του (μετφ. Δ. Σταθοπούλου, Ἔκδ. Ι. Κολλάρου, 1984, σελ. 28) σημειώνει, ὅτι «*στὸν Ὀβίδιο ἀνακαλύπτουμε ὅτι τὸ ἀρχαῖκὸ πνεῦμα ἔχει νοθευθῇ ἀπὸ τὴν διεργασία τῆς διυλίσσεως*».

Παρ' ὅλες αὐτὲς τὶς ἀντίξοες συνθήκες καὶ τὶς πάσης φύσεως καὶ προελεύσεως ἐπεμβάσεις πολλὰ πνευματικὰ ἔργα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων σοφῶν καὶ συγγραφέων, ἀκέραια ἢ ἀποσπασματικά ἢ ἀπὸ ἀναφορὲς τρίτων, διασώθηκαν ὅπως διασώθηκαν, κι' ἔφθασαν στὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ τοῦ ἄλλου κόσμου πλὴν τῶν Ἑλλήνων τοῦ σήμερα... Τὸ ἐλληνικὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ τοῦ σήμερα, ὅσο ὑπάρχει καὶ ὅπου ὑπάρχει, δὲν ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ κατανοήσῃ ἀπὸ πρῶτο χέρι τὴν μελέτη τῶν πρωτοτύπων κειμένων, γιὰτὶ οἱ ἐκπαιδευτικὲς μεταρρυθμίσεις ἔχουν βάλῃ σκοπὸ καὶ στόχο τὴν ἀποκοπὴ τοῦ ὀμφαλίου λώρου τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τοὺς πρωτοέλληνες προγόνους μας. Γι' αὐτὸν τὸν λόγο πληθώρα εἰδικῶν ἐρευνητῶν καὶ σοφῶν σ' ὅλο τὸν σημερινὸ κόσμον ἔχουν ἐπιδοθῇ σ' ἓνα σκληρὸ ἀγῶνα ἐρμηνείας, κριτικῆς, σχολιάσεων καὶ «*διεργασιῶν διυλίσσεως*», ἀκόμη καὶ παρερμηνείας, προκειμένου ὁ καθένας τους νὰ διατυπώσῃ μιὰ καινούργια ἄποψη ἢ νὰ ἐκλαϊκεύσῃ τὶς ἔννοιες, γιὰ νὰ γίνουν κατανοητὲς ἀπὸ τοὺς ἀπαταχοῦ λαοὺς τῆς γῆς.

Τὸ ἀποτέλεσμα ὅλων αὐτῶν τῶν προσπαθειῶν στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων ἦταν

*Ὁ κ. Κ.Β.Κ. εἶναι ταξίαρχος τῆς Γεωγραφικῆς Ὑπηρεσίας Στρατοῦ καὶ γνωστὸς γιὰ τὶς πρωτοποριακὲς του ἐρευνες στὸν τομέα τῆς χρονολογήσεως τῆς ἐλληνικῆς πρωτοϊστορίας μὲ τὴν βοήθεια τοπογραφικῶν στοιχείων.

ή παρουσίαση μεμονωμένων και πολλές φορές αντικρουομένων θεωριών, πού, αντί ν' άπλοποιήσουν τὸ βάθος τῶν προαιωνίων ἐννοιῶν τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ περιέπλεξαν ἀκόμη περισσότερο κι' ἐπέφεραν μίαν ἀκόμη καταστροφή, γιατί ἀναζητοῦν διασυνδέσεις μὲ ἔργα καὶ πνευματικὰ δημιουργήματα ἄλλων λαῶν τῶν προϊστορικῶν χρόνων. Δυστυχῶς τ' ἀποδεικτικά στοιχεῖα τῶν ἀναζητήσεων καὶ τῶν ἀνασκαφῶν, πού γίνονται σήμερα στοὺς χώρους τοῦ ἀρχαίου κόσμου, εἶναι μεμονωμένα καὶ τοπικά καὶ τὸ βάθος τους περιορισμένο, ἀφοῦ ἓνα σημαντικό ἀρχαιολογικὸ εὑρημα δὲν καταστρέφεται γιὰ νὰ ξεσκεπαστῇ τὸ προηγούμενο, πού εἶναι θαμμένο κάτω ἀπ' αὐτό.

Ἀπὸ τὸ βάθος τῶν Ἑλληνικῶν προϊστορικῶν χρόνων μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Σωκράτους (469-399 πρὸ Χριστοῦ) ἀναφέρονται ἑκατὸν (100) ὀνόματα «μυθικῶν» Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι *«ἔκαμον προόδους εἰς τε τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας, καθὼς καὶ εἰς πᾶν ὃ, τι ἀπέβλεπεν εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτῶν κοινωνίαν»*. Αὐτὸ (μαζὶ μὲ τὰ ὀνόματα) διατυπώνεται στὴ σελίδα 293 ἐργασίας ἀγνώστου συγγραφέως, ἡ ὁποία σχετίζεται μὲ τὴν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι καὶ τοῦ Δημητρίου Χαλκοκονδύλη (1423-1511 μετὰ Χριστόν), δημοσιευθεῖσης πιθανῶς στὴν Κωνσταντινούπολη, ἄγνωστο πότε. Ὅλο αὐτὸ τὸ χρονικὸ διάστημα, πού ἡ ἀρχὴ του πηγαινοέρχεται ἐμπρὸς ἢ πίσω, ἀνάλογα μὲ τὶς ἐξυπηρετούμενες ἐκάστοτε σκοπιμότητες καὶ πονηρὲς βλέψεις, ἀγνοεῖται καὶ θάβεται κάτω ἀπὸ μιὰ καὶ μόνη λέξη: «Μῦθος». Εὐτυχῶς ὅμως ὁ στερεότυπος καὶ μακάβριος «μῦθος» δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ θαμμένα τὰ ὀνόματα τῶν ἑκατὸ (100) Ἑλλήνων πνευματικῶν δημιουργῶν, πού ἀναφέρθηκαν προηγουμένως. Σὰν πρῶτος ἀναφέρεται ὁ Λῖνος, ὁ ὁποῖος πρῶτος ἐφεῦρε τὸν ρυθμὸν καὶ τὴν μελωδίαν καὶ τὰ δίδαξε στὸν Ὀρφέα, στὸν Θάμυρι καὶ στὸν Ἡρακλῆ. Τὸ στοιχεῖο αὐτὸ χρονοενοτοπίζει τὴν ἀρχὴ τῆς *«διδασκαλίας»* πρὶν ἀπὸ τὸν Τρωικὸ πόλεμο καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν Ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία, γεγονότα πού ἔλαβαν χώραν πρὶν ἀπὸ τὸ ἔτος 2950 πρὸ Χριστοῦ, ὅπως ἔχει ἤδη ἀποδειχθῇ σὲ διάφορες ἐρευνητικὲς μου μελέτες καὶ στὴν τελευταία, ἡ ὁποία δημοσιεύτηκε στὸ ὑπ' ἀριθ. 121 τεῦχος τοῦ «Δαυλοῦ».

Τὸ βαρὺ σκέπασμα τοῦ «μῦθου», ὅπως παρερμηνεύθηκε, ἀλλοιώθηκε καὶ ἐννοιοποιήθηκε στὶς μέρες μας, παρέμενε καὶ θὰ παρέμενε ἐμπόδιο στὴν κατανόηση τῆς οὐσιαστικῆς πνευματικῆς προσφορᾶς τῶν *«μυθικῶν δημιουργῶν»* τῆς φυλῆς μας, ἐὰν ὁ ἀείμνηστος Ἡλίας Λ. Τσατσόμοιρος δὲν ἔσπαζε τὸ φράγμα τῆς φανταστικῆς μυθοπλασίας καὶ δὲν ἐρευνοῦσε τὶς ρίζες τῆς Ἑλληνικῆς γραφῆς καὶ γλώσσας στὶς ἀναρίθμητες μελέτες του, πού δημοσιεύτηκαν στὸ περιοδικὸ «Δαυλὸς» καὶ στὸ βιβλίο του: *«Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας»*, Ἔκδ. «Δαυλὸς» (1991). Στὶς 10-12-1991 μοῦ τηλεφώνησε ὁ Η. Τσατσόμοιρος, γιὰ νὰ μ' εὐχαριστήσῃ, πού τοῦ ἔστειλα ἓνα ἀντίτυπο τῆς ἐργασίας μου *«Ἡ Ὀμηρικὴ Σχερία τῶν Φαιάκων»*, τὴν ὁποίαν ἐκείνη τῇ στιγμῇ μελετοῦσε γιὰ δευτέρη φορά. Καὶ μοῦ λέγει στὴ συνέχεια: «Διαπιστώνω, ὅτι ἡ ἐννοία τοῦ φανταστικοῦ μῦθου δὲν πτοεῖ τὶς προσπάθειές σου. Σὲ θεωρῶ σύμμαχο καὶ ὑποστηρικτὴ τοῦ ἔργου μου». Στὶς 23-12-1991 ἔγινε ἡ κηδεῖα τοῦ ἀειμνήστου Η. Τσατσόμοιρου. Στὴν μνήμη του καὶ σὰν ἔνδειξη τιμῆς πρὸς τὸ ἔργο του ἀφιερώνεται τοῦτο τὸ ἄρθρο, μὲ σκοπὸ τὴν ἀπομυθοποίηση τοῦ «μῦθου», πού δὲν ἦταν ποτὲ «φανταστικὸ παραμῦθι» ἢ «μυθιστόρημα».

2. Ο «ΜΥΘΟΣ» ΤΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

Ἡ λέξη «μῦθος» εἶναι προομηρικὴ καὶ ὁ Ὅμηρος τὴν χρησιμοποιεῖ σὰν συ-

νώνυμη τῆς λέξεως «λόγος», πού σημαίνει «διήγηση», «διάλογος», «ἀγόρευση», «λόγος» καί λοιπές παρεμφερεῖς ἔννοιες. Στὴ σημερινή ἐποχή ἔχει τὴν ἔννοια, τὸ νόημα καί τὴν σημασία τῆς λέξεως «ψεύτικο» ἢ «φανταστικό» σ' ὅλες τὶς δυνατὲς διαστάσεις τους.

Ἡ λέξη «φαντασία» εἶναι ἄγνωστη στὸν Ὅμηρο καὶ δὲν ἀναφέρεται πουθενὰ στὰ ἔπη του. Πρωτοεισάγεται στὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἀπὸ τὸν Πλάτωνα στὸν διάλογό του «Σοφιστής» (μετάφρ. Κ. Ζάμπα, ἔκδ. Φέξη) καὶ εἶναι, ὅπως λέγει στὴ σελίδα 114, «ἡ ἰκανότητα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς (τοῦ νοῦ) νὰ δημιουργῇ σκέψη περὶ ἑνὸς θέματος, δηλαδὴ νὰ γεννᾷ ἕνα σιωπηλὸ ἐσωτερικὸ συλλογισμό. Τὸν συλλογισμό αὐτὸν τὸν μεταμορφώνει σὲ κρίση, ἢ ὁποῖα καταλήγει σὲ μιὰ ἀπόφαση, πὺ ἀποδίδεται διὰ τοῦ μύθου. Τώρα ὁμως, ὅταν ἡ ψυχὴ (ὁ νοῦς) ὄχι μόνον ἀλλὰ μὲ τὴν αἴσθηση παθαίνει κάποιο παρόμοιο πάθημα, ἀραγε αὐτὸ δὲν εἶναι ὁρθὸν νὰ τὸ ὀνομάσουμε φαντασία;». Ἀλλὰ συμπληρῶναι στὴ σελίδα 110 τοῦ ἰδίου βιβλίου: «ὁ λόγος» (ἢ ὁ μῦθος) «ὅτιδὴποτε κι' ἂν λέγει, εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναφέρεται σὲ κάτι τι (συγκεκριμένο) κι' εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν ἀναφέρεται σὲ κάτι, (πὺ θὰ εἶναι) καὶ τὸ αἷτιον τοῦ «μύθου» ἢ τοῦ «λόγου». Ὁμως στὴ σελίδα 113 ὁ Πλάτων λέγει, ὅτι «ὁ μῦθος» (λόγος) «ἔχει δύο ὅψεις, τὴν ἀληθινὴ καὶ τὴν ψευτικὴ. Τώρα ὁμως, ὅταν αὐτὰ τὰ διαφορετικὰ λέγονται γιὰ σένα ὡς ὁμοία καὶ τὰ ἀνύπαρκτα ὡς πραγματικά, ἀποδεικνύεται καθαρὰ ὅτι ὁ τοιοῦτος συνδυασμὸς ὀνομάτων καὶ ρημάτων (προτάσεων λόγου) ἀποτελεῖ ἀληθῶς καὶ πραγματικῶς λόγον ψευδῆ». Στὸ τέλος τῆς ἴδιας σελίδας ὁ Πλάτων διερωτᾷται: «ἀραγε ἡ σκέψη καὶ ἡ κρίση καὶ ἡ φαντασία κι' ὅλα αὐτὰ τὰ γένη δὲν παρουσιάζονται στὴ ψυχῇ μας (στὸ νοῦ μας) ὡς ψευδῆ καὶ ὡς ἀληθινὰ;». «Ὁπου ὁμως ὑπάρχει ψεῦδος ὑπάρχει καὶ ἀπάτη», καταλήγει στὴ σελίδα 105 τοῦ «Σοφιστῆ».

Ἐκ τῶν δεδομένων τούτων προκύπτουν δύο βασικὲς ἀρχές:

1. Ὁ λόγος (μῦθος), ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὸν σιωπηλὸ ἐσωτερικὸ συλλογισμό (ἢ συνεργασία) τῆς φαντασίας καὶ τῆς σκέψης τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ὁ «μῦθος τῆς φαντασίας», δηλαδὴ ὁ ψεύτικος καὶ ὁ ἀπατηλός, ὅπως λέγει ὁ Πλάτων πῶς πάνω.

2. Ὁ λόγος (μῦθος) πὺ γεννιέται ἀπὸ τὴν ἐνδόμυχη συνεργασία τῆς φαντασίας καὶ τῆς σκέψης, ἀφοῦ περάσει ἀπὸ τὴν κρισάρα τῆς κρίσης καὶ διατυπωθῇ σὲ ἀπόφαση, εἶναι ὁ «μῦθος τῆς πραγματικότητας», δηλαδὴ ὁ πραγματικὸς κι' ἀληθινὸς λόγος.

Δυστυχῶς ἡ διάκριση αὐτὴ τῆς δημιουργίας τοῦ λόγου (μύθου) δὲν ἐλήφθη ποτὲ ὑπ' ὄψιν ἀπὸ κανένα ἀρχαῖον ἢ νέον ἐρευνητὴ, μὲ ἀποτέλεσμα ὁ «μῦθος τῆς φαντασίας», δηλαδὴ ὁ ψεύτικος κι' ἀπατηλός, ν' ἀναμιχθῇ ἢ νὰ συνδυασθῇ παρὰλληλίζόμενος μὲ τὸν «μῦθο τῆς πραγματικότητας», δηλαδὴ μὲ τὸν πραγματικὸ κι' ἀληθινὸ λόγο. Ἐκ τούτου καταλήξαμε «νὰ χάσει τὸ παιδί τὴ μάνα», καὶ κάθε μῦθος ἢ λόγος, πὺ ἀναφερόταν στοὺς προϊστορικοὺς χρόνους τῆς φυλῆς μας, ἐντύθη μετὰ τὸν «μῦθο τῆς φαντασίας» κι' ἐνταφιάσθηκε στὸ λάκκο τῆς «μυθολογίας». Ὁ «μῦθος (λόγος) τῆς φαντασίας» εἶναι ἐκεῖνος πὺ πηγάζει ἀπὸ τὴ φαντασία καὶ κατὰ συνέπειαν ἀντιπροσωπεύει κάτι ἀνύπαρκτο ἢ πλασματικό. Μεταδίδεται διὰ προφορικῆς ἢ γραπτῆς διηγήσεως, ὅπως καὶ κάθε ἄλλος λόγος, ἀλλὰ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ φέρῃ τὸν τίτλο «μυθολογία», γιὰ τὸ κύριο χαρακτηριστικὸ του γνώρισμα εἶναι ἡ «φαντασία» καὶ ὁ τίτλος πὺ ἔπρεπε καὶ πρέπει νὰ φέρῃ εἶναι ἡ λέξη «φαντασιολογία». Διότι αὐτὴ ἡ λέξη ἀποδίδει μὲ ἀκρίβεια καὶ μὲ πιστότητα τὸν ὀρισμὸ τῆς λέξης «φαντασία» τοῦ Πλάτωνα.

Ἀπὸ τὰ προηγούμενα στοιχεῖα προκύπτει, ὅτι ὁλόκληρη ἡ Ἑλληνικὴ φιλολογία ἔχει περιπέσει σ' ἕνα πολὺ μεγάλο λάθος, τὸ ὁποῖο συνεχίζεται ἀκόμη καὶ

σήμερα. Κι' αυτό, γιατί δεν έρευνήσει συστηματικά και δεν έρμήνευσε σέ βάθος όσα λέγει ό Πλάτων στον «Σοφιστή». Οί Αϊσώπειοι «μύθοι» ανήκουν στην κατηγορία της «φαντασιολογίας» και δεν έχουν καμμία σχέση με τον «μύθο της πραγματικότητας». Διαθέτουν μεγάλη διδακτική αξία, αλλά βασίζονται σε έξωπραγματικές υποθέσεις, τις όποιες μόνο ή φαντασία σε συνεργασία με τη σκέψη μπορεί να αποδώσει με λόγο. Έπειδή λοιπόν ή κυρία άφετηρία είναι ή «φαντασία», δεν έπρεπε να έχουν τον τίτλον «μύθοι του Αϊσώπου», αλλά κατά κυριολεξίαν άκριβείας «φαντασιώσεις του Αϊσώπου». Ένας άλλος καρπός της σοφίας και της καλλιτεχνικής δημιουργίας ενός λαού είναι το λεγόμενο «*παραμύθι*», το όποιο πλάθοντας «φανταστικούς κόσμους» και συνοψίζοντας πείρα και γνώμες για τη ζωή, δίνει διδάγματα για τη σωστή πορεία της ή, μερικές φορές, έρμηνεύει και όρισμένα φαινόμενά της. Προάγει πολλές άρετές στον άνθρωπο και έκ τουτου θεωρείται «*διδακτικό*» και «*υποδειγματικό*». Δεν παύει όμως να είναι «φανταστικό», δηλαδή «*πλασματικό*» ή «*ειδωλοποιητικό*», όπως λέγει ό Πλάτων στον «Σοφιστή». Κατά συνέπειαν το «*παραμύθι*» κανονικά έπρεπε να ονομάζεται «*παραφαντασία*» ή «*παραφαντασίωση*». Έκτός από αυτά τα είδη του «φανταστικού λόγου» έχει δημιουργηθεί ένας ακόμη, ό όποιος φέρει το τίτλο «*μυθιστόρημα*». Είναι ή φανταστική διήγηση ή γραφή ενός ιστορήματος ή ενός «ρομάντζου», το όποιο πολλές φορές, ενώ έχει την άρχήν του σε κάποιο συγκεκριμένο γεγονός, συμπληρώνεται και διανθίζεται με φανταστικές περιγραφές εικόνων, οί όποιες έκμηδενίζουν το συγκεκριμένο θέμα και μεταφέρουν το «*ιστόρημα*» στο χώρο της φαντασίας του άφηγητού ή του συγγραφέα. Μάλιστα προς άποφυγήν παρεξηγήσεων δηλώνεται κατηγορηματικά, ότι «*τα πρόσωπα και τα πράγματα της υποθέσεως δεν έχουν καμμία σχέση με την πραγματικότητα*». Έχει κι' αυτό το είδος του λόγου διδακτικό χαρακτήρα, αλλά δεν έχει δυναμικότητα να πείσει, γιατί έξ όρισμού είναι «φανταστικό», δηλαδή ψεύτικο. Στον ίδιο χώρο κατατάσσεται και το «*όνειρο*», το όποιο δεν είναι τίποτε άλλο από μια «φανταστική όπτασία» που παρουσιάζεται στον ύπνο μας ή και στον ξύπνιο μας. Κατά τον Ήρόδοτον όμως (βιβλίον Ζ' παρ. 15) δίδεται σημασία πραγματικού γεγονότος και όχι πλασματικού, άφου λέγει «*συνέχεια μου παρουσιάζεται (φανερώνεται) τ' όνειρο*». Αυτό κατά ένα τρόπον άποδεικνύει, ότι πριν από τον διαχωρισμό της σημασίας του «μύθου της φαντασίας» από τον Πλάτωνα και την έρμηνεία της λέξεως «*φαντασία*» δεν ύπήρχε το νόημα της «πλασματικής έννοίας του μύθου» και γι' αυτό δεν έχρησιμοποιούντο οί λέξεις «*φαντασία*» ή «*φανταστικό*» ή «*πλασματικό*» ή τέλος «*ειδωλοποιητικό*».

Πολλοί συγγραφείς έχουν άσχοληθί με το θέμα των Έλληνικών μύθων, όπως ένδεικτικά:

1. Ό Ν.Α. Κούν, Μύθοι και θρύλοι της Άρχαίας Έλλάδας, 1967.
2. Ό Γ. Κορδάτος, Μεγάλη Ίστορία της Έλλάδας.
3. Ό Μ.Ρ. Nilsson, Ή Μυκηναϊκή προέλευση της Έλλ. Μυθολογίας, 1979.
4. Ό S.H. Hooke, Ή Μυθολογία της Μέσης Άνατολής.
5. Το Ίνστιτούτο της Ίστορίας της Άκαδημίας της Σοβιετικής Ένώσεως, Ίστορία της Άρχαίας Έλλάδας, 1978.

Όλοι αυτοί αλλά και πλήθος άλλων καταλήγουν στο συμπέρασμα, ότι οί ποιητές και οί λογογράφοι της άρχαίας εποχής δεν ξεχώριζαν τον μύθο από την πραγματικότητα και δεν έβαζαν κανένα όριο ανάμεσα στο θρύλο και τα πραγματικά γεγονότα. «Ό όρος «μύθος» έχει χάσει την άρχική του σημασία», λέγει ό Hooke στο πιό πάνω έργο του, «και ταυτίζεται με κάτι που δεν ύπάρχει. Έτσι προσεγγίζει την έννοια του ψέματος».

Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι παρατηρήσεις του Κ. Παπαρρηγόπουλου (*Ιστορία του Ἑλληνικοῦ Ἔθνους*, ἔκδ. Γαλαξίας, 1969, σελ. 13), όπου λέγει: «περὶ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ὑπάρχουν δύο εἰδῶν ἱστορήματα. Τὸ ἓνα εἶναι μυθικὲς παραδόσεις, πού τις διέσωσαν μέχρι τώρα οἱ ἀρχαῖοι ποιητὲς καὶ οἱ λογογράφοι, καὶ τὸ ἄλλο οἱ ἐρμηνεῖς τῶν μυθευμάτων τούτων, τὶς ὁποῖες ἔκαμαν οἱ ἀρχαῖοι καὶ οἱ νεώτεροι ἱστορικοὶ κι' ἄλλοι λόγιοι ἄνδρες». Στὴ σελίδα 54 συμπληρώνει: «οἱ ἐρμηνεῖς αὐτὲς ἔχουν σκοπὸν νὰ ξεχωρίσουν τί εἶναι ἱστορικὸν καὶ τί εἶναι μυθῶδες. Ἀπ' αὐτὲς ἄλλες ἀπεδοκιμώσθησαν, ἄλλες θεωρήθηκαν ἄστοχες καὶ κατ' ἄλλους ἐρευνητὲς εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦτον ἀνυπόστατες καὶ αὐθαίρετες». Στὴ σελίδα 56 ἀναφέρει: «ἄλλοι ἐρμηνευτὲς θεωροῦν ὅτι τὰ λεγόμενα περὶ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἔχουν ὅλα βάσιν ἀληθείας καὶ ὅτι ἀλλοιωθήκαν ὑπὸ τῶν ποιητικῶν μύθων». Τέλος στὴ σελίδα 66 γράφει: «οἱ ἐρμηνευτὲς τῶν μυθικῶν χρόνων τῆς Ἑλλάδος τροποποιοῦν ἀκαταπαύστως τὸ πρότυπον, τὸ ὁποῖον ἔχουν νὰ παραστήσουν καὶ κατασκευάζει ὁ καθένας νέον κόσμον».

Ἀλλὰ ἂς ἀνατρέξουμε στὸν Πλατωνικὸ διάλογο «Φαῖδρος» (μετάφρ. Κ. Γούναρη, ἔκδ. Φέξη, σελίδα 20), όπου ὁ Φαῖδρος ἐρωτᾷ: «ἀλλὰ πές μου, μὰ τὸν θεό, Σωκράτη, ἐσὺ εἶσαι πεπεισμένος ὅτι τὸ μυθολόγημα (τῆς ἀρπαγῆς τῆς Ὠρείθυιας ἀπὸ τὸν ἄνεμο τοῦ Βοριᾶ) εἶναι ἀληθινό;». Ὁ Σωκράτης ἀπάντησε: «Ἄν δὲν πίστευα, καθὼς οἱ σοφοί, δὲν θὰ ἤμουν παράλογος· κατόπιν ὅμως σκεπτόμενος ἐσχημάτισα τὴν γνώμην ὅτι τὴν Ὠρείθυιαν τὴν ἐσπρωξε στοὺς γκρεμοὺς τῶν βράχων ἡ δύναμη τοῦ πνέοντος βοριᾶ καὶ ὁ τοιοῦτος θάνατός της ἔγινε αἰτία νὰ λεχθῇ ὅτι ἀπῆχθη ἀπὸ τὸν Βοριᾶ. Οἱ ἐξηγήσεις αὐτὲς ἀπὸ μιᾶ ἀποψη εἶναι νόστιμες, ἀλλὰ, γιὰ νὰ γίνουν, χρειάζονται ἓνα πολὺ ἱκανὸ ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος θὰ κοπιᾷς ὑπερβολικὰ καὶ δὲν θὰ πετύχῃ πάρα πολλὰ, διότι θὰ εὑρεθῇ στὴν ἀνάγκη νὰ ἐξηγήσῃ τὴν μορφή τῶν Ἰπποκενταύρων, τῆς Χίμαιρας, τῶν Γοργόνων καὶ τῶν Πηγᾶσων καὶ τῶν ἄλλων τερατολογικῶν φύσεων, ἀκαταλήπτων καὶ γιὰ τὸν μεγάλου ἀριθμοῦ τοὺς καὶ γιὰ τὸ παράδοξον τῆς φύσεώς τοὺς. Δὲν ἔχω καθόλου χρόνο ν' ἀσχοληθῶ μὲ αὐτὲς τὶς ἐρευνες. Καὶ ἀφοῦ ἀκόμα δὲν γνωρίζω τὸν ἑαυτόν μου, παράτησα ὅλ' αὐτὰ καὶ πιστεύω σὲ ὅ,τι πιστεύουν ὅλοι περὶ τούτων».

Τὶς ἀπορίες τοῦ Σωκράτη σ' ὅ,τι ἀφορᾷ στὴ Χίμαιρα καὶ στὸν Πήγασο καθὼς καὶ στὴ Σφίγγα τῶν Θηβῶν ἦλθε νὰ τις ἐξηγήσῃ ὁ Παλαίφατος, ὁ ὁποῖος, ὅπως γράφει ὁ Κ. Παπαρρηγόπουλος στὴ σελίδα 55 τοῦ ἀναφερθέντος βιβλίου του, ἐξῆσε περὶ τὸν πρῶτο πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα καὶ γιὰ νὰ ξεχωρίσει τὸ ψεῦδος ἀπὸ τὸ ἀληθές, κατέβαλε πολλοὺς κόπους ἐπισκεφθεὶς καὶ τοὺς τόπους, ὅπου διεδραματίσθησαν τὰ λεγόμενα. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὁ Πλάτων, διὰ τοῦ Σωκράτους, στὴν «Πολιτεία» (μετάφρ. Ι.Ν. Γρυπάρη, ἔκδ. Γ. Φέξη, 1911, σελ. 83 καὶ 86) σημειώνει: «δὲν ὑπάρχουν δύο εἶδη λόγων, οἱ ἀληθεῖς καὶ οἱ ψευδεῖς; Μὲ αὐτὰ θὰ ἐκπαιδεύσουμε τοὺς νέους καὶ μάλιστα (ἀρχίζοντας) πρῶτα μὲ τοὺς ψευδεῖς; Οἱ πρῶτοι λόγοι τοὺς ὁποίους (ἐπιβάλλεται) ν' ἀκούσουν τὰ παιδιὰ, πρέπει νὰ εἶναι ὅσο τὸ δυνατόν καταλλήλοτεροι, γιὰ νὰ τὰ οδηγήσουν στὴν ἀρετὴ».

Ἄρα τὸ πρόβλημα νὰ διαχωρισθῇ ὁ «μῦθος τῆς φαντασίας» ἀπὸ τὸν «μῦθο τῆς πραγματικότητας», ὁ ὁποῖος ἐφθασε σὲ μᾶς μὲ τὸν «μῦθο τῆς παράδοσης», ἦταν παλιό. Μιὰ ἀπόπειρα ἐρμηνείας ἔκανε ὁ Παλαίφατος καὶ ἀπὸ τότε ὁ «μῦθος τῆς φαντασίας» περιέμενε τὸν Ἥλιον Τσατσόμοιρον, γιὰ νὰ τοῦ ἀνοίξει τὴν πόρτα, ὥστε φεύγοντας ν' ἀφήσῃ καθαρὸν τὸν «μῦθο τῆς παράδοσης», γιὰ ν' ἀσχοληθοῦν κι' ἄλλοι σοβαρά καὶ ὑπεύθυνα μὲ τὴν ἐρμηνεία του. Αὕτῃ εἶναι ἡ σημασία, ἡ ἔννοια καὶ τὸ νόημα τοῦ «μῦθου τῆς φαντασίας», ὁ ὁποῖος ἐπεκράτησε καὶ

καθιερώθη για κάθε γεγονός της Έλληνικής πρωτοϊστορίας, επειδή δεν εδόθηκε ποτέ σημασία στην ακριβολογία και στην κυριολεκτική σημασία των αρχαίων λέξεων. «*Η φαντασία*», γράφει ο Κ. Παπαρρηγόπουλος (σελ. 65), «*δέν είναι εκ των δυνάμεων εκείνων της ψυχής, οι οποίες πρέπει να πρωτεύουν στα ιστορικά διηγήματα*», πράγμα το οποίο πρέπει να σεβασθούν πολλοί και ν' αναθεωρήσουν τις ήδη διατυπωμένες απόψεις τους.

3. Ο «ΜΥΘΟΣ» ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ

Οι παραδόσεις ενός έθνους, ενός λαού, ενός σωματείου ή και μιᾶς οικογενείας είναι ή προφορική μετάδοση διὰ διδασκαλίας ή διὰ συνεχών επαναλήψεων, από γενεᾶς εἰς γενεάν γνώσεων, παροιμιῶν, γνωμικῶν, ἀσμάτων, ἡθῶν, ἐθίμων, θρύλων και διηγήσεων φανταστικῶν ή ἐχουσῶν ἱστορικὴ βάση. Ἀνάλογα με τὴν περίπτωση καὶ τὴν περίσταση διακρίνονται σὲ πολλές καὶ διάφορες κατηγορίες. Μία γενικὴ κατηγορία εἶναι οἱ ἐθνικὲς παραδόσεις ενός λαοῦ καὶ μιὰ ἄλλη οἱ ἱερὲς παραδόσεις. «*Ὁ μῦθος ἢ ὁ λόγος, οἱ διήποτες κτ' ἂν λέγῃ, εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναφέρεται σὲ κάτι τι, ἀδύνατον δὲ εἶναι νὰ μὴν ἀναφέρεται*», λέγει ὁ Πλάτων. Ἀναφέρεται σὲ κάποιο πρᾶγμα. Σ' ἓνα γεγονός. Σ' ἓνα φυσικὸ φαινόμενο. Σὲ μιὰ ὑπόθεση, ἢ ὁποία με συγκεκριμένα ἐπιχειρήματα καὶ ἀποδείξεις καταλήγει σὲ συμπεράσματα κρίσεως, ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει μιὰ καταφατικὴ ἢ ἀπορριπτικὴ ἀπόφαση. Σὲ μιὰ «διήγηση», ἢ ὁποία ἀναφέρεται σὲ γεγονότα, ποὺ ἔλαβαν χώραν ἐνώπιον τοῦ ἀφηγητοῦ καὶ ἄλλων μαρτύρων, ἢ σὲ ἀναμνήσεις ἄλλων, οἱ ὁποῖες διασώθηκαν διὰ τοῦ προφορικοῦ ἢ γραπτοῦ «μύθου» καὶ ἀποτελέσαν στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου τὸν θεόρατο πλοῦτο τῶν παραδόσεων τῆς φυλῆς μας.

Ἡ πραγματικότητα λοιπὸν ἀποτελεῖ προϊόν τῆς καθημερινῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ εἶναι ἀνεξάρτητη τῆς ἐποχῆς καὶ τοῦ τόπου, στὸν ὁποῖον ἔζησε. Ἡ μεταφορὰ τῆς ἀπὸ τῆ μιᾶς γενιᾶς στὴν ἄλλη ριζώθηκε σὰν «ἐθνικὴ παράδοση» τοῦ λαοῦ, ποὺ ζοῦσε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ζῇ στὸν ἐλληνικὸ χῶρο καὶ στὸν εὐρύτερο Αἰγαιακὸ καὶ Βαλκανικὸ χῶρο, ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων τοῦ παρελθόντος. Μέχρι τὴν ἐποχὴ τοῦ Πλάτωνα ἀποτελοῦσε «πεποιθήση» καὶ δὲν ἀντεκρούσθη οὔτε ἀμφισβητήθηκε ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους σοφοὺς ὅλων σχεδὸν τῶν ἐποχῶν, παρ' ὅλο ποὺ πολλὰ τέτοια γεγονότα τῶν «παραδοσιακῶν διηγήσεων» τοῦ παρελθόντος συμπληρώθηκαν καὶ διανθίστηκαν με φανταστικὲς περιγραφὲς τῶν ἀρχαίων τραγῶδων ἢ ἄλλων συγγραφέων.

Τὰ αἷτια τῆς πλήρους ἀποδοχῆς ἀπὸ τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς λαοὺς ποὺ τὴν μετέφεραν «διδάσκοντάς» τὴν στίς ἐπόμενες γενιὲς ἦσαν ἀπλᾶ, διότι:

1. καθορίζετο ἀκριβῶς τί ἔγινε, ποῖο ἦταν τὸ γεγονός·
2. προσδιορίζετο με ἀκρίβειαν ὁ τόπος, ἢ οἱ τόποι, ὅπου διεδραματίσθη τὸ γεγονός·
3. κατονομάζοντο οἱ πρωταγωνιστὲς καὶ ὅλοι περίπου οἱ συμμετέχοντες στὸ κάθε γεγονός καὶ με τὰ πατρώνυμά τους·
4. διετυπώνετο ἡ αἰτία ἢ οἱ λόγοι ποὺ ἐπέβαλαν ἢ συνέβαλαν στὴν πραγματοποίηση τοῦ συμβάντος.

Ἐκ τούτων προκύπτει καθαρά, ὅτι τὸ κάθε γεγονός τῶν ἐλληνικῶν προϊστορικῶν χρόνων σ' ὅλο τὸ βάθος τους εἶχε ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς ἱστορικῆς ταυτότητος ἐκτὸς ἀπὸ ἓνα, τὴν χρονολογία κατὰ τὴν ὁποίαν ἔγινε. Ἀντὶ λοιπὸν ν' ἀναζητηθῇ ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ τοὺς πάσης φύσεως καὶ προελεύσεως νέους ἐρευνητὲς τὸ στοιχεῖο τῆς χρονολογίας ποὺ ἔλειπε

από τὰ τόσα χρονολογικά διαστήματα καὶ ἀστρονομικά στοιχεῖα ποὺ ὑπάρχουν σὲ πολλὰ κείμενα τῶν πηγῶν, καταδικάστηκαν καὶ τὰ προηγούμενα γνωρίσματα τῆς ἱστορικῆς ταυτότητος στὴν ἀφάνεια καὶ καταπλακώθηκαν ἀπὸ τὸν ὄρο «μυθολογία» μὲ τὴν σημασία τῆς «φαντασιολογίας».

Τὰ παραπάνω γνωρίσματα τῆς ἱστορικῆς ταυτότητος τῶν πρωτοϊστορικῶν γεγονότων διεσώθησαν καὶ μεταφέρθηκαν, ὅπως μεταφέρθηκαν στὴ σημερινὴ ἐποχὴ, ἀπὸ πολλοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς. Σημαντικὴ ἀξία καταλαμβάνουν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰ λεγόμενα τοῦ Κ. Παπαρρηγόπουλου στὴ σελίδα 58 τῆς *Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους* (ἔκδ. Γαλαξίας, 1969): «Γιὰ ὅλα σχεδὸν τὰ γεγονότα ποὺ ἀποδίδονται στοὺς μυθικοὺς χρόνους ὑπάρχουν διπλὲς καὶ τριπλὲς παραδόσεις. Οἱ ἐρμηνευτὲς ὁμῶς ἀποδέχονται συνήθως μίαν ἐξ αὐτῶν, ἐνῶ, ὅπως παρατηρεῖ ὁ Γκρότε, εἶναι πρόδηλον, ὅτι ὅσον ἀξιόπιστη εἶναι ἡ μία παράδοση, ἄλλο τόσο εἶναι καὶ ἡ ἄλλη, ἢ δὲ μεταξὺ αὐτῶν ἐκλογὴ μπορεῖ νὰ εἶναι ἔργον ὁρῆξεως, δὲν εἶναι ὁμῶς ἔργον ἱστορικῆς κρίσεως». Ἡ διαπίστωση αὐτὴ ἀποτελεῖ μεγάλο κόλαφο στὶς παρειὲς ὧν ὅσοι ἔχουν ἀσχοληθεῖ μὲ ὁποιοδήποτε ἑλληνικὸ προϊστορικὸ θέμα, γιατί ἀποδεικνύει ὅτι ὅλοι ἐργάστηκαν ἐπιφανειακὰ καὶ ἐπιπόλαια.

Ἕνα σημαντικὸ καὶ ἀποδεδειγμένο πιά παράδειγμα «μύθου παραδόσεως» μὲ πραγματικὲς ἱστορικὲς διαστάσεις εἶναι τὰ ἔπη τοῦ Ὀμήρου, γιὰ τὰ ὁποῖα στὴν *Ἱστορία τῆς ἀνθρώπινης Κοινωνίας* τῆς Ἀκαδημίας τῶν Παιδαγωγικῶν Ἑπιστημῶν τῆς (τέως) Σοβ. Ἑνώσεως (μετφρ. Ἀδ. Παγιώτα, 1963, σελ. 103) ὁ Σ.Α. Λουριὲ γράφει: «Σ' αὐτὰ τὰ ποιήματα τὰ πραγματικὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα μπερδεύονται μὲ τοὺς μύθους καὶ τοὺς θρύλους καὶ εἶναι δύσκολο νὰ ἐξακριβώσῃ κανεὶς ποὺ τελειώνει ἡ ἀλήθεια καὶ ποὺ ἀρχίζει ἡ ἐπινόηση. Γι' αὐτὸ ὅλοι οἱ Εὐρωπαῖοι ἐπιστήμονες τῆς ἀρχῆς τοῦ 19ου αἰῶνος θεωροῦσαν τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη μόνον συλλογὴ θρύλων».

Δυστυχῶς ὅλοι οἱ ἐπιστήμονες γελάσθηκαν, γιατί οἱ ἀνασκαφὲς τοῦ ἐμπορίου Ἑρ. Σλήμαν ἀπέδειξαν μόνον στὶς Μυκῆνες ὅτι τὰ πράγματα δὲν ἦταν ἔτσι. Δὲν ἀναφέρομαι στὸ Ἴλιον τῆς Τροίας, γιατί τὸ καθ' ἑαυτὸ Ἴλιον δὲν ἔχει ἀνακαλυφθεῖ ἀκόμη. Τὸ προηγούμενο ἀποτέλεσμα ἐπαληθεύθηκε μὲ τίς ἀνασκαφὲς ποὺ ἔγιναν στὴ συνέχεια στὴν Κρήτη καὶ στὴν Πύλο. Ὅποτε ὁ Σ.Α. Λουριὲ ἀναγκάζεται νὰ σημειώσῃ στὴ σελίδα 104 τοῦ μνημονευθέντος βιβλίου: «Εἶναι φανερό, ὅτι οἱ συνθήκες ποὺ περιγράφονται στὰ Ὀμηρικὰ ἔπη ἦταν πραγματικότητα, στὸ τέλος τῆς 2ας χιλιετηρίδας πρὶν ἀπὸ τὴν χρονολογία μας». Οἱ ἀναγνώστες τοῦ «Δαυλοῦ» γνωρίζουν ὅτι ἡ προηγουμένη χρονολόγηση ἔχει ἀπορριφθῇ ὡς ἀνακριβὴς (ἴδε τεῦχος 121).

Ἡ προηγουμένη θέση τοῦ Σ.Α. Λουριὲ ἐπιβεβαιώνεται καὶ ἀπὸ τὸν Κ.Ι. Βουρβέρη, ὁ ὁποῖος στὸ σύγγραμμά του *Εἰσαγωγή εἰς τὴν Ἀρχαιογνωσίαν καὶ τὴν Κλασσικὴν Φιλολογίαν* (ἔκδ. Ἑλλην. Ἀνθρωπ. Ἑταιρίας, 1967, σελ. 60) γράφει: «Αἱ ἀνασκαφαὶ εἰς τὰς Μυκῆνας, εἰς τὴν Κρήτην, εἰς τὴν Πύλον κ.λπ. (ἄνευ ἀναφορᾶς στὴν Τροία) ἐπεβεβαίωσαν τὴν ὑπαρξίν ἱστορικῶν εἰδήσεων εἰς τοὺς θρύλους καὶ τοὺς μύθους τῆς συναφοῦς παραδόσεως, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς θεωρήσεως καὶ ἐρμηνείας ταύτης εἰς τὸ σύνολόν της μᾶλλον παρὰ εἰς τὰς λεπτομερείας της». Ἀλλὰ ἡ συστηματικὴ τεχνικὴ ἀνάλυση τῶν λεπτομερειῶν εἶναι ἐκείνη ποὺ μπορεῖ νὰ διαχωρίσῃ τὸν «πραγματικὸ μῦθο» ἀπὸ τὴν «φαντασιολογία». Πρᾶγμα ποὺ δὲν ἔχει γίνῃ ἀκόμα, παρ' ὅλο ποὺ τὸ πρόβλημα ἐτέθη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Σωκράτους, ὅπως εἶδαμε πρὶν ἀπάνω.

Κατὰ πόδας τῶν προηγουμένων ἔρχεται ὁ Μ.Ρ. Nilsson, ὁ ὁποῖος στὸ βιβλίον του *Ἡ Μυκηναϊκὴ προέλευσις τῆς Ἑλλην. Μυθολογίας* (μετάφρ. Ι.Κ. Μαζαρά-

κης - Αϊνιάν, έκδ. «Δωδώνη», 1979, σελ. 38) σημειώνει: «Γνωρίζουμε πώς ή μυθολογία ήταν εκείνη που οδήγησε στην ανακάλυψη των μυκηναϊκών και των μινωϊκών τοποθεσιών. Οί μύθοι χρησίμευσαν σάν μέσο για την εύρεση και ή επιτυχία της έρευνας, που έτσι παρακινήθηκε, απέδειξε μιὰ σχέση μεταξύ μυθολογικών κέντρων και Μυκηναϊκών κέντρων». Στη σελίδα όμως 188 αναφέρει: «Τὰ μέρη της 'Ελλάδας τὰ πιό δυτικά είναι τὰ 'Ιόνια νησιά. 'Η αναζήτηση του ανακτόρου του 'Οδυσσέα τόσο στην 'Ιθάκη όσο και στην Λευκάδα απέτυχαν, γιατί ή πλοκή της 'Οδύσσειας δέν είναι πραγματικός μύθος, αλλά φαντασιογραφία».

Στην πρώτη περίπτωση «ή μυθολογία του 'Ομήρου» οδήγησε στην ανακάλυψη των Μυκηναϊκών κέντρων. Στη δεύτερη περίπτωση «ό πραγματικός μύθος» του 'Ομήρου χαρακτηρίζεται με τόν τίτλο «φαντασιογραφία». Τώρα τὸ τί φταίει ὁ 'Ομηρος, ἔαν οἱ ἀναζητήσεις του ἀνακτόρου του 'Οδυσσέα, χωρίς τήν ἀναζήτηση τῆς πόλης τῆς 'Ιθάκης, ἀπέτυχαν, εἶναι θέμα ἐκείνων που ψάχνουν σέ λάθος νησί καί σέ λάθος τόπο, πρᾶγμα που ἔχει ἤδη ἀποδειχθεῖ στην ἐργασία μου «'Η 'Ομηρική 'Ιθάκη του 'Οδυσσέα», ή ὁποία δημοσιεύτηκε στο ὕπ' ἀριθ. 103 τεῦχος του «Δαυλοῦ». Καί δέν εἶναι μόνο αὐτό τὸ λάθος. Τὸ μεγαλύτερο λάθος ἔχει σχέση με τήν ἀναζήτηση του πραγματικοῦ 'Ομηρικοῦ 'Ιλίου τῆς Τροίας, τὸ ὁποῖον δέν ἔχει ἀνευρεθῇ ἀκόμη. Δέν ἀναφέρομαι στίς παραδοσιακές χρονολογίες, οἱ ὁποῖες εἶναι ὁλοσχερῶς λανθασμένες, ὅπως ἤδη γνωρίζουν οἱ ἀναγνώστες του «Δαυλοῦ».

'Η πλαστογραφία, ή διαστρέβλωση καί ή παραχάραξη τῆς 'Ελληνικῆς ἱστορίας (ή ὁποία ἀρχίζει πρὶν ἀπὸ τὸ 4000 πρὸ Χριστοῦ, ἐδῶ σ' αὐτὸν τὸν χῶρο τῆς γῆς) δέν σταμάτησε οὔτε καί θὰ σταματήσει ποτέ. 'Η 'Ελληνική πνευματική πρωτοπορία, ή ὁποία ξαπλώθηκε ἀπὸ τήν 'Ελλάδα καί τήν 'Ελληνική Μικρά 'Ασία σ' ὅλο τὸν Μεσογειακὸ χῶρο, ὥστε οἱ Φοίνικες στην 'Ανατολή καί οἱ Κύκλωπες στὴ Δύση νὰ μιλοῦν 'Ελληνικά στο ἔτος 3000 πρὸ Χριστοῦ ('Ομήρου 'Οδύσσεια ξ 288-289, ο 415-436 καί ι 251-370, 475-525), ἀποτελεῖ ἰσχυρὴ πρόκληση γιὰ τοὺς ἀπανταχοῦ Φοινικιστὲς καί 'Ανατολιστὲς.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ

'Η ἐπιστήμη τῆς ἱστορίας σήμερα καλεῖται ν' ἀπαντήσει στὰ ἐρωτήματα: 1. Τί ἔγινε; 2. Ποῦ ἔγινε; 3. 'Απὸ ποιὸν ἢ ποιούς ἔγινε; 4. Γιατί ἔγινε ὅ,τι ἔγινε; 5. Πότε ἔγινε; Οἱ συγκεκριμένες ἀπαντήσεις στὰ ἐρωτήματα αὐτὰ ἀνάγουν τήν ἀρχή τους στοὺς ἀγῶνες τῆς πρώτης 'Ολυμπιάδος, που ἔλαβαν χώραν στην 'Ολυμπία τῆς 'Ηλείας τὸ ἔτος 776 πρὸ Χριστοῦ. Τὸ δεδομένο ἦταν, ὅτι οἱ 'Ολυμπιακοὶ ἀγῶνες ἐγίνοντο κάθε τέταρτο χρόνο, ὁπότε με τήν αὐξουσα ἀρίθμηση τούτων ἦταν δυνατόν εὐκόλα νὰ χρονολογηθοῦν κι ὅλα τὰ ἱστορικά γεγονότα, τὰ ὁποῖα συνέβαιναν τόσο στὸν χῶρο τῆς 'Ελλάδος ὅσο καί στο χῶρο τῆς ὑπόλοιπης Μεσογείου Θαλάσσης.

Οἱ ἀπόπειρες χρονολογήσεως τῶν προῖστορικῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα συγκέντρωσαν τὰ τέσσαρα τῶν πέντε ἀνωτέρω χαρακτηριστικῶν τῆς ἱστορικῆς ταυτότητος, ἀπέβησαν ἀκαρπες, ἐπειδὴ βασίστηκαν σέ δεδομένα τῆς Αἰγυπτιακῆς προῖστορίας, τὰ ὁποῖα, ὅπως ἀποδείχθηκε («Δαυλός» 113, 114, 121), ἦσαν λανθασμένα κι' ἀπορρίφθηκαν. 'Αλλωστε αὐθαίρετη εἶναι καί ή χρονολογία περὶ τῶν Σουμερίων καί μάλιστα «περὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Σαργῶν περὶ τὸ ἔτος 2.385 πρὸ Χριστοῦ», ὅπως γράφει ή «'Ιστορία τῆς 'Ανθρωπότητος» τῆς Οὐνέσκο (τόμος Ιος, σελ. 342) καί κατὰ τὰ δεδομένα τῶν S. Smith, W.F. Albright, A. Goetze καί τοῦ sir Leonard Wolley (στὴ σημείωση 31, σελ. 364), «ή τελικὴ χρονολογία τῆς

πρώιμης περιόδου της Μεσοποταμιακής 'Ιστορίας είναι ακόμα θέμα για μελλοντική έρευνα κι' ένδεχόμενη αναθεώρηση. 'Η τάση στὰ τελευταῖα χρόνια είναι νὰ προωθηθῶν σὲ σημαντικὸ βαθμὸ οἱ χρονολογίες ποὺ ἦσαν πρὶν κοινῶς παραδεκτές», δηλαδή οἱ παραδοσιακές, οἱ ὁποῖες ὅμως δὲν διαθέτουν ἀδιάσειστα σημεῖα ἀναγωγῆς καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἔχουν ἔρεισμα ἀλήθειας. Μὲ ἄλλα λόγια παραδεχόμαστε σήμερα αὐτά, μετὰ τὰ ἀναθεωροῦμε καὶ τὰ διορθώνουμε καὶ ὁ ἀναγνώστης ὅ,τι θέλει ἄς πιστεύει, ἢ μᾶλλον: ἀφήστε τὸν στὸν χῶρο τῆς συνεχοῦς ἀμφιβολίας.

'Η ἱστορικότητα τῆς προῖστορίας καὶ μετὰ τὸ ἀνοιγμα τοῦ θέματος ποὺ ἐχάραξε ὁ Η. Τσατσόμοιρος εἶναι ἀνοικτὴ καὶ ἀπαιτεῖ τὸν χρονοεντοπισμὸ τῆς ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὶς προῖστορίες τῶν ἄλλων λαῶν. "Ἐνα δεῖγμα προσπάθειας πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ ἀποτελοῦν οἱ ἐργασίες ποὺ ἀναφέρθηκαν πρὶν ἀνω καὶ ἡ μελέτη μου «'Η χρονολόγηση τῆς 'Ελληνικῆς Προῖστορίας», ἡ ὁποία δημοσιεύτηκε στὸ ὑπ' ἀριθ. 131 ΔΕΛΤΙΟ τῆς Γεωγραφικῆς 'Υπηρεσίας Στρατοῦ. 'Η περαιτέρω προσπάθεια πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ πρέπει νὰ βασισθῇ σ' αὐτὸ ποὺ λέγει ὁ 'Αριστοτέλης στὸ *Περὶ Ποιητικῆς* ἔργο του (μετφρ. 'Αλ. Γαληνός, ἔκδ. Πάπυρος, σελ. 46): «Γι' αὐτὸ ἡ ποίηση εἶναι φιλοσοφώτερη καὶ σπουδαιότερη τῆς ἱστορίας· γιατί ἡ μὲν ποίηση λέγει (ἀναφέρεται) μᾶλλον στὰ καθόλου (τὸ σύνολον), ἡ δὲ ἱστορία γιὰ ἕνα ἕκαστον (συμβάν). Εἶναι δὲ τὸ καθόλου (τῆς ποιήσεως), ποιά σὲ ποιὸν ἀντιστοιχοῦν νὰ λέγωνται ἢ νὰ γίνωνται κατὰ τὴν λογικὴν ἢ τὴν ἀνάγκην, τοῦ ὁποῖου ἡ ποίηση προσπαθεῖ νὰ προσθέσῃ τὰ ὀνόματα· τὸ δὲ ἕνα ἕκαστον (τῆς ἱστορίας) ἀντιστοιχεῖ στὸ τί ἔπραξε καὶ τί ἔπαθε ὁ 'Αλκιβιάδης». Ἀπὸ τὸν συλλογισμό αὐτὸ τοῦ 'Αριστοτέλους προκύπτει καθαρά, ὅτι τὰ ἔπη τοῦ 'Ομήρου ἀσχολοῦνται μὲ τὸ «ἕνα ἕκαστον» τῶν ἡρώων του, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι δὲν ἦσαν ποιήματα ἀλλὰ ἱστορία, ἀποδοθεῖσα μὲ τὸ φιλοσοφώτερο καὶ σπουδαιότερο εἶδος τοῦ λόγου, ποὺ ἦταν ἡ ποίηση.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

'Ο «μῦθος» ἢ ὁ «λόγος», σ' ὁποιαδήποτε μορφή κι ἂν διασώθηκε, ἀποτελεῖ ἕνα σύνολον «μυθεμάτων» ἢ «διηγήσεων», ποὺ ἄρχισαν νὰ λέγωνται ἢ νὰ διατυπώνωνται ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, τῶν ὁποίων τὸ ὄριον μπορεῖ νὰ τεθῇ ἀπὸ τῆς παρουσίας τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς. 'Η ἀνάπτυξή του σὲ ποιητικὸ ἢ σὲ πεζὸ «μῦθο» ἢ «λόγο» βασίσθηκε στὴ σκέψη καὶ στὴ φαντασία τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία ἄρχισε νὰ καλλιεργεῖται ἀπὸ τὴν παρατήρηση καὶ τὴν ἀπομίμηση τοῦ γύρω του ζωντανοῦ ἢ νεκροῦ φυσικοῦ κόσμου. 'Η σκέψη καὶ ἡ φαντασία σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴ κρίση δημιούργησαν τὰ διάφορα εἶδη τοῦ «μύθου», ὁ ὁποῖος διακρίνεται σὲ «φανταστικὸ», «παραδοσιακὸ» καὶ «ἱστορικὸ». 'Οπότε μετὰξὺ τοῦ «μύθου τῆς φαντασίας» καὶ τοῦ «ἱστορικοῦ μύθου», ὁ ὁποῖος διέπεται ἀπὸ τὰ πέντε χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς ἱστορικῆς ταυτότητος, κατατάσσεται ὁ «μῦθος τῆς παραδόσεως», ὁ ὁποῖος ἀναποκρίνεται στὰ τέσσερα ἀπὸ τὰ πέντε χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς ἱστορικῆς ταυτότητος τῶν γεγονότων ποὺ ἀναφέρει.

"Οσοι ἀνὰ τοὺς αἰῶνες ἀσχολήθηκαν μὲ τὸ θέμα τοῦ «μύθου» καὶ τῆς «'Ελληνικῆς Μυθολογίας» δὲν διέκριναν καὶ δὲν ἐντόπισαν τὰ ὅρια τοῦ διαχωρισμοῦ τοῦ «φανταστικοῦ μύθου» ἀπὸ τὸν «πραγματικὸ μῦθο», παρ' ὅλο ποὺ ἡ ἀνάγκη τοῦ διαχωρισμοῦ εἶχε προσδιορισθῇ καὶ ἀπὸ τὸν Σωκράτη. 'Η παράλειψη αὐτὴ ὀδήγησε ὅλους τοὺς μεταφραστὰς καὶ τοὺς ἐρευνητὰς, παλιούς καὶ νέους, σὲ ἀδιέξοδο, μὲ ἀποτέλεσμα ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά ν' ἀπορρίπτουν τὸν «παραδοσιακὸ μῦθο» ὡς «φαντασιολογίες» ἢ «φαντασιογραφίες» κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη οἱ ἴδιοι νὰ παραδέ-

χωνται, ὅτι ἀνταποκρίνεται στὴν πραγματικότητα. "Ὅλοι αὐτοὶ κατατάσσονται στὴν κατηγορία τοῦ σοφιστῆ τοῦ Πλάτωνα (σελ. 23 τοῦ ἀναφερθέντος βιβλίου του), ὁ ὁποῖος *«εἶναι τὸ χρηματιστικὸν εἶδος τῆς ἐριστικῆς, τῆς ἀντιλογικῆς, τῆς ἀμφισβητικῆς, τῆς μαχητικῆς, τῆς ἀγωνιστικῆς, τῆς κτητικῆς τέχνης, καθὼς ἀπέδειξε πάλιν ὁ μακρὸς αὐτὸς ὀρισμός»*.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ὅπλισε παλιὲς γραφίδες ἀνὰ τὸν κόσμον κι' ἔδωσε ὑλικὸ διαστρεβλώσεως καὶ παραχαράξεως τῆς «μυθικῆς ἱστορίας τῶν Ἑλλήνων», ἡ ὁποία καλύπτει τὸ χρονικὸ διάστημα ἀπὸ τὸ 776 πρὸ Χριστοῦ, ποὺ ἀρχίζει *«ἡ ἱστοριοποιημένη ἱστορία τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν ἄλλων λαῶν»*, μέχρι τῶν ἀπροσδιορίστων χρόνων τῆς προϊστορίας καὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κρόνου καὶ τοῦ Δία κατὰ τὶς ἀπόψεις τοῦ Η. Τσατσόμοιρου (*Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας*, ἔκδ. «Δαυλός», 1991). Ἄλλὰ συμπληρώνει ὁ Πλάτων στὴ σελίδα 28 τοῦ «Σοφιστῆ»: *«Ἄρα γε μέσα στὴ ψυχὴ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι σὲ καλὴ κατάσταση, δὲν προσδιορίσαμε ὅτι οἱ γνώμες διαφωνοῦν μὲ τὶς ὁρέξεις καὶ ἡ βούληση μὲ τὶς ἡδονὲς καὶ τὸ λογικὸ μὲ τὶς λύπες κι ὅλα μαζί μεταξύ τους;»*. «Τότε λοιπὸν ὀρθόν, νὰ ὀνομάσουμε διχόνοϊαν καὶ ἀσθένειαν τῆς ψυχῆς τὴν πονηρίαν», ἐκ τῆς ὁποίας προέρχονται καὶ ἐπιβάλλονται οἱ κάθε εἶδους ἀπατηλὲς ἢ φανταστικὲς ἐρμηνεῖς τῶν «παραδοσιακῶν κειμένων» τῆς φυλῆς μας.

Εἶναι καιρὸς ὅλα τὰ κείμενα τῶν ἀρχαίων προγόνων μας, ὅλα μηδενὸς ἐξαιρουμένου, νὰ παρουσιασθοῦν στὸ ἀναγνώστικὸ κοινὸ τοῦ κόσμου μὲ ἄλλο πρόσωπο, ἀφοῦ διαχωρισθῇ τὸ «φανταστικὸ μέρος» ἀπὸ τὸ «πραγματικόν». Τὸ καθένα ἀπὸ τὰ ἔργα αὐτὰ πρέπει ν' ἀνατεθῇ σὲ ἐπιτροπὴ ἐιδικῶν, ἀποτελουμένην ἀπὸ ἑνα φιλόλογο, ἑνα ἱστορικό, ἑνα φυσικό (γεωλόγο), ἑνα ἀστρονόμο καὶ ἑνα τοπογράφο, γιὰ νὰ μεταφρασθῇ σὲ ὅλες τὶς ἐπιστημονικὲς τοῦ λεπτομέρειες. Κατ' αὐτὸν τὸ τρόπον θὰ ἀφοπλισθοῦν ὅλοι οἱ παραχαράκτες τῆς Ἑλληνικῆς Πρωτοϊστορίας.

Ἄλλὰ πρὶν ἀπ' αὐτὸ εἶναι ἐπιτακτικὴ κι' ἐπείγουσα ἀνάγκη νὰ πιστέψουμε ὅλοι οἱ Ἕλληνες τὴν ἀλήθεια τῶν παραδοσιακῶν μας μύθων καὶ ν' ἀρχίσει ἀμέσως ἡ διδασκαλία τους στὴν Ἑλληνικὴ νεολαία μὲ τὸν ἐποικοδομητικὸ τους χαρακτήρα, ὅπως τοὺς διδάχθηκε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἀπὸ τὸν Ἀριστοτέλη κι ὅπως τοὺς διδάχθηκαν ὅλες οἱ γενιὲς τοῦ κόσμου, ἀποδοκιμάζοντας ἢ ἀπορρίπτοντας γιὰ τὴν ὥρα ὅσα μέρη ἀνήκουν στὸ «μῦθο τῆς φαντασίας». Διαβεβαιῶνω, ὅτι τὰ γεωγραφικὰ καὶ τὰ τοπογραφικὰ στοιχεῖα τῶν Ὀμηρικῶν ἐπῶν εἶναι ἀπόλυτα ἀληθινά, καὶ ἀφοῦ αὐτὰ ἀνταποκρίνονται στὴν πραγματικότητα καὶ καλύπτουν τὸν δεῦτερο ὅρο τῆς ἱστορικῆς ταυτότητας ἐνὸς γεγονότος, καὶ τὰ ὑπολοιπα πρέπει νὰ εἶναι ἀληθινά, ὅπως ἤδη ἔχει ἀποδειχθεῖ μὲ τὶς ἀρχαιολογικὲς ἀνασκαφές, ποὺ ἔχουν γίνεῖ σὲ διάφορες τοποθεσίες τῆς Ἑλλάδος.

Δὲν ὑπάρχει σκεπτόμενος ἄνθρωπος, ποὺ νὰ μὴν ἐνδιαφέρεται νὰ διαβάξῃ ἕνα περιοδικὸ σὰν τὸν «Δαυλό». Μιλήστε στὸν ἐκλεκτὸ φίλο ἢ γνωστὸ σας γιὰ τὸν «Δαυλό» καὶ ὑποδείξτέ του ποῦ θὰ τὸν βρῇ (βλ. ὀπισθόφυλλο).

Ἡλίθιοι ἢ μαριονέττες;

Ἴσως νὰ εἶναι πλέον πολὺ ἀργά. Ἴσως τὴν στιγμή πού δημοσιεύεται τὸ ἀρθρίδιο αὐτό, ἡ «Μακεδονία τῶν Σκοπίων» νὰ ἔχει ἤδη ἀναγνωριστεῖ καὶ ἀπὸ τοὺς ἐταίρους μας στὴν ΕΟΚ.

Ὅμως ὁ σκοπὸς τοῦ ἀρθροῦ δὲν εἶναι νὰ γεμίσει ἀπλὰ λευκὲς σελίδες. Ὁ σκοπὸς τοῦ ἀρθροῦ δὲν ἐξυπηρετεῖ παρὰ τὸν σεβασμὸ πρὸς τὴν παράδοση καὶ τὴν ἀλήθεια. Αὐτὸ τὸ ἀρθρο ἀπευθύνεται σὲ πολίτες, καὶ μόνο τέτοιοι θὰ μπορέσουν νὰ καταλάβουν τὴν σημασία του.

«Μακεδονικὸ ζήτημα»: Ἐὰν κάποιος τὸ ἔθετε ὑπ' ὄψιν τῶν ἀρμοδίων πρὸ δεκαετίας, τὸ πιθανότερο θὰ ἦταν νὰ εἰσπράξει τὴν ἀδιαφορία, τὴν περιφρόνηση καὶ τὴν εἰρωνεία, χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῶν ἐξουσιαστικῶν μηχανισμῶν τοῦ ταλαίπωρου κρατιδίου μας. «Μὰ εἶναι δυνατόν ἐγὼ νὰ μὴν ξέρω καὶ νὰ ξέρεις ἐσύ;». Καὶ ὅμως ἡ «Μακεδονία τῶν Σκοπίων» ὑφίσταται ἀπὸ τὸ 1944, ἀγαπητοὶ κύριοι. Ἀπὸ τὸ 1944 μὴ ὁμάδα ἀνθρώπων αὐτοαποκαλοῦνται «Μακεδόνες» καὶ τὸ ἔθνος τους «Μακεδονικό». Ἡ ἐπικράτειά τους «Μακεδονία». Ἐδῶ, στὴν Ἑλλάδα, τότε τί κάνατε; Ἐδῶ, στὴν Ἑλλάδα, κυβέρνησαν ποτὲ Ἕλληνες; Ὁ 20ος αἰῶνας χαρακτηρίζεται ὡς ὁ αἰῶνας τῆς προόδου τῆς τεχνολογίας καὶ αὐτόματα καὶ τῆς ἐπικοινωνίας. Ἡ Γιουγκοσλαβία καὶ ἰδιαίτερα ἡ περιοχὴ τῶν Σκοπίων συνορεύει μὲ τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Τίτο διακήρυξε ἀνοικτὰ καὶ χωρὶς ἐνδοιασμοὺς τὴν ὑπαρξὴ «Μακεδονικοῦ ἔθνους» καὶ ἀνάλογης «Μακεδονικῆς περιοχῆς».

Βάσει αὐτῶν τῶν δεδομένων τρία τινα μπορεῖ νὰ συμβαίνουν:

1) Τὸ 1944 στὴν Ἑλληνικὴ κυβέρνηση καὶ ἐξουσία ἔπесε γενικὴ ἐπιδημία κωφώσεως, πού στὴν συνέχεια ὠδήγησε σὲ πλήρη ἀπώλεια τῆς ὁράσεως καὶ τῆς ὁμιλίας. Ἡ ἐπιδημία αὐτὴ μὲ τὴν ἀároδο τῶν ἐτῶν ἀπέκτησε καὶ κληρονομικὸ χαρακτῆρα φτάνοντας ἕως τὶς σημερινὲς κυβερνήσεις.

2) Αὐτὸν τὸν τόπο τὸν κυβερνοῦσαν, τὸν κυβερνοῦν καὶ θὰ τὸν κυβερνοῦν ἀνάξιοι, πού ἐμεῖς ἀνεχόμαστε.

3) Κάποια ξένα συμφέροντα, πού καὶ τώρα πάλι ἐξακολουθοῦν νὰ κινοῦν τὰ νήματα, παρενέβησαν καὶ τότε, ὅπως καὶ στὴν συνέχεια, στίς μαριονέττες τοῦ κουκλοθέατρου «Ἑλλάδα» καὶ διαμόρφωσαν τὸ ἔργο πού θὰ παρουσιασθῇ στὴν σκηνή. Τὸ κουκλοθέατρο παραμένει ἀκόμα ἀνοικτό, παρουσιάζοντας τὸ ἴδιο ἔργο. Ὁ καθένας ἀπὸ σᾶς μπορεῖ νὰ διαλέξει τὴν ἀπάντησιν πού τὸν καλύπτει. Προσωπικὰ ὅμως θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω, ὅτι ὁ Ἕλληνας φημιζόταν ἀνέκαθεν γιὰ τὴν σωματικὴ καὶ ψυχικὴ του εὐεξία...

Καὶ φτάσαμε ἔτσι στὸ 1992. Στὴν «χρονιὰ τῆς Μακεδονίας» (φέτος ἡ Μακεδονία φοριέται πολὺ, ὅπως τὸ 1974 ἡ Κύπρος). Καὶ ξαφνικὰ ὅλοι αὐτοί, πού τὰ προηγούμενα 48 χρόνια ἀδιαφοροῦσαν γι' αὐτὴν τὴν νέα

→
 κυτάσταση στὰ βόρεια σύνορά μας, χωρίς νὰ ἔχουν διαφωτίσει τὸν λαὸ
 στὸ ἐλάχιστο, γίναν ὅλοι Μακεδόνες — γνήσιοι, ὅχι τῶν Σκοπίων... Καὶ
 βγάλανε λόγους, ψηφίσματα... καὶ νὰ ἐμφανίσαι στὸ ράδιο καὶ στὴν
 τηλεόραση... καὶ πάλι ἀγωνιστικούς χαιρετισμούς... καὶ ὅλη ἡ Ἑλλάδα
 εἶναι Μακεδονία... καὶ πρωτεύουσα νὰ γίνῃ ἡ Θεσσαλονίκη καὶ ἄλλα τέ-
 τοια πολλά.

Γιατὶ δὲν συμφέρεῖ, νὰ ψάξουμε πιὸ βαθειά. Γιατὶ δὲν συμφέρεῖ, νὰ ἀ-
 νοίξουν οἱ ἄσκοι τοῦ Αἰόλου. Δὲν συμφέρεῖ, νὰ φανεῖ ἡ ὀλοκληρωτικὴ
 ἀπραξία τὰ προηγούμενα χρόνια. Εἴστε ἔνοχοι καὶ τὸ ξέρετε. Εἴστε ἔ-
 νοχοι καὶ προσπαθεῖτε νὰ καλυφθῇτε πίσω ἀπὸ τὴν σημερινή σας ὑπερ-
 κινητικότητα καὶ διῆθεν εὐαισθησία γιὰ τὴν Μακεδονία, πού ἐσεῖς οἱ ἴ-
 διοι καταδικάσατε μὲ τὴν στάση σας στὸ παρελθόν. Λίγο ἀργὰ δὲν νομί-
 ζετε, ὅτι ξυπνήσατε;

Ἐσεῖς, πού σήμερα παρασύρετε μαζί σας τὸν ἄθῳ καὶ ἀνυποψίαστο
 ἐλληνικὸ λαό, δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ πατρωνάρετε τὴν Ἑλληνικότη-
 τα τῆς Μακεδονίας καὶ τοῦ ὁποιουδήποτε ἐλληνικοῦ πυρήνα στὸν κό-
 σμο. Δὲν εἴστε σὲ θέση νὰ παζαρεύετε τὸ αἷμα τῶν Μακεδονομάχων, τῶν
 νεκρῶν τῆς Κύπρου, τῆς Ἀλβανίας καὶ τοῦ '21. Ἐσεῖς, πού περάσατε
 σήμερα τὴν «μόδα Μακεδονία '92», θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ εἶχατε σκεφτεῖ νω-
 ρίτερα, ὅταν εἶχατε τὰ στοιχεῖα καὶ δὲν ἀντιδράσατε. Ἐσεῖς οἱ ἴδιοι θὰ
 εἴστε αὐτοί, πού αὔριο θὰ ἀναγνωρίσετε τὴν Μακεδονία τῶν Σκοπίων
 γιὰ λόγους πολιτικῆς σκοπιμότητος.

«Ἐθνικὸ συμφέρον», θὰ πεῖτε, καὶ ὁ ἐλληνικὸς λαός, αἰώνια προδο-
 μένος, ἀπ' τὴν γωνία θὰ κυττάζει, γιὰτὶ δὲν μιλάτε πλέον σὲ πολίτες, καὶ
 αὐτὸ ἐκμεταλλεύεστε. Οἱ συρφετοὶ μὲ τὰ πλαστικὰ σημαϊάκια, πού δὲν
 ἔχουν ἰδεολογία παρὰ μόνο ἀφεντικά. Διαφέρει ἀπλὰ τὸ χρώμα τῆς ση-
 μαίας, κάτω ἀπὸ τὴν ὁποία τάσσονται καὶ ὑπηρετοῦν μὲ δουλοπρέπεια.
 Μὲ τέτοια ὑποκείμενα δημιουργήσατε καὶ συντηρεῖτε ἓνα κράτος-παρω-
 δία. Ἐνα κράτος δουλοφρόνων καὶ κατευθυνόμενων ὁπαδῶν.

Αὐτὸ τὸ κράτος δὲν εἶναι Ἑλληνικὸ. Αὐτὸ τὸ κράτος δὲν ταυτίζεται
 μὲ τίς θυσίες αὐτοῦ τοῦ λαοῦ.

Ὅχι ἄλλα παιχνίδια μὲ τὴν ἱστορία καὶ τὸ αἷμα τῶν προγόνων μας.
 Στρέψτε, ἔστω καὶ τώρα, τὸ βλέμμα στὸ παρελθόν, κυττάξτε τοὺς σω-
 ροὺς τὰ Ἑλληνικὰ τὰ κόκκαλα καὶ ἀναλογισθεῖτε τὸ βάρος τοῦ φορ-
 τίου. Σκεφτεῖτε τοὺς πατεράδες, τοὺς παπποὺδες, τοὺς προπαπποὺδες, μὰ
 πάνω ἀπ' ὅλα ὅλους αὐτοὺς τοὺς Ἑλλήνες, πού πέθαναν, γιὰ νὰ μπορεῖ
 σήμερα ἡ Θεσσαλία νὰ λέγεται Θεσσαλία, ἡ Ἡπειρος-Ἡπειρος, ἡ Θρά-
 κη-Θράκη καὶ προπάντων ἡ Μακεδονία-Μακεδονία μας καὶ νὰ εἶναι ὅ-
 λες ἐλληνικὲς περιοχές.

Μπορεῖτε ἐσεῖς σήμερα νὰ προδώσετε τίς θυσίες τους; Κύριοι, ἐὰν
 δὲν ἔχετε συνειδητοποιήσει τί χῶμα πατάτε, δὲν ἀξίζετε οὔτε καὶ γιὰ
 κοπριά, γιὰ νὰ σᾶς δεχθεῖ ἡ Ἑλληνικὴ γῆ.

Νέμεσις

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΚΑΖΑΝΑΣ

‘Η τραγωδία τοῦ ἐμφυλίου πολέμου (ἀνὰ τοὺς αἰῶνες, ὅπως τὴν ἀνατέμνει ὁ Θουκυδίδης)

Οἱ σκηνές φρίκης τῆς ἐμφύλιας τραγωδίας στὴν Γιουγκοσλαβία καὶ σὲ ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου, ποὺ παρακολουθοῦμε ἀπὸ τὴν τηλεόραση, μᾶς θύμισε τὸ ἀντίστοιχο κλασσικὸ κείμενο τοῦ μεγάλου ἱστορικοῦ Θουκυδίδη γιὰ τὸν ἐμφύλιο πόλεμο τῶν Κερκυραίων. Τὸ κείμενο αὐτὸ περιέχει ὅλες τὶς πολυποίκιλες πτυχές ἐσωτερικῶν καταστάσεων καὶ ἐξωτερικῶν ἐπεμβάσεων μιᾶς ἐμφύλιας τραγωδίας. Εἶναι ἓνα κείμενο περιεκτικὸ καὶ ἀπλὸ πολιτικῆς παιδείας καὶ παρέχει τὴν δυνατότητα στὸν καθένα, σὲ μία ἐκρηξὴ ἐμφυλίου πολέμου ὅπου γῆς, νὰ φανταστεῖ ἀνάλογες σκηνές, νὰ κάμει λογικὲς ἐκτιμήσεις τῶν γεγονότων καὶ τῶν ἐξελίξεων καὶ νὰ τὶς ἐπηρεάσει στὸ μέτρο τῶν δυνάμεων του.

Κάθε κοινωνία ἀνθρώπων ἀπὸ τὴν πιὸ μικρὴ ὥς τὴν παγκόσμια εἶναι ἓνα ἡφαίστειο ἔτοιμο νὰ ἐκραγεῖ. Γιατὶ ἡ κοινωνία περιέχει τὴν διαφορετικότητα, ποὺ ἄλλοτε ὀδηγεῖ στὴν ἁρμονία καὶ ἄλλοτε στὴν σύγκρουση, ὅταν διαταραχθοῦν οἱ ἀναγκαῖες δυνάμεις ἰσορροπίας. Βέβαια στὸν ἐμφύλιο πόλεμο τῆς Γιουγκοσλαβίας δὲν ἔχομε μιὰ περίπτωση καθαρῆς ἐμφύλιας σύγκρουσης μεταξὺ τῆς ἰδίας φυλῆς, ὅπως στὴν περίπτωση τῶν Κερκυραίων, ἀλλὰ ἐθνότητων. “Ὅμως σήμερα στὴν πολιτικὴ ἐπιστῆμὴ ἔχει διευρυνθεῖ ἡ ἔννοια τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καὶ περιλαμβάνει κάθε ἐσωτερικὸ πόλεμο ἐνὸς κράτους. Καὶ ἐπίσης ἡ πολεμικὴ σύγκρουση δύο ὁμοφύλων κρατῶν δὲν θεωρεῖται ἐμφύλιος πόλεμος, ἀλλὰ ἐξωτερικός πόλεμος. Ἡ διαφορετικότητα, πνευματικὴ, θρησκευτικὴ, κοινωνικὴ, οἰκονομικὴ, παραδοσιακὴ καὶ ἀτομικὴ, ὀδηγεῖ στὴ δημιουργία δύο πολιτικῶν παρατάξεων: τῶν δημοκρατικῶν καὶ τῶν ὀλιγαρχικῶν. Καὶ οἱ παρατάξεις αὐτὲς ἀλλή-

«Πόλις» καὶ «Πολιτικὴ»: πανάρχαια ἑλληνικὰ δημιουργήματα

Χάνεται στὰ βάθη τῆς Προϊστορίας ἡ στιγμή ποὺ οἱ ἄνθρωποι, ἀντιλαμβανόμενοι τὴν ἀνάγκη ἐπιβίωσης κατὰ ὁμάδες, δημιούργησαν τοὺς πρώτους «οἰκισμοὺς» γύρω ἀπὸ τὴ φωτιὰ σὲ ὑψηλά, φυσικῶς ὄχυρωμένα μέρη. Στὸ μεταίχμιο τῆς νομαδικῆς ζωῆς καὶ τῆς γεωργικῆς ἐπανάστασης μπαίνουν τὰ θεμέλια γιὰ τὴν ἵδρυση τῶν πρώτων ὑποτυπῶδων καὶ πολὺ πρωτόγονων «πόλεων» μὲ «πολιτικὴν» ὀργάνωση, ποὺ ἀντιστοιχοῦσε προφανῶς στὸ ἀνάλογο ὕψος τοῦ πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου ἐκείνων τῶν πανάρχαιων ἀνθρώπων κοινωνικῶν ὁμάδων. Ἐκεῖνη ἡ φυλὴ, ποὺ πρώτη στὴν Εὐρώπῃ καὶ τῇ Μεσόγειο ἵδρυσε πρωτόγονους οἰκισμοὺς γύρω ἀπὸ τὴν ἐστία τῆς φωτιᾶς καὶ πρώτη ἔθεσε τὰ θεμέλια ὑποτυπῶδους «πολιτικῆς» ὀργάνωσης, προφανῶς θὰ ἔθεσε καὶ τὶς δικές της ὀνομασίες στοὺς νέους θεσμοὺς ποὺ διαμόρφωνε. Ἐκεῖνοι, ποὺ πρῶτοι θὰ «ἀνακάλυπταν» τὴν πολιτικὴ ὀργάνωση τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας, εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ θὰ ἔδιναν καὶ ὄνομα στὸ ἀντίστοιχο «πρᾶγμα».

Εἶναι σ’ ὅλους γνωστὸ, πὼς ἡ ἑλληνικὴ λέξη «πολιτικὴ» (ἀπὸ τὴ ρίζα πόλε- τῆς

λοσυνδέονται με τὸ ἐξωτερικό, με τὶς μικρὲς ἀλλὰ κυρίως με τὶς μεγάλες δυνάμεις, με ἰδεολογικά πολιτειακά κριτήρια.

Στὴ δίνη τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου καὶ μεταξὺ τῶν δύο ὑπερδυνάμεων τοῦ ἐλλαδικοῦ χώρου, Ἀθήνας καὶ Σπάρτης, βρέθηκε καὶ τὸ ὁμορφο νησί τῆς Κέρκυρας. Οἱ δύο ὑπερδυνάμεις ἐνδιαφέρονταν ἰδιαίτερα νὰ συμπεριλάβουν στὴ σφαῖρα ἐπιρροῆς τους τὴν ναυτική δύναμη τῆς Κέρκυρας, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ μητρόπολη τῶν Κερκυραίων, ἡ ὀλιγαρχικὴ Κόρινθος, σύμμαχος τῆς Σπάρτης. Καὶ μάλιστα ἡ Κόρινθος θέλοντας νὰ ἐπιβληθεῖ τῶν Κερκυραίων, τοὺς ἐξανέγκασε νὰ συμμαχήσουν με τοὺς Ἀθηναίους γιὰ τὴν διατήρηση τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς προστασίας τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ὅποτε τὸ γεγονός αὐτὸ ἀποτέλεσε καὶ τὴν ἀφορμὴ ἑναρξῆς τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ στὸ ἐσωτερικό οἱ ὀλιγαρχικοὶ Κερκυραῖοι ἐπέδιωκαν τὴν συμμαχία με τοὺς ὀλιγαρχικοὺς Πελοποννησίους γιὰ τὴν ἐγκαθίδρυση ὀλιγαρχικοῦ πολιτεύματος, ἐνῶ ἀντίθετα οἱ δημοκρατικοὶ εἶχαν ἐξασφαλίσει τὴν συμμαχία τῶν δημοκρατικῶν Ἀθηναίων γιὰ τὴν προστασία τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τους. Οἱ ὀλιγαρχικοὶ ὅμως στὴν προσπάθειά τους γιὰ τὴν ἐξόντωση τῶν πολιτικῶν τους ἀντιπάλων, τὴν κατάκτηση τῆς ἐξουσίας καὶ τὴν κατάλυση τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος δὲν δίστασαν νὰ ποινικοποιήσουν τὴν πολιτικὴ ζωὴ τῆς Κέρκυρας. Εἰσάγουν σὲ δίκη τὸν ἀρχηγὸ τῶν δημοκρατικῶν Πειθία με τὴ βαρεῖα κατηγορία τῆς προδοσίας, δηλ. τῆς ὑποδούλωσης τῆς χώρας τους στοὺς Ἀθηναίους. Ἀλλὰ ἐκεῖνος ἀθωώνεται. Καὶ σὲ ἀντίποινα ὁ Πειθίας εἰσάγει σὲ δίκη με τὴν κατηγορία τῆς ἱεροσυλίας τοὺς πέντε πλουσιότερους ἀπὸ τοὺς ὀλιγαρχικούς, οἱ ὁποῖοι καὶ καταδικάζονται. Ἔτσι οἱ ὀλιγαρχικοὶ βρίσκονται σὲ ἀδιέξοδο καὶ καταφεύγουν σὲ μιὰ χειρότερη ἐνέργεια, τὴ συνωμοσία. Αἰφνιδιαστικά μπαίνουν στὴ Βουλὴ καὶ σκοτώνουν τὸν ἀρχηγὸ τῶν δημοκρατικῶν Πειθία με ἄλλους ἐξῆντα δημοκρατικούς βουλευτὲς καὶ πολίτες. Καὶ ἔχομε τὴ μεγάλη ἔκρηξη τοῦ ἡφαιστείου τοῦ κερκυραϊκοῦ κράτους. Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος τῶν Κερκυραίων σὰν πυρακτωμένη λάβα κατέστρεψε τὸ κάθε τι στὸ πέρασμά του.

→ λέξης «πόλις» προερχομένη) ὑπάρχει σ' ὅλες σχεδὸν τὶς γλῶσσες τοῦ κόσμου. Ἡ λέξη «πόλις» ἐπίσης, ἀτόφια ἢ σύνθετη, ὑπάρχει σ' ὅλες τὶς πολιτισμικές, τουλάχιστον, γλῶσσες τοῦ κόσμου (*politika, politics, police, Indianapolis* κ.λπ.). Εἶναι λογικὸ λοιπόν, νὰ σκεφτοῦμε πῶς, ἂν ἦταν Σλάβοι, Τοῦρκοι, Γερμανοί, Ἀγγλοι ἢ Ἑβραῖοι ἐκεῖνος ὁ πανάρχαιος λαὸς πού πρῶτος ἱδρυσε πόλεις καὶ διαμόρφωσε πολιτικὴ ὀργάνωση καὶ θεσμοὺς στὴν πρωτόγονη κοινωνία τῶν ἀνθρώπων, θὰ ἔδινε τὴν δική του Σλαβική, Τουρκική, Γερμανική, Ἀγγλική ἢ Ἑβραϊκὴ ὀνομασία στὰ πράγματα («πόλις» καὶ «πολιτική») πού ὁ ἴδιος δημιούργησε.

Ὅμως αὐτὸ δὲν συμβαίνει. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι σ' ἐκεῖνες τὶς πανάρχαιες χιλιετίες δὲν ὑπῆρχαν Σλάβοι ἢ Τοῦρκοι ἢ Ἑβραῖοι στὴν Εὐρώπη καὶ τὴ Μεσόγειο, ἢ Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι ἡ βοῶσα μαρτυρία γιὰ τὸ ποιὸς ὀνοματοποίησε τὰ «πράγματα» πού δημιούργησε. Καὶ οἱ λέξεις «πόλις» καὶ «πολιτική» ἔτσι, ὅπως ἔχουν περάσει σ' ὅλες σχεδὸν τὶς γλῶσσες τοῦ κόσμου, μνημονεύουν τὸν λαὸ τοῦ μεγάλου Δία, πού νυμφευόμενος τὴν Μῆτι καὶ τὴν Θέμιδα, τὴν Εὐρυνόμη καὶ τὴν Μνημοσύνη ἔβαλε τὰ θεμέλια τῆς κοινωνικῆς ὀργάνωσης καὶ τῶν πολιτικῶν θεσμῶν στοὺς ἀνθρώπους.

→

Οί πραξικοπηματίες ὀλιγαρχικοί, κύριοι τῆς κατάστασης, συγκαλοῦν τὸν λαὸ καὶ ἰσχυρίζονται, ὅτι τὸ πραξικόπημα κρίθηκε ἀναγκαῖο γιὰ τὴν σωτηρία τῆς πατρίδας. Γιατὶ εἶναι πλέον δύσκολο νὰ ὑποδουλωθοῦν στοὺς Ἀθηναίους, ἀφοῦ θὰ παραμείνουν οὐδέτεροι. Μιλοῦν περὶ οὐδετερότητας παραπλανητικὰ στὸν λαό, ἐνῶ εἶναι βέβαιη ἡ οὐσιαστικὴ συμμαχία τους μὲ τοὺς Πελοποννησίους. Ὁ λαὸς ἐξαναγκάζεται νὰ ἐπικυρώσει ὅλες τὶς πράξεις τους. Καὶ ἀμέσως στέλνουν πρέσβεις στὴν Ἀθήνα μὲ προφανῆ σκοπὸ νὰ παραπλανήσουν καὶ τοὺς Ἀθηναίους. Ἀλλὰ ἐκεῖνοι ἀντιλαμβάνόμενοι τὴν παγίδα συλλαμβάνουν τοὺς πρέσβεις καὶ τοὺς μεταφέρουν γιὰ ἀσφάλεια στὴν Αἴγινα. Ταυτόχρονα δίνουν ἐντολὴ στὸν στρατηγὸ Νικόστρατο, πὺ βρισκόταν στὴ Ναύπακτο, νὰ πλεύσει πρὸς βοήθεια τῶν δημοκρατικῶν Κερκυραίων μὲ δώδεκα πλοῖα καὶ πεντακόσιους Μεσσήνιους.

Στὴν Κέρκυρα στὸ ἀναμεταξύ, μόλις ἔφτασε μιὰ κορινθιακὴ τριήρης καὶ Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις, οἱ πραξικοπηματίες ἐπιτέθηκαν ἐναντίον τῶν δημοκρατικῶν, τοὺς ὁποίους καὶ νίκησαν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν νύχτα οἱ μὲν δημοκρατικοὶ κατέφυγαν στὰ ὄχυρά τῆς ἀκρόπολης καὶ στὰ ὑψηλότερα μέρη τῆς πόλης, ἔχοντας καὶ τὸν ἔλεγχο τοῦ Ὑλλαϊκοῦ λιμανιοῦ, οἱ δὲ ὀλιγαρχικοὶ ὀχυρώθηκαν στὴν ἀγορά, ὅπου καὶ κατοικοῦσαν, ἐλέγχοντας τὸ ἄλλο λιμάνι τῆς πόλης, πὺ εἶναι ἀντίκρου πρὸς τὴν Ἡπειρο. Στοὺς δημοκρατικούς προσχώρησαν πλῆθος δούλων μὲ τὴν ὑπόσχεση τῆς ἀπόκτησης τῆς ἐλευθερίας τους, ἐνῶ στοὺς ὀλιγαρχικοὺς προσήλθαν ἀπὸ τὴν Ἡπειρο ὀκτακόσιοι μισθοφόροι. Στὴ μάχη, πὺ ἔλαβε χώρα τὴν ἐπόμενη μέρα, νίκησαν οἱ δημοκρατικοί, βοηθούμενοι ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὶς γυναῖκες τους. Καὶ οἱ μὲν ὀλιγαρχικοὶ φεύγοντας πυρπόλησαν ἀκόμη καὶ τὶς δικὲς τους κατοικίες, οἱ δὲ μισθοφόροι ἐπέστρεψαν ἀπὸ κεῖ πὺ ἦρθαν, καθὼς καὶ ἡ κορινθιακὴ τριήρης ἀπέπλευσε κρυφά.

Τὴν ἄλλη μέρα τῆς νίκης τῶν δημοκρατικῶν ἔφτασε ὁ ἀθηναῖος στρατηγὸς Νικόστρατος ἀπὸ τὴν Ναύπακτο. Ἀμέσως φρόντισε νὰ συμβιβάσει τὶς δύο πολιτικὲς παρατάξεις: μόνο δέκα πρωταῖτιοι ἀπὸ τοὺς ὀλιγαρχικοὺς νὰ δικασθοῦν καὶ νὰ ὑπογράψουν συμφωνία εἰρήνης μεταξύ τους καὶ μὲ τοὺς Ἀθηναίους συμ-

Θὰ ἦταν ὅμως ἑλλειπὴς αὐτὴ ἡ διαπίστωση, ἀν δὲν ἀνελύτο ἐτυμολογικὰ ἡ λέξη «πόλις» πέρα ἀπὸ τὴν ρίζα τῆς «πόλε-» καὶ δὲν ἐτυμολογεῖτο μὲ τὴν βοήθεια τῶν ἰδίων τῶν γραμμάτων, ὅπως πρῶτος ὁ Πλάτων στὸ «Κρατύλο» ἐπεσήμανε καὶ στίς μέρες μας ὁ Ἡλίας Τσατσόμοιρος διεξοδικὰ κατέγραψε (βλ. Ἡ. Τσατσόμοιρου: «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας», ἑκδ. «Δαυλὸς» 1991). Στὸ Λεξικὸν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς τοῦ Ἱ. Σταματάκου ἡ λέξη «πόλις» ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τὴν ἰνδοευρωπαϊκὴ ρίζα *p^hl-¹ (πολὺ παράξενη αὐτὴ ἡ ἰνδοευρωπαϊκὴ φυλὴ-φάντασμα, χωρὶς τόπο, χωρὶς χρόνο, χωρὶς οὔτε ἓνα μνημεῖο ἢ ἀρχαιολογικὸ εὑρημα, χωρὶς γραφὴ, πὺ ὅμως μιλά... ἑλληνικά!). Στὸ Ἑτυμολογικὸν Λεξικὸν τοῦ J. Hoffmann ἡ λέξη «πόλις» δὲν ἐτυμολογεῖται καθόλου...² Ἡ Σχολικὴ Γραμματικὴ τέλος τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς τοῦ Μ. Οἰκονόμου, πὺ διδάσκεται στὸ Λύκειο, ἐτυμολογεῖ τὴν λέξη «πόλις» ἀπὸ τὴ ρίζα «πόλι-» καὶ «πόλε-»³.

Φυσικὰ κανένας... ἰνδοευρωπαϊὸς δὲν μπορεῖ νὰ ἐτυμολογήσει τὴν ρίζα πόλε-, πὺ ὅμως χρησιμοποιεῖται σὲ πολλὲς λέξεις σ' ὅλες τὶς Εὐρωπαϊκὲς γλώσσες. Μόνο ἐκεῖνοι πὺ γνωρίζουν τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, «οἱ τῆς κοινῆς φωνῆς καὶ παιδείας μετέχοντες», μποροῦν νὰ ἐτυμολογήσουν κι' αὐτὰ ἀκόμη τὰ γράμματα τῆς ρίζας «πόλε-»:

μαχία, πού θά ἔχει κοινούς φίλους καί ἐχθρούς. Ἀκόμη οἱ δημοκρατικοὶ ἐπεισαν τὸν Νικόστρατο νά τοὺς ἀφήσει πέντε πλοῖα γιὰ τὴν διασφάλιση τῆς τάξης, τὰ ὁποῖα θά ἀντικαταστήσουν μὲ πέντε πλοῖα δικά τους ἐπανδρωμένα κυρίως ἀπὸ τοὺς πολιτικούς τους ἀντιπάλους. Οἱ ὀλιγαρχικοὶ ὁμως ἀντέδρασαν, ἐπειδὴ φοβήθηκαν, μήπως μεταφερθοῦν στὴν Ἀθήνα καί προσήλθαν ἰκέτες στὸ ναὸ τῆς Ἥρας. Ἀλλὰ τελικὰ πείσθηκαν νὰ μεταφερθοῦν σ' ἓνα μικρὸ νησι μπροστὰ ἀπὸ τὸ ναὸ τῆς Ἥρας. Τότε καταφθάνει ναυτική δύναμη τῶν Πελοποννησίων ἀποτελούμενη ἀπὸ πενήντα τρία πλοῖα. Στὴ ναυμαχία, πού ἔλαβε χώρα, πάντως στὰ πλοῖα τῶν Κερκυραίων ἔγινε πραγματική ἀλληλοεξόντωση μεταξύ δημοκρατικῶν καί ὀλιγαρχικῶν. Ἀλλὰ ἡ ναυτική δεξιότητι τῶν Ἀθηναίων, πού ὑποχωροῦσαν κωπηλατώντας ἀνάποδα, ἔδωσε τὴν εὐκαιρία στὰ κερκυραϊκὰ πλοῖα νὰ καταφύγουν στὸ λιμάνι, ὅπου οἱ Πελοποννήσιοι δὲν τόλμησαν νὰ πλεύσουν.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ παραθέτομε τὸ πιὸ χαρακτηριστικὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν ἐμφύλιο πόλεμο τῶν Κερκυραίων τοῦ μεγάλου ἱστορικοῦ Θουκυδίδη (*Ἱστορία*, Γ, 80-82), γιὰ νὰ ἀντιληφθοῦμε τὴν φρίκη τῆς ἐμφύλιας σύγκρουσης:

«Στὸ ἀναμεταξὺ οἱ (δημοκρατικοὶ) Κερκυραῖοι πανικόβλητοι, μήπως καταπλεύσουν τὰ (ἐχθρικά) πλοῖα, ἤρθαν σὲ διαπραγματεύσεις μὲ τοὺς ἰκέτες καί τοὺς ἄλλους (ὀλιγαρχικούς), γιὰ νὰ σωθεῖ ἡ πόλη. Καί μερικοὺς ἀπὸ αὐτοὺς ἐπεισαν νὰ μπουρ στὰ πλοῖα, γιατί γέμισαν μόνον τριάντα, περιμένοντας τὴν κατάπλευση (τῶν ἐχθρικῶν πλοίων). Οἱ Πελοποννήσιοι μέχρι τὴν μεσημβρία, ἀφοῦ λεηλάτησαν τὴ γῆ, ἀπέπλευσαν. Καί κατὰ τὴν νύχτα τοὺς ἀναγγέλλθηκε μὲ φωτεινὰ σήματα, ὅτι ἐξήντα πλοῖα τῶν Ἀθηναίων πλέουν ἀπὸ τὴν Λευκάδα, τὰ ὁποῖα οἱ Ἀθηναῖοι ἐστεῖλαν ὑπὸ τὸν στρατηγὸ Εὐρυμέδοντα, τὸν γιό τοῦ Θουκλῆ, ὅταν πληροφορήθηκαν τὸν ἐμφύλιο πόλεμο καί ὅτι (πελοποννησιακὰ) πλοῖα ὑπὸ τὸν Ἀλκίδα ἐπρόκειτο νὰ πλεύσουν κατὰ τῆς Κέρκυρας.

»Οἱ Πελοποννήσιοι λοιπὸν ἀμέσως καί ἐσπευσμένα τὴ νύχτα ἀπέπλευσαν γιὰ τὴν πατρίδα τους, παραπλέοντας τὴν ἀκτὴ. Καί ἀφοῦ ἔσυραν τὰ πλοῖα τους στὸν ἰσθμὸ τῶν Λευκαδίων, γιὰ νὰ μὴν τοὺς δοῦν, παραπλέοντες (τὴ νῆσο), ταξίδευσαν γιὰ τὴν Πελοπόννησο. Καί οἱ Κερκυραῖοι δημοκρατικοί, ὅταν κατάλαβαν, ὅτι ἀττικά μὲν πλοῖα εἰσπλέουν, τὰ δὲ ἐχθρικά ἔχουν ἀναχωρήσει, ἔφεραν στὰ κρυφά

→ Π = ὁ φθόγγος αὐτὸς προέρχεται ἀπὸ τὴν μίμηση τοῦ ἤχου τοῦ ἥπιου ἀνέμου (καί κατ' ἐπέκταση συμβολίζει τὸν ἤχο τοῦ φυσήματος τοῦ ἀνθρώπου, πού προσπαθεῖ νὰ δυναμώσει τὴ φωτιά).

Ο = ὁ φθόγγος αὐτὸς προέρχεται ἀπὸ τὴ μίμηση (τῶν χειλέων τοῦ στόματος) τοῦ κυκλικοῦ σχήματος τῶν τειχῶν, πού προστάτευαν τοὺς πρωτόγονους οἰκισμοὺς.

Λ = ὁ φθόγγος αὐτὸς προήλθε ὡς μίμησις τοῦ ἤχου τοῦ κελαρύζοντος ὕδατος, πού ἔρρε ἀπὸ τίς σχισμὲς τῶν βράχων. (Κατ' ἐπέκταση ὁ φθόγγος «Λ» ἄρχισε ν' ἀποδίδει ἡχητικά καί τὸν ἤχο τοῦ λαλοῦντος ἀνθρώπου).

Ε = ὁ ἤχος αὐτὸς προέρχεται ἀπὸ τὴν κραυγὴ τοῦ ἀνθρώπου πού ὁδηγεῖ ἢ συλλαμβάνει ἡμιάγρια ἢ ἐξημερωμένα ζῶα⁴.

Συγκεφαλαιώνοντας τώρα τίς ἐτυμολογίες τῶν φθόγγων τῆς ρίζας πόλε- βρίσκουμε τὴν σημασία της: Πόλε- = ὁ χῶρος ὅπου ὑπάρχει ἥπιος ἄνεμος καί ἐλεγχόμενη φωτιά (Π), τεῖχος πού περιφράσσει καί προφυλάσσει (Ο), νερὸ καί λαλοῦντες ἄνθρωποι (Λ) καί ἐξημερωμένα ζῶα (Ε). Κι ἔτσι ἔχουμε μπροστὰ στὰ μάτια μας τὴν εἰκόνα τοῦ πρωτόγονου κτηνοτροφικοῦ οἰκισμοῦ τῶν προϊστορικῶν ἀνθρώπων.

Ποιὸς ἄλλος λαὸς, ποιά ἄλλη γλῶσσα μπορεῖ νὰ προσφέρει τέτοια ἐτυμολόγη-

→

τούς Μεσσηνίους στην πόλη, πού ήταν προτύτερα έξω και αφού διέταξαν τὰ πλοῖα πού εἶχαν ἐπανδρώσει νὰ περιπλεύσουν στο Ὑλλαϊκὸ λιμάνι, ἐφόνευαν, ἐνόσω ἐκείνοι περιπολοῦσαν, ὅποιονδήποτε ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τοὺς συνελάμβαναν. Καὶ ἀκόμη ἀπὸ τοὺς ὀλιγαρχικοὺς, ὅσους ἐπεισαν νὰ μποῦν στὰ πλοῖα, τοὺς ἀποβίβαζαν καὶ τοὺς σκότωναν. Ἐπίσης αφού ἦρθαν στὸ Ἑραῖο, ἐπεισαν περίπου πενήντα ἄνδρες ἀπὸ τοὺς ἰκέτες νὰ δεχθοῦν νὰ δικασθοῦν καὶ τοὺς καταδίκασαν ὅλους σὲ θάνατο. Ὅμως οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἰκέτες, ὅσοι δὲν πείσθηκαν, καθὼς ἐβλεπαν τὰ γενόμενα, ἀλληλοσκοτώνονταν μέσα στὸ ἱερό, μερικοὶ ἀπαγχονίζονταν ἀπὸ τὰ δένδρα καὶ ἄλλοι αὐτοκτονοῦσαν, ὅπως ὁ καθένας μποροῦσε.

» Ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρες, πού παρέμεινε ὁ Εὐρυμέδων, πού ἔφτασε μὲ ἐξήντα πλοῖα, οἱ Κερκυραῖοι δημοκρατικοὶ ἐφόνευαν ὅσους θεωροῦσαν ἐχθροὺς τοὺς, μὲ τὴν δικαιολογία ὅτι προσπαθοῦσαν νὰ καταλύσουν τὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα. Πέθαναν καὶ μερικοὶ ἀπὸ προσωπικὴ ἐχθρα καὶ ἄλλοι δανειστὲς ἀπὸ τοὺς ὀφειλέτες τοὺς. Κάθε κοινωνικὴ ἰδέα ὀλοκληρώθηκε μὲ θάνατο καὶ ὅ,τι συνηθίζεται σὲ τέτοιες περιπτώσεις νὰ γίνεταί, συνέβη καὶ ἀκόμη περισσότερο. Γιατὶ καὶ ὁ πατέρας ἐφόνευε τὸ παιδί του καὶ ἀπὸ τὰ ἱερά ἀποσπῶταν καὶ μέσα σ' αὐτὰ φονευόταν, μερικοὶ δέ, αφού περιτεχίσθηκαν μέσα στὸ ἱερό τοῦ Διονύσου, πέθαναν.

» Ἐτσι ὡμὴ ἐξελίχθηκε ἡ στάση (ἐμφύλιος πόλεμος). Καὶ φάνηκε περισσότερο, γιατί ἔλαβε χώρα γιὰ πρώτη φορά. Ἐπειδὴ ὕστερα ὀλόκληρος ὁ Ἑλληνισμός, ὡς γνωστόν, συνταράχθηκε ἀπὸ στάσεις καὶ παραταξιακὲς διαφορὲς ὑπῆρχαν παντοῦ, ὥστε οἱ μὲν δημοκρατικοὶ νὰ προσκαλοῦν ὡς προστάτες τοὺς Ἀθηναίους, οἱ δὲ ὀλιγαρχικοὶ τοὺς Λακεδαιμονίους. Καὶ σὲ καιρὸ εἰρήνης, ἐπειδὴ δὲν θὰ εἶχαν πρόφαση, δὲν θὰ εἶχαν καὶ τὴν προθυμία νὰ τοὺς προσκαλέσουν, τώρα ὅμως πού οἱ δύο βρίσκονται σὲ πόλεμο, πρὸς σύναψιν συμμαχίας μὲ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλο γιὰ τὴν κατοποίηση τῶν ἀντιπάλων θὰ εἶχαν εὐκόλα προσχήματα ἐκείνοι, πού θὰ ἤθελαν βίαιη πολιτειακὴ μεταβολή. Ἐτσι στίς πόλεις λόγω τῶν στάσεων (ἐμφυλίων πολέμων) ἐπέπεσαν πολλὰ καὶ τραγικά, πού γίνονται πάντοτε, ὅσο παραμένει ἴδια ἡ ἀνθρώπινη φύση. Καὶ ἄλλοτε μὲν σκληρότεροι καὶ ἄλλοτε ἡπιότεροι (ἐμφύλιοι πόλεμοι) καὶ στὴν ἐμφάνιση διαφορετικοί, ἀνάλογα μὲ τίς ἐκάστοτε μεταβαλλόμενες συγκυρίες».

Μετὰ τὴν συγκλονιστικὴ περιγραφὴ τῶν σκηνῶν τῆς ἐμφύλιας κερκυραϊκῆς τραγωδίας καὶ τὴ ρητὴ δήλωση τοῦ μεγάλου ἱστορικοῦ, ὅτι τὰ γεγονότα αὐτὰ θὰ ἐπαναλαμβάνονταν πάντοτε («ἀεὶ ἐσόμενα») σὲ κάθε περίπτωσι ἐμφυλίου πολέ-

→
ση τῆς ρίζας πόλε-, ἀπ' ὅπου προέρχονται οἱ λέξεις «πόλις» καὶ «πολιτικὴ» καὶ τόσες ἄλλες συναφεῖς, πού ὑπάρχουν σ' ὅλες σχεδὸν τίς γλῶσσες τοῦ κόσμου; Ἀποδεικνύεται ἔτσι γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά, πὼς ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι ἡ ζωντανὴ μαρτυρία τοῦ πανάρχαιου παρελθόντος καὶ τῆς ἱστορικῆς ἀλήθειας. Αὐτὸ ἐξηγεῖ ἄλλωστε καὶ τὸν ἀδυσώπητο καὶ ὑπουλο πόλεμο πού ὑφίσταται αὐτὴ ἡ Γλῶσσα, αὐτὸς ὁ Τόπος κι αὐτὸς ὁ Λαὸς αἰῶνες τώρα...

Διαμαντῆς Κούτουλας
Φιλολόγος 2ου Λυκείου Θήβας

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ:

1. Ι. Σταματάκου, *Λεξικὸν Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης*, Ἔκδ. «Φοῖνιξ», 1972, σελ. 807.
2. J.B. Hofmann, *Ἑτυμολογικὸ Λεξικὸ τῆς Ἀρχ. Ἑλληνικῆς*, μετάφ. Α. Παπανικολάου, Ἀθήνα 1989, σελ. 337.
3. Μ. Οἰκονόμου, *Γραμματικὴ Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς*, ΟΕΔΒ 1990, σελ. 61.
4. Η. Τσατσόμοιρου, *Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας*, «Δαυλός» 1991, σελ. 106 κ.έ.

μου, ἐφ' ὅσον παραμένει ἴδια ἡ ἀνθρώπινη φύση, ἀνεξάρτητα τόπου, χρόνου, μικρῆς καὶ μεγάλης κοινωνίας, μποροῦμε νὰ προχωρήσουμε στὴ διατύπωση πολιτικῶν κανόνων, ποὺ θὰ ἀποτελέσουν τμῆμα τῆς Πολιτικῆς Ἐπιστήμης· καὶ γιὰ νὰ διαπιστωθεῖ γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά, ὅτι ἡ Πολιτικὴ στὴ θεωρία καὶ στὴν πράξη δὲν εἶναι ἀπλᾶ καὶ μόνο δεξιότητες καὶ δημαγωγία, ὅπως πιστεύεται ἀπὸ πολλούς, ἐπειδὴ τοὺς τελευταίους αἰῶνες δὲν ἔχει καλλιεργηθεῖ ἀνάλογα, ἀλλὰ εἶναι ἐπιστήμη. Καὶ μάλιστα ἔρχεται στὴν πρώτη σειρὰ τῆς ἱεραρχίας τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν, ἀμέσως μετὰ τὴν Φιλοσοφία καὶ τὴν Ἱστορία.

Ἔτσι οἱ κανόνες τοῦ ἐμφυλίου πολέμου εἶναι:

1. Ἡ αἰτία ἔκρηξης ἐνὸς ἐμφυλίου πολέμου ἐμπεριέχεται μέσα στὴν ἀνθρώπινη κοινωνία, ποὺ διακρίνεται γιὰ τὴν πνευματικὴ, θρησκευτικὴ, οἰκονομικὴ, κοινωνικὴ, παραδοσιακὴ καὶ ἀτομικὴ διαφορετικότητα, καθὼς καὶ τὴν πραγμάτωση τῶν αἰώνιων ἀξιών ἐλευθερίας, δικαίου καὶ εἰρήνης. Καὶ μοιάζει μὲ ἓνα πραγματικὸ ἡφαίστειο, πολὺ δὲ περισσότερο ὅταν ἡ κρατικὴ συγκρότησις ἐθνότητων ἦταν ἀποτέλεσμα βίας.
2. Ἡ πολιτικὴ συνοχὴ διατηρεῖται χάρις στὴν ἰσορροπία τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν δυνάμεων.
3. Ἡ ἀφορμὴ ἔκρηξης ἐνὸς ἐμφυλίου πολέμου ὀφείλεται στὴν διάσπαση τῆς ἐξωτερικῆς κυρίως ἰσορροπίας, ποὺ ἐπιφέρει ραγδαῖα καὶ τὴ διάσπαση τῆς ἐσωτερικῆς συνοχῆς.
4. Ὁ σκοπὸς τῶν πολιτικῶν ἀντιπάλων εἶναι ἡ ἐξουσία, ἀκόμη καὶ ἡ μεταβολὴ τοῦ πολιτεύματος.
5. Τὰ μέσα ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ πολιτικοὶ ἀντίπαλοι εἶναι ἡ ποινικοποίηση τῆς δημόσιας ζωῆς, τὰ ἀντίποινα, τὸ πραξικόπημα καὶ ἡ κατάλυση τῆς ἔννομης τάξης, οἱ δολοπλοκίες, οἱ δολοφονίες, οἱ αὐτοκτονίες, ἡ ἱεροσυλία, ἡ παραβίαση τῶν συμφωνιῶν, ὡς καὶ ἡ κατάργηση κάθε ἔννομης δικαίου καὶ ἠθικῆς στὸ ἐσωτερικόν, καθὼς ἐπίσης ἡ πρόσκληση γιὰ βοήθεια καὶ ἐσωτερικὴ ἐπέμβαση συγγενῶν ἰδεολογικὰ ξένων δυνάμεων. Σήμερα τὸ Διεθνὲς Δίκαιο ἀποδέχεται τὴν παροχὴ βοήθειας μόνον σὲ διεθνῶς ἀναγνωρισμένους κυβερνήσεις. Ἀκόμη τὴν ἐπέμβαση δέχεται γιὰ τὴν προληπτικὴ αὐτοάμυνα ἢ γιὰ «ἀνθρωπιστικούς» ἢ «δημοκρατικούς» λόγους, ἀλλὰ σὲ κάθε περίπτωσιν μὲ ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας τοῦ ΟΗΕ. Ἐν τούτοις γίνονται ἐπεμβάσεις στρατιωτικὲς καὶ γιὰ τὴν ὑποστήριξη ὁμοφύλων ἢ ἰδεολογικὰ συγγενῶν πολιτικῶν παρατάξεων κατόπιν πρόσκλησης τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ ἐναντίον τῆς νόμιμης κυβέρνησης, πράγμα ποὺ ἀποτελεῖ σαφῆ παραβίαση τῶν ἀρχῶν τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου καὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας τοῦ ΟΗΕ. Τὸ σχετικὸ ἄρθρο τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ΟΗΕ ἀναφέρει: «Ὅλα τὰ μέλη θὰ ἀπόσχουν στίς διεθνεῖς σχέσεις τους ἀπὸ τὴν ἀπειλὴν ἢ τὴν χρῆση βίας ἐναντίον τῆς ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος ἢ τῆς πολιτικῆς ἀνεξαρτησίας οἰουδήποτε κράτους».
6. Οἱ συνέπειες ἐνὸς ἐμφυλίου πολέμου εἶναι τραγικὲς καὶ δὲν διαφέρουν ἀπὸ ἐκεῖνον τῶν ζώων. Παύει κάθε ἀνθρωπιά. Ἡ τραγωδία καταλήγει σὲ κτηνωδία. Καὶ ἐπεκτείνεται ἡ ἀλληλοσφαγὴ μέχρι τὶς προσωπικὲς σχέσεις. Γι' αὐτὸ ἡ μετατραυματικὴ περίοδος τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἀπαιτεῖ πολλὰ χρόνια, γιὰ νὰ ἐπουλώσει τὰ ὕλικά καὶ ἠθικά τραύματα ποὺ ἐπέφερε στὴ χώρα αὐτός. Ἕνας ἐμφύλιος πόλεμος ἀπὸ ἀπόψεως μέσων εἶναι πολὺ χειρότερος ἐνὸς πολέμου μεταξὺ κρατῶν.

"Αν ἔχομε ὑπ' ὄψη λοιπὸν τοὺς κανόνες τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, τότε μπορούμε εὐκόλα νὰ ἐπεξεργασθοῦμε λογικὰ τὴν ἐξέλιξη τῶν γεγονότων κάθε ἐμφυλίου πολέμου. "Αν ὅμως σταθοῦμε ἐπιφανειακὰ καὶ ἐπιπόλαια, τότε ὅλα τὰ γεγονότα τοῦ ἐμφυλίου πολέμου μοιάζουν παράλογα, ἀντιφατικά, μάταια καὶ ἀνόητα. "Ὅπως τὸ ἴδιο μοιάζουν καὶ οἱ φρικιαστικὲς σκηνὲς τῆς μικρῆς κερκυραϊκῆς κοινωνίας, ποὺ συγκλονίσθηκε κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου ἀπὸ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον. Καὶ ὅμως ἓνας ἐμφύλιος πόλεμος εἶναι μιὰ ὑπαρκτὴ ἱστορικὴ περίπτωσις, καὶ σὰν τέτοιας πρέπει νὰ γνωρίζομε τοὺς κανόνες της, γιὰ νὰ τὴν ἀποτρέψομε, νὰ τὴν ἀντιμετωπίσομε καί, εἰ δυνατόν, νὰ ἐλαχιστοποιήσομε τὶς μοιραῖες καταστροφές της. Μιὰ μικρὴ κοινωνία, τῆς Κέρκυρας, κι ἓνας μεγάλος ἱστορικός, ὁ Θουκυδίδης, μᾶς ἔδωσαν τὴν δυνατότητα νὰ βγάλουμε διαχρονικοὺς πολιτικοὺς κανόνες, ποὺ θὰ ἰσχύουν πάντοτε καὶ θὰ ἀποτελέσουν κεφάλαιο τῆς Πολιτικῆς Ἐπιστήμης. Ἐπίσης ὁ Θουκυδίδης εἶναι μεταξὺ τῶν πρώτων διανοητῶν στὸν κόσμον, ποὺ μὲ κοινωνιολογικὰ κριτήρια κατέταξε τοὺς μὲν πλουσίους στὴν παράταξη τῶν ὀλιγαρχικῶν, τοὺς δὲ φτωχοὺς στὴν παράταξη τῶν δημοκρατικῶν.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΕΡΑΜΙΩΤΗΣ

Μακάριοι

Στὴ μνήμη τοῦ Ἑλίου Τσατσόμοιρου,
νοῦ σκοτείνιασμα καὶ ἄνοιγμα δακρυρροῆς,
πικραμένης καρδιᾶς ξαλάφρωμα,
χειλιῶν πικραμένων,
καθὼς τὴν ἀρμύρα δέχονται τοῦ πόνου,
τὴ φλόγα ποὺ ἀνάβει δὲ σβήνουν.
Ἦταν, δὲν εἶναι.
Στὴ χώρα τῶν σκιῶν ὅσοι περάσουν,
τοῦ γυρισμοῦ τὸ δρόμον μιὰ γιὰ πάντα χάνουν.
Καὶ μόνο σεῖς, ποὺ πατήσατε βράχον σκληρό,
κι ἀχνάρια ἀφήσατε,
τὸ πρόσκαιρον τοῦ τώρα
κάνατε μνήμη,
καὶ νικᾷ τοῦ χρόνου τὴ φθορά.
Νὰ ἢ Ἀθανασία.

ΟΙ ΔΕΚΑ ΤΟΜΟΙ ΤΟΥ «ΔΑΥΛΟΥ»

Βιβλιοδετημένοι πολυτελῶς (μαυρόδετοι μὲ χρυσοτυπία) οἱ δέκα ἐτήσιοι τόμοι τοῦ «Δαυλοῦ» (Ἰανουάριος 1982 — Δεκέμβριος 1991) περιλαμβάνουν στίς 6.962 σελίδες τους:

- τὶς μεγάλες καὶ ριζοσπαστικὲς ἔρευνες γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραφή, ποὺ ἀνέτρεψαν τὰ ἱστορικὰ ψεύδη αἰώνων καὶ γίνονται ἤδη καταλύτης στὰ ἰσχύοντα ἐπιστημονικὰ δόγματα διεθνῶς·
- τὶς μεγάλες καὶ πρωτοποριακὲς ἔρευνες γιὰ τὴν ἄγνωστη ἕως τώρα ἐπιστημονικὴ, μαθηματικὴ καὶ ὄντολογικὴ σκέψη τῶν Ἑλλήνων — σκέψη ποὺ ξεπερνᾷ κάθε ἐπιστημονικὴ κατάρκτηση τοῦ καιροῦ μας·
- τὴν ἐπιστημονικὴ ἀποκατάσταση τοῦ Μεγάλου Χαμένου Πολιτισμοῦ τῆς προκατακλυσμιαίας Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, ποὺ ἕως τώρα παρέμενε ἄγνωστος, θαμμένος κάτω ἀπὸ τὴν λάσπη τῆς Καταστροφῆς καὶ τὸν ὄγκο τοῦ Ἱστορικοῦ Ψεύδους καὶ τῆς Ἱστορικῆς Συκοφαντίας·
- τὴν γενικὴ καὶ ἐποπτικὴ δημιουργικὴ κατανόηση τοῦ ἀληθινοῦ παρελθόντος ὡς ὁδηγοῦ γιὰ τὸ παραπαῖον παρὸν καὶ τὸ ζοφερὸ ἀβέβαιο μέλλον τῆς σημερινῆς ἀνθρωπότητας·
- πληθώρα μελετῶν, ἀναλύσεων, σχολίων καὶ παντός εἶδους ριζοσπαστικῶν κειμένων, ποὺ ἀνατέμνουν τὴν κοσμοϊστορικὴ καμπὴ τοῦ καιροῦ μας καὶ διατυπώνουν ἔλλογην ἐπιστημονικὴ πρόβλεψη γιὰ τὰ ἐπερχόμενα.

● Ὁ «Δαυλὸς» ἐπαληθεύθηκε πλήρως σ' ὅλες τὶς ἐκτιμήσεις καὶ προβλέψεις ποὺ διετύπωσε ἀπὸ τὸ 1982 γιὰ τὰ μεγάλα γεγονότα τῶν ἡμερῶν μας.

Οἱ δέκα τόμοι τοῦ «Δαυλοῦ» ἀποτελοῦν ἓνα corpus ὑπερχρονικῆς καὶ ὑπερτοπικῆς σκέψεως καὶ ἓναν ἀσφαλῆ ὁδηγὸ γιὰ τὴν κατανόηση τῶν συμβάντων τοῦ παρελθόντος, τὴν ἐρμηνεία τῶν συμβαινόντων τοῦ παρόντος καὶ τὴν ἔλλογην προσέγγισης τῶν συμβησομένων τοῦ μέλλοντος.

● Διατίθενται μόνο στὰ Γραφεῖα τοῦ Περιοδικοῦ.

● Ἀποστέλλονται καὶ ταχυδρομικῶς κατόπιν τηλεφωνήματος (τηλ. 3223957, 9841655).

ΤΙΜΗ ΔΕΜΕΝΟΥ ΕΤΗΣΙΟΥ ΤΟΜΟΥ: Δρχ. 7.000.

● Μὴ γεμίζετε τὶς βιβλιοθηκὲς σας μὲ ἄχρηστο τυπωμένο χαρτί. Βάλτε στὰ ράφια τους τοὺς δέκα τόμους τοῦ «Δαυλοῦ» ἐξασφαλίζοντας ἔτσι σὲ σᾶς καὶ τοὺς ἀπογόνους σας ἓνα ὑπερχρονικὸ δείκτη γιὰ τὴν κατανόηση καὶ ἐρμηνεία τῆς ἱστορικῆς καὶ πολιτικῆς πραγματικότητάς.

Ἦρθε ὁ ἄνθρωπος στὸ δάσος

Ἀνθρωπε, τώρα πού εἶναι Μάϊος «καὶ τὰ λουλούδια ἀνθίζουν κι οἱ νύχτες σὲ ζαλίζουν» καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τὰ λοιπὰ, κι' ἄρχισες νὰ παίρνεις τὰ ὄρη καὶ τὰ βουνά, θὰ σοῦ διηγηθῶ μιὰν ἱστορία:

Ἦταν κάποτε ἓνα μικρὸ γλυκὸ ἐλαφάκι, πού τὸ ἔλεγαν Μπάμπυ κι ἐζοῦσε εὐτυχισμένο στὸ δάσος μὲ τοὺς γονεῖς του καὶ τοὺς φίλους του. Ἡ μητέρα του εἶχε τὴν περπατησιὰ τῆς Ἀρτεμης καὶ τὰ μάτια Παναγιᾶς Γλυκοφιλούσας. Ὁ πατέρας του, ὡραῖος καὶ δυνατός, τραβοῦσε πέ-
ρα κατὰ τὸ ξέφωτο, σὰν ἀπόσωνε τίς δουλειές του, ἀνέβαινε στὸ φρύδι τοῦ βράχου κι ἀγνάντευε γιὰ ὥρα πολλή τὸν ἀτέρμονο κόσμο, μέχρι ἐ-
κεῖ πούμποροῦσε νὰ φτάσει τὸ μάτι του. Τὰ ζωάκια τὸν κυττοῦσαν, τὸν καμάρωναν κι ἐνοιωθαν ἀσφάλεια. Ὁ καλύτερος φίλος τοῦ Μπάμπυ ἦ-
ταν ὁ Χτύπος, ἓνα τρισαγαριτωμένο κι ἀξιολάτρευτο λαγουδάκι, πού τὸ εἶχε μάθει νὰ στέκεται στὰ μακρὰ λιγνά του ποδαράκια, νὰ περπατάει, νὰ κάνει τσουλήθρα κι ἓνα σωρὸ ἄλλα ὡραῖα καὶ χρήσιμα πράγματα.
Ὅταν ἔσφιζαν τὰ κρύα, οἱ φίλοι του εἶπαν στὸν Μπάμπυ «καληνύχτα»,
μῆχαν στίς φωλιές τους, τυλίχτηκαν στίς γούνες τους καὶ περίμεναν νὰ περάσει ὁ χειμῶνας. Ὁ Μπάμπυ τραβήχτηκε κι αὐτὸς στὴ σπηλιά του, κάθισε δίπλα στὴ μανούλα του κι ἀπὸ τὸ ἀνοιγμα ἔβλεπαν μαζί πότε τὸ χιόνι, πότε τὴ βροχή. Μόνο πού ἐτοῦτος ὁ χειμῶνας ἦταν βαρὺς, οἱ τροφές εἶχαν λιγοστεύσει καὶ ὁ Μπάμπυ παραπονιότανε. — Πεινάω, μα-
μά. — Τὸ ξέρω, μωρό μου, ἀποκρινόταν ἐκεῖνη, τὸν κυττοῦσε μὲ τὰ μεγά-
λα μάτια της, τοῦ ἔλεγε ἱστορίες καὶ ὁ Μπάμπυ ἡσύχαζε. Κι ὅταν ἀλαρ-
γινὰ ἀκούστηκαν τὰ βήματα τῆς ἀνοιξης στὴν ἀνάσα τῆς Γῆς πού ἐρχό-
ταν ἀπὸ τὰ σπλάχνα της, γιὰ νὰ ζεστάνει τὸ χῶμα, στίς κρυφές τρεμου-
λες τῆς καρδιάς, στὴν ἀκαθόριστη προσδοκία, στὸν ἥλιο, πού ὅλο καὶ
μεγάλωνε τοὺς κύκλους του, τὰ πρῶτα θαρραλέα μπουμπούκια τὸν κύτ-
ταξαν μ' ἀνυπομονησία κι ἡ φτεροῦγα τοῦ πουλιοῦ ἀνατρίχιασε. Τὰ ζωά-
κια ἄρχισαν ἓνα-ἓνα νὰ ξυπνοῦν, οἱ φωλιές νὰ ζωντανεύουν κι ἡ ἀθέατη
ὀρμὴ τῆς πλάσης, πού ἀνέβαινε, ὅλο καὶ ἀνέβαινε, ἀπλώθηκε μουρμου-
ρητὸ γαργαριστό, ὥσπου ἡ πρώτη αὐγὴ, τοῦ Μάρτη αὐγὴ, ξεπρόβαλε
θριαμβικὰ στὴν Ἀνατολὴ καὶ τὸ δάσος ξέσπασε μὲ μιᾶς σὲ χαρὲς καὶ
γέλια καὶ ξεφωνητά. Κι ἀφοῦ συντελέστηκε ἡ ἀνάστασις καὶ τὰ γυμνά
κλαδιὰ γέμισαν φύλλα καὶ ἀνθοὺς καὶ χρώματα καὶ πουλιά, χιλιάδες
πουλιά καὶ τραγούδια, ἡ ἀνοιξη παρέδωσε τίς νέες μορφές της στὸ κα-
λοκαίρι, πού βάρυνε καὶ μέλωσε τοὺς καρποὺς καὶ βασίλευε ἡ πλήρωση
καὶ ἡ ἀρμονία. Μὰ ἦρθαν οἱ κυνηγοὶ στὸ δάσος, πού, ἀφοῦ σκότωσαν κι
εὐχαριστήθηκαν, ἄψαν φωτιά νὰ τὸ γλεντήσουν. Καὶ ἡ φωτιά περπά-
τησε καὶ ἦρθε ὁ χαλασμός. Ὁ Μπάμπυ ἔβλεπε τοὺς φίλους του νὰ τρέ-
χουν ἀλαφιασμένοι νὰ σωθοῦν, νὰ λυώνουν καὶ νὰ γίνονται κάρβουνο

→
 κάτω από τους λαμπαδιασμένους κορμούς τών δέντρων, πού έπεφταν επάνω τους με τριγμούς φοβερούς, σκουξιές ανήκουστες, και για πρώτη φορά στη ζωή του γνώρισε τόν πόνο και τò θάνατο. — Γιατί γίνεται αυτό τò κακό, μαμά; — Ήρθε ó άνθρωπος στο δάσος, παιδί μου.

Έδω τελειώνει ή ιστορία, πού δέν είναι δική μου, άλλ' από την αριστουργηματική ταινία του Ντίσνεϋ "Baby", πού πέρα από την αίσθητική της, ήταν συναγερμός και καταγγελία για τη βρώμικη υπόθεση ανθρώπου. Και οί άνθρωποι είδαν την ταινία, διασκέδασαν με τὰ ώραία και χαριτωμένα του δάσους, αλλά δέν άκουσαν τò συναγερμό, γιατί δέν θέλησαν νά συνειδητοποιήσουν την καταγγελία. «Δέ μās άφορά», σκέφτηκαν, «έμείς δέν πρόκειται νά βάλουμε φωτιά σέ κανένα δάσος», γύρισαν στα σπίτια τους και κοιμήθηκαν ήσυχοι. Μόνο πού δέν πέρασε πολύς καιρός, και ó ύπνος τους είχε πάει περίπατο, γιατί «ή ανθρωπότητα είναι ή άρρώστια της Γης· οί πλανήτες πού είναι υγιείς, δέν έχουν ανθρωπότητα».

Πριν από τόν Ντίσνεϋ ó Μ. Μαλακάσης μās χάρισε «Τò Δάσος», όπου, άλίμονο, «γενήκαν νεκροκρέββατα/ τ' άγρια δεντρά του τώρα/ και θά τὰ βρείς στη χώρα,/ διαβάτη άποσπερνέ». Άλλά κι ó Α. Παπαδιαμάντης — και «δέν ύπάρχει τίποτα πού νά μή τό'χουν πει οί "Έλληνες» — είχε στείλει τò δικό του σήμα κινδύνου με τη σπαρακτική επίκληση-κραυγή του δέντρου: «Είπε νά μου φεισθούν, νά μή με κόψουν, ίνα μή κάμω άκουσίως κακόν». Δέ βαρύνεσαι... Έδω καράβια χάνονταν· με τὰ δεντράκια του κύρ- Άλέξαντρου θά πιάναμε κουβέντα;

Πέρα, στη μακρυνή Άνατολή, στίς όχθες με τὰ σπαρτολούλουδα, ó μεγάλος άδερφός μου Ραμπιντρανάθ, πού έγώ δέν είμαι άξια «τόν ίμάντα τών ύποδημάτων του λϋσαι», πέφτει στα γόνατα και προσκυνάει τη ρίζα πού δέν είδε ποτέ του ήλιου τò φως. Κι ó Έλύτης τρέμει, «μήπως σπάσει ένα λουλούδι, θίξει ένα πουλί», γιατί «σ' ένα, έστω, λουλούδι αντίκρυ, αν ήξερες/ νά πολιτεύεσαι/ σωστά, θά τὰ 'χες όλα». Κι έμένα βασανίζει τò έρώτημα: Έάν άκόμα διαφέντευε τò δάσος ή χρυσηλάκατος άγνή θεά, θά «είχε διαταραχθεί ή ίσορροπία»; Μήπως γι' αυτό 'ναι θυμωμένο τò λαμπερό της άδέρφι και στοχεύει κατά πάνω μας τὰ θανατηφόρα βέλη του μέσ' από τίς τρύπες του όζοντος; Τί θ' άπομείνει; «Τò τραγούδι της νεράϊδας» σβήνει και χάνεται μαζί της: «Ό κυνηγός θά σκοτώσει τὰ πουλιά/ και τò δάσος κάποτε θά πεθάνει,/ μὰ ό άνεμος θά γυρίζει, θά γυρίζει/ θρηνώντας πάνω στίς άφανισμένες πολιτείες».

Άλλά ζούμε άκόμα, είμαστε όντα λογικά — άς πούμε — και μπορούμε νά βρούμε τη λύση, όπως έγινε και στην Αϋλίδα, με βαρύτατο τίμημα βέβαια. Σήμερα όμως τί έχουμε χρέος νά θυσιάσουμε;

Ουρανία Πρίγκουρη

Γερμανική Ένωση και Έλλάς

Φιλοξενήσαμε φέτος στην Έλλάδα την Γερμανίδα βαφτιστικιά του πατέρα μου Άννα με τον άντρα της Γιόχαν. Είναι και οι δύο γιατροί στη Βαυαρία, πολύ επιτυχημένοι μάλιστα. Καθώς καθόμαστε ένα βράδυ στο σαλόνι του σπιτιού μας μαζί με τους γονείς μου, τους ρώτησα ποιά είναι ή γνώμη τους για τη γερμανική ένοποιήση. Ή Άννα μου απάντησε, ότι, ενώ κανονικά όλοι θα έπρεπε να είναι ευχαριστημένοι, στην πράξη όλοι γκρινιάζουν. Οι Δυτικογερμανοί, επειδή έχουν τώρα λιγότερα χρήματα, και οι Άνατολικοί, επειδή πρέπει να δουλέψουν.

«Οί νεαροί στη Δυτική Γερμανία», είπε ή Άννα, «δεν βλέπουν πέρα από τη μύτη τους. Τό μόνο που σκέφτονται είναι, πόσο χαρτζιλίκι θα πάρουν απ' τον πατέρα τους, για να αγοράσουν μιá μηχανή και να δργώνουν τους δρόμους ή να πάνε ταξίδι στην Έλλάδα. Δεν έχουν πολιτική σκέψη, αλλά οίκονομιστική».

«Τό ίδιο γίνεται τώρα και στην Έλλάδα», είπα εγώ. «Και όχι μόνο στην Έλλάδα, αλλά σέ όλο τον κόσμο».

«Όμως», είπε ό πατέρας μου, «ή ένοποιήση τής Γερμανίας έγινε την καταλληλότερη στιγμή. Κατόπιν δέ θα μπορούσε να γίνει καθόλου ή παρὰ μόνο με πόλεμο».

«Ναί, γιατί τώρα όλα διαλύονται, αντί να ένώνονται», συμφώνησε ή Άννα.

Τότε πήρε τό λόγο ό Γιόχαν:

«Τά μεγαλύτερα προβλήματα που δημιούργησε ή ένοποιήση στη Δυτική Γερμανία είναι δύο: 1ον) Ότι είσαγάγαμε στη χώρα μας ένα κομμουνιστικό οίκονομικό σύστημα. Γιατί οί ιθύνοντες στις άνατολικογερμανικές έπιχειρήσεις είναι οί ίδιοι που είχαν μπει σ' αυτές τίς θέσεις με κομματικά και όχι αξιοκρατικά κριτήρια».

«Και 2ον», είπε ή Άννα, «ότι μέχρι τώρα στο Γερμανικό Κοινοβούλιο υπήρχαν κατά τό μάλλον ή τό ήττον έντιμοι άνθρωποι. Τώρα βάλαμε τους Άνατολικογερμανούς πολιτικούς, που είναι, άλλοι πολύ κι άλλοι πιό λίγο, υπεύθυνοι για έγκληματικές ένέργειες στο παρελθόν. Γι' αυτό άνησυχώ περισσότερο απ' όλα».

«Στην Άνατολική Γερμανία δεν υπάρχει Δικαιοσύνη», είπε ό Γιόχαν. «Τώρα, μόλις, πάνε νομικοί από μās, να την δργανώσουν».

«Και πριν την ένοποιήση και μετά», είπε ή Άννα, «ήρθαν στη Δυτική Γερμανία πολλοί Άνατολικογερμανοί πιστεύοντας ότι θα ζούσαν πλουσιοπάροχα. Όταν όμως είδαν ότι θάπρεπε να δουλέψουν, άπογοητεύτηκαν και ξαναγύρισαν στην Άνατολική Γερμανία».

«Οί Άνατολικογερμανοί δεν ξέρουν να δουλεύουν», είπε ό Γιόχαν. «Άν τους ρωτήσεις κατ' ιδίαν, όλοι παραδέχονται ότι τώρα περνάνε

καλύτερα. 'Αλλά οί παλίοι κομμουνιστές δέν εἶναι νεκροί. Καί κάνουν προπαγάνδα καί ἀπεργίες».

«Τὸ ἴδιο γίνεται καί στήν 'Ελλάδα», εἶπε ὁ πατέρας μου. «Ἡ Κυβέρνηση προσπαθεῖ νά κάνει τοὺς Ἕλληνες νά ἐργαστοῦν καί ἡ Ἀντιπολίτευση ἀντιδρᾷ καί διοργανώνει ἀπεργίες καί κινητοποιήσεις, πού ἐπιδεινώνουν ἀκόμα περισσότερο τήν οἰκονομική κατάσταση. Πιστεύω ὅμως, ὅτι ἐσεῖς οἱ Γερμανοί θά καταφέρετε νά ἐντάξετε τή Λαϊκή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας στήν βιομηχανική τεχνολογία σας. Ἀκόμα καί ἡ Ἑλλάδα, πού ἦταν πάμπτωχη, κατάφερε νά ἐντάξει τοὺς πρόσφυγες μετὰ τήν Μικρασιατική Καταστροφή. Καί ἐσεῖς εἴστε ἡ πλουσιότερη χώρα τῆς Εὐρώπης».

«Ναί, οἱ Γερμανοί εἶναι πλούσιοι», εἶπε ἡ Ἄννα. «Τὸ κακὸ εἶναι, ὅτι ὅλοι ξέρουν ὅτι οἱ Γερμανοί εἶναι πλούσιοι καί τοὺς ζητᾶνε συνεχῶς: οἱ Ἀφρικανοί, οἱ Ρῶσοι, οἱ Κοῦρδοι... Καί τώρα οἱ Γερμανοί θέλουν νά κρατήσουν γιὰ τὸν ἑαυτό τους τὰ λεφτά τους καί σταματᾶνε νά δίνουν».

«Πῶς βρίσκετε ὅμως τήν κατάσταση στήν Ἑλλάδα;» ἄλλαξα θέμα ἐγώ. «Γιατί δέν πᾶμε καλά;».

«Τὸ κακὸ μὲ σᾶς τοὺς Ἕλληνες», παρατήρησε ἡ Ἄννα, «εἶναι ὅτι δέν ἐργάζεστε συστηματικά, ὅπως ἀκριβῶς κάνουν καί οἱ Ἀνατολικογερμανοί. Σπαταλᾶτε πολλή νευροδύναμη γιὰ ἀσήμαντες ἐνασχολήσεις, ἐνῶ θά μπορούσατε νά ξοδεύατε τὸν ἴδιο χρόνο καί προσπάθεια γιὰ σοβαρὲς δουλειές. Ἐνα παράδειγμα εἶναι τὸ κυκλοφοριακό: Ἡ ταμπέλλα γιὰ νά στρίψεις κάπου εἶναι τὴν τελευταία στιγμή, κι ἂν δέν τὴν δεῖς, χάνεις χρόνο καί νεῦρα, γιὰ νά ξαναγυρίσεις πίσω. Πολλοὶ χάνουν πολὺτιμη ὥρα γιὰ τὸ κλείσιμο μιᾶς δουλειᾶς μ' αὐτὸ τὸν τρόπο. Τὰ λεφτά πού θά ξοδεύατε βάζοντας κι ἄλλες ταμπέλλες εἶναι λιγότερα ἀπὸ αὐτὰ πού στερεῖστε ἀπὸ τὴν ἔλλειψή τους».

«Δέν εἶναι ὅτι δέν ὑπάρχουν λεφτά στήν Ἑλλάδα. Εἶναι ὅτι δέν ὑπάρχει μυαλό», δήλωσε ὁ πατέρας μου.

«Ὅχι», διαφώνησε ἡ μητέρα μου. «Εἶναι ὅτι διοικοῦν οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, τῶν ὁποίων ὁ δείκτης νοημοσύνης ἔχει κατέβει, γιατί δέν κάνουν τίποτα. Καί ὅλοι ζητᾶνε αὐξήσεις ἀνεβάζοντας τίς τιμές καί ρίχνοντας τὴ δραχμὴ, χωρίς νά καταλαβαίνουν ὅτι ἔτσι κάνουνε μιὰ τρύπα στὸ νερό».

«Γιὰ νά πέσει ὁ πληθωρισμός, πρέπει νά αὐξηθεῖ ἡ παραγωγικότητα», συμπλήρωσε ἐν κατακλείδι ὁ Γιόχαν.

Ἡ ὥρα ὅμως εἶχε περάσει, καί ἐπειδὴ τὴν ἄλλη μέρα νωρὶς τὸ πρωὶ ἡ Ἄννα καί ὁ Γιόχαν θάπαιρναν τὸ πλοῖο γιὰ τὰ νησιά, ὁ πατέρας μου τοὺς ξαπέστειλε στὸ κρεβάτι. Ὁ τρόπος ἦταν ἀπλός: μὲ ἔβαλε νά τοὺς ἀπαγγεῖλω ἓνα ποίημά μου στὰ γερμανικά. Πρὶν προλάβω νά τελειώσω, τὸχανε κιόλας βάλεи στὰ πόδια καί τρέχανε γιὰ ὕπνο!

Ἦθων Μ. Δέφνερ

Τὸ κόκκινο διαμάντι τῆς Ἀτλαντίδας

Ὁ καινούργιος μεγάλος Ναὸς τῆς Ποσειδίας, πρωτεύουσας τῆς Ἀτλαντίδας, εἶχε αὐτὸ τὸ βράδυ ἐλάχιστο κόσμο. Παντρευότανε ἡ πριγκίπισσα Μαγιάρ, τὸ Κόκκινο Διαμάντι τῆς Ἀτλαντίδας, κόρη τοῦ αὐτοκράτορα Παλανθάν. Ἐπαιρνε ἓνα Μουβιανὸ πρίγκιπα, γιὸ τοῦ βασιλιᾶ τῆς Μοῦ, ἐχθρᾶς τῆς Ἀτλαντίδας, καὶ ὁ λαὸς δὲν ἤθελε αὐτὸ τὸ γάμο. Στὴν τελετὴ παραβρέθηκαν μόνο οἱ ταγοὶ καὶ τῶν δύο παντοδύναμων ἡπείρων, τῆς Ἀτλαντίδας καὶ τῆς Μοῦ. Ὁ γερο-αὐτοκράτορας τῆς Ἀτλαντίδας Παλανθάν, καθισμένος στὸν χρυσοποίκιλτο καὶ ἀδμαντοκόλλητο θρόνο, καὶ ὁ πολὺ νεώτερός του βασιλιᾶς τῆς Μοῦ Κατάντιν, ποὺ προσπάθησε νὰ ντυθεῖ κι αὐτὸς ἐξίσου πολυτελῶς, κι ἡ σύγκριση δὲν μπορούσε νὰ εἶναι παρὰ εἰς βάρος του. Οἱ πολὺ βλοσυροὶ ἄρχοντες τῆς Ἀτλαντίδας ἦταν ντυμένοι σὲ πορφύρα καὶ μετάξι, ἐνῶ οἱ αἰμοβόροι τῆς Μοῦ μὲ δορὲς ἀγρίων θηρίων καὶ φτερὰ ἐξωτικῶν πουλιῶν. Ἐγὼ ἀπὸ ἀντίδραση δὲν φοροῦσα τὴ φανταχτερὴ στολὴ γιὰ τὶς παρατές, ἀλλὰ τὴν πρόχειρη ἐκστρατείας. Ἡ πριγκίπισσα Μαγιάρ πρὶν χρόνια ἀρκετὰ ἦταν ἡ κοπέλα μου, ὅμως μὲ χώρισε, γιατί μὲ ἐκτιμοῦσε, μὰ δὲ μ' ἀγαποῦσε. Στὸ ἄχραντο στόμα τῆς χανόμουνα... Ὁ ξένος γαμπρός, ξανθὸς — ὅπως ὅλοι σχεδὸν οἱ Μουβιανοὶ —, κατάφραχτος στὸ ἀσήμι, ὁ πρῶτος τῶν στρατηγῶν, ἦταν θεόρατος, ψηλότερος ἀκόμα κι ἀπὸ μένα. Τὰ μάτια του ἦταν κρυστάλλινα, ψυχρὰ καὶ ἄδεια, σὰ νὰ εἶχε γίνει ἡ ὄρασή του ἓνα μαρμαρένιο μασσωλεῖο. Ἐμένα ἡ θέση μου δὲν ἦταν τόσο ἀρισταρχικὴ καὶ δὲν ἤμουν ἀποχρεωμένος νὰ στέκομαι στὸ τετράγωνο ἀπὸ βαθυκύανο καὶ νερογάλαζο ἀχάτη οὔτε βέβαια στὸν μαγικὸ κύκλο ἀπὸ σκοῦρο πορτοκαλί, ὅπου βρισκότανε τὸ ζευγάρι. Ἡμουν λοχαγὸς τῆς φρουρᾶς καὶ καθόμουνα πίσω ἀπ' τὶς κολῶνες ἀπὸ

χρυσόλιθο, προστὰ ἀπὸ τὶς μαλαματένιες εἰκόνες ὄλων τῶν παλιῶν αὐτοκρατόρων — μιὰ πινακοθήκη ὅπου ἀργότερα ἐγὼ ἔγινα πίνακας.

Ὁ καλύτερός μου φίλος Ζέρντ, ὑπολοχαγὸς τότε τῆς φρουρᾶς, μὲ πλησίασε χαμογελαστὸς ὅπως πάντα. «Ὁ καὶ λίγο μικρότερος ἀπὸ μένα, τὰ μαλλιά του εἶχαν ἤδη ἀρχίσει νὰ γκριζάρουν.

«Ποῦ εἶναι ἡ ἀδελφὴ τῆς πριγκίπισσας;» τὸν ρώτησα ἀπορεμένος ποὺ δὲν τὴν ἔβλεπα.

«Δίπλα στὴ νύφη», μοῦ ἀποκρίθηκε. «Ἐχει ἀλλάξει τὰ μαλλιά της καὶ εἶναι βαμμένη σὰν τὸν οὐρανό. Γι' αὐτὸ δὲν τὴν γνῶρισες».

Τὴν παρατήρησα μὲ νέο ὄμμα. Εἶχε τὰ προσόντα μιᾶς γυναίκας ποὺ ἐκτιμοῦσα: μεγάλα στήθη καὶ πλούσια μέση. Ποιὸς ξέρει; ἴσως. Φαινόταν ὅμως σὰ μιὰ ὠχρὴ ἀπομίμηση τῆς ἀδελφῆς της. Διάβασα τὴν πέτρα στὴν ἀνθρώπινη καρδιά καὶ ἔγινα σκλάβος τῆς πνοῆς τῆς ἀνάμνησης. Θέλησα γιὰ τοῦτο νὰ βγῶ ἀπὸ τὸ Ναό, καὶ οἱ σκοποὶ, ὅταν εἶδαν τὴ στρατιωτικὴ μου στολὴ, μοῦ ἀνοῖξαν τὴ βαρεῖα πύλη ἐκπληκτοί. Ἐξω, στὴν ἔρημη πλατεῖα ἀποκλεισμένη ἀπὸ τοὺς πολεμιστὲς, ἀρχισε νὰ βρέχει καὶ τὰ χαροπούλια ἔφυγαν. Εἶδα τὰ μολυβένια σύννεφα στὸν ἠλεκτρικὸ μπλὲ οὐρανὸ νὰ ξεσχίζονται ἀπὸ τὰ ἀσημένια σκουλήκια τῶν ἀστραπῶν. Ξαναμπήκα περίλυπος στὸ Ναό. Ἡ τελετὴ κόντευε νὰ τελειώσει καὶ ὁ Μεγάλος Ἀρχιερεὺς τὴν ἐκλείσε διαβάζοντας στοὺς νεονύμφους στίχους τοῦ αὐλικοῦ ποιητῆ τῆς ἀπελπίσας Νεθάλη, φτιαγμένους εἰδικὰ γιὰ τὴν περίστασι αὕτη:

*Ζήσατε ξεχωριστὲς ζωὲς
σὲ ἄγναντες ξένες χώρες.
Καὶ τώρα ταξιδεύοντας
ἀπὸ σκοτάδι σὲ σκοτάδι,
ἀπὸ ἡπειρο σὲ ἡπειρο,*

*ἀγαπηθήκατε στοργικά.
Καὶ παίρνοντας τὸ πλοῖο
ἀπὸ δύση σὲ ἀνατολὴ
θὰ πλεύσετε σ' ἄλλους
θαλπερούς γαλαξίες. —
"Ὡρα γιὰ κίνηση,
ὦρα γιὰ ὕπνο.*

"Υστερα εὐλόγησε τὰ παιδιά πού
τυχὸν θὰ γεννηθοῦν, κι ἐγὼ δάκρυσα,
γιατὶ ἡ Μαγιάρ δὲν ἔπρεπε νὰ κάνει
παιδιά.

Ἦ ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ βγαίνει ἀπ' τὸ
Ναό, τὸ ἴδιο ὁ Ζερντ κι ἐγώ. Ἦ βροχὴ
σταμάτησε.

«Ἐσύ. Ἐξέχει ἓνα κεφάλι», μοῦ
εἶπε. «Εἶναι πολὺ ψηλὸς ὁ γαμπρός».

Ἦ Ζερντ εἶχε παλιὰ δεσμὸ μὲ τὴν
πριγκίπισσα Μαγιάρ, πρὶν παντρευτεῖ,
τὴν εἶχε γνωρίσει (μετὰ) ἀπὸ μένα. Τό-
τε μᾶς πλησίασε ὁ ξάδελφος τῆς πρι-
γκίπισσας, ἀξιωματικὸς τοῦ στρατοῦ,
καὶ μᾶς χαιρέτισε χαρούμενος. Τοῦ εἶ-
πε ὁ Ζερντ πειράζοντάς τον: «Νὰ ἓνας
ώραῖος ἄνθρωπος! Δὲν εἶμαι ἄντρας
γιὰ ἄντρες, ἀλλὰ θὰ γινόμουν γιὰ χά-
ρη σου».

"Υστερα γύρισε σὲ μένα καὶ μὲ ἀπο-
χαιρέτισε: «Χαῖρε, Ἄτλαν! Ἦερῶσο.
Καὶ θυμήσου: Ἦμεῖς θὰ παντρευτοῦμε
δυὸ δίδυμες ἀδελφές».

Τὸ κόκκινο ἄρμα τῶν νεονύμφων
κόντεψε νὰ μᾶς τσαλαπατήσῃ στὴ
στροφὴ, ἐνῶ ἔμεῖς, ἀπλοὶ χειροκροτη-
τές, τὸ χαιρετούσαμε στρατιωτικὰ κι
οἱ ἔφιπποι Μουβιανοὶ σωματοφύλακες
τοῦ γαμπροῦ σηκῶναν ψηλὰ τὰ κυμα-
τιστά τους σπαθιά, ἀποχαυνωμένα κα-
τενθουσιασμένοι πὺ ἡ Μοῦ κέρδισε
τὴν εἰρήνην. Ἦ ἀδελφὴ τῆς παντρεμέ-
νης τώρα πριγκίπισσας μ' ἄφησε γειά,
λέγοντας τὸνόμά μου καὶ φιλώντας τὸ
χέρι της στὸν ἄερα. Χάιδεψα τὸ δα-
χτυλίδι μου ἀπὸ χρυσοπράσιο, τὸ

χρῶμα τῆς αἰχμαλωσίας στὴ σάρκα.

Ἦ φίλος μου ὁ Ζερντ καβάλησε τὸ
τρομερὸ φαρί του, χρῶμα τῆς φωτιᾶς,
καὶ ἐξαφανίστηκε μέσα στὸ νερένιο
κουρνιαχτὸ τῆς νύχτας στὴν ἀκριβῶς
ἀντίθετη κατεύθυνση, ἐνῶ εἶχε ἀρχίσει
νὰ ξαναβρέχει. Ἦγὼ περπάτησα νε-
κρὸς ξερὸς στὴν πολὺ ζωντανὴ νοτι-
σμένη γῆ πηγαίνοντας γιὰ τὸν παυσί-
λυπο τύμβο τοῦ ὕπνου στοὺς μουντοὺς
στρατῶνες τῆς φρουρᾶς. Δὲν αἰσθανό-
μουν αὐτὰ καλὰ: Τὸ στῆθος, τὸ
κεφάλι μου καὶ τὰ πόδια μου πονοῦ-
σαν. Ἦρες-ῶρες τὸ μέτωπο καὶ τὰ
μαλλιά μου ἔκαιγαν, σὰ νὰ τὰ εἶχε ἀ-
κουμπήσει πυρακτωμένη λάβα. Ἦ ἀπὸ ἐ-
κείνη τὴ νύχτα κρατοῦσα ἓνα μαραμέ-
νο χιονολούλουδο στὸ μαραμένο μου
χέρι, κι ὅταν, ὕστερα ἀπὸ χρόνια μαυ-
ρόπεπλα, ἀνέβηκα ἐγὼ στὸ θρόνο τῶν
χιλίων μονόκερων τῆς Ἦτλαντίδας, ἡ
καρδιά μου ἔπαψε νὰ χτυπάει γιὰ κάθε
ζωντανὸ καὶ δὲ φοβόταν ἢ περιμένε
τὴν ἀλήθεια, πνιγμένη στ' ἀγκάθια καὶ
τὰ φαρμάκια τῆς διάφεγγης μεγαλό-
πρεπης ἀπομόνωσης. Κι ἄς ξελαρυγγί-
ζονταν κάτω τὰ πλήθη μπροστὰ στὸ
Ἦερό μου Παλάτι:

«Ἦ Ἦτλαν εἶναι Αὐτοκράτωρ! Ἦ
Ἦτλαν, ὁ Μαῦρος Πρίγκιπας, ὁ Πρί-
γκιπας Ἦτλαν! Αὐτὸς πὺ σύντριψε
τὴν Μοῦ».

Δὲν ἤξεραν ὅμως τὸν λόγο. Ἦ ἐξάλ-
λου τὸ πλῆθος ἔχει πάντα τὴν ἴδια ἡ-
λικία, ἐνῶ ἐγὼ εἶχα γεράσει ἀπὸ τότε
εἴκοσι ἄραχνα κι ἀπόφωνα χρόνια, καὶ
τὰ ἀμβλυμένα μάτια μου εἶχαν δεῖ τὴν
ἀγαπημένη μου Μαγιάρ νὰ πεθνήσκει
σβήνοντας σὰν ξεκομμένη φλόγ' ἀπ'
τὴ ζωὴ ἀπὸ βαθειὰ πληγὴ στὸ σβέρκο
καὶ φεύγοντας γιὰ πάντα ὅλη μόνη μα-
κρὺά μου, χωρὶς νὰ γυρίσει ξανά μιὰν
ἄνοιξη, ναυαγισμένη στὴ χώρα πὺ
γεννήθηκε.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΚΙΚΑΣ, *Χλωριάδα*

Μιά φορά κι έναν καιρό... Προτού οί "Έλληνες θεοί και δαίμονες —οί έγγυητές της άκεραιότητας της φύσεως κι έκπολιτιστές της Οίκουμένης— έγκαταλείψουν τόν πλανήτη, όλα στόν κόσμο τούτον ήσαν ιερά κι όλα απολάμβαναν τόν σεβασμό πού τούς άνηκε. Νύμφες ελούζοντο στά νερά τών ποταμών και Νεράιδες προστάτευαν τίς πηγές και τίς λίμνες· γλυκόλαλα τραγουδούσε ό Πάν στά βουνά κι ό 'Ηρακλής εξασφάλιζε μέ τήν παρουσία του άσφαλές άσυλο στίς 'Αμαδρυάδες... Καί σήμερα; «"Αχ μάνα μας (Γῆ-μήτερ)! Κάποια κακοποιά στοιχειά, φορεῖς αθεράπευτων όρέξεων, δέν δίστασαν νά σ' άρρωστήσουν. Κάποιοι... μεγάλοι έπιστήμονες — τρομάρα τους — έγιναν δοῦλοι τῆς κοιλιᾶς τους και τῆς άπληστίας τους και βάλθηκαν νά σέ δηλητηριάσουν, χωρίς συνειδησιακές ένοχλήσεις! Κι έμεῖς, άκέφαλοι καθώς μείναμε, βλέπουμε (άπαθείς) τά φονικά μαχαίρια ν' άνεβοκατεβαίνουν πάνω στό σώμα σου» (σελ. 89).

Ό κ. Γιώργος Γκίκας, ό συγγραφεύς τῆς «Χλωριάδας», περιγράφει μ' έναν έξοχο τρόπο τήν άθλιότητα τού άπολιτισμοῦ μας, τό δράμα τῆς φύσεως, «τό θεῖον δράμα». Μιά συστάδα προσωποποιημένων δένδρων, πού είναι σοβαρά προβληματισμένα κι άνήσυχα ένεκα τῆς γενικῆς άβεβαιότητας πού χαρακτηρίζει τό μέλλον, άναπολουν «τούς περαζούμενους καιρούς πού οί "Έλληνες ώρίζαν» — γιά νά θυμηθοῦμε τόν «'Ερωτόκριτο» — και μέ γνώμονα τήν πολυχλιετή πείρα τους προσπαθοῦν νά βροῦν τρόπον έξόδου άπ' τό σπῆλαιο τῆς άγνοιας και τού δογματισμοῦ, τῆς βαρβαρότητας και τού έξ-ουσιασμοῦ, όπου βωλοδέρνουν οί σημερινοί άνθρωποι, φυλακισμένοι άπ' τά όργανα τῆς λογοκρατίας (σελ. 26).

Οί ήρωες τού οίκολογικοῦ μυθιστορήματος «Χλωριάδα», ό Νευρικός και ό Μισά (= Μισάνθρωπος), ό Κορψαῖος κι ό Περιθώ (= Περιθωριακός), ό 'Ακραῖος κι ό Ρεαλιστής

"Όταν ό 'Αφροκεντρισμός εἰσβάλλη στήν 'Αρχαιολογία...

[Τό ακόλουθο κείμενο είναι μετάφραση άρθρου, τό όποῖο δημοσιεύτηκε στό άμερικανικό περιοδικό "The Sciences", τεῦχος 'Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 1992, σελ. 9 και άφορᾷ τήν ανάκαλυψη ενός παλαιολιθικοῦ εργαλείου στόν έλλαδικό χάρο].

200.000 π.Χ.: Μία τοπική 'Οδύσσεια. Ξημερώματα. "Ένας μεγαλόσωμος άνδρας περπατάει στήν όχθη μιᾶς προϊστορικῆς λίμνης, κρατώντας αυτό πού μόλις είχε κατασκευάσει: γιά ώρες έπεξεργαζόταν τόν πυριτόλιθο μέ ένα εργαλείο φτιαγμένο άπό κέρας έλάφου, δημιουργώντας ένα άριστο τσεκούρι, γιά νά διαμελίζει τά κνήγια του. Τώρα, έπιστρέφοντας στήν κατοικία του, σκοντάφτει ἴσως ἡ ξαφνιάζεται άπό έναν προκατακλυσμαῖο θόρυβο. Καί ἔτσι ό πυριτόλιθος γλυστρáει άπό τά χέρια του, πέφτει στήν λίμνη και βυθίζεται.

Μεσημέρι. 'Ο Κέρτις Ράννελς, ένας 'Αμερικανός άρχαιολόγος, πού πέρασε τό περσινό του καλοκαίρι στήν Βορειοδυτική 'Ελλάδα, έπιστρέφει στό αυτοκίνητό του. Κάποια στιγμή στρέφει επίμονα τό βλέμμα του πρός μία πέτρα περίεργα μυτερή, πού μόλις διακρινόταν κάτω άπό τήν κόκκινη λάσπη στήν διαβρωθεῖσα κοιλάδα, όπου στήν άρχαιότητα ὑπῆρχε μιᾶ λίμνη. 'Εργαζόμενος μέ συναδέλφους του άπό τό πανεπιστήμιο τῆς Βοστώνης, εξερευνούσε τήν περιοχή γύρω άπό τήν άρχαία

κ.ἄ. συζητοῦν μὲ τὸ Μεγάλο Πουρνάρι καὶ τὴ Βελανιδιὰ κάτω ἀπ' τὸ σοβαρὸ βλέμμα τῆς Ἑλίας καὶ πάνω σὲ θέματα ζωτικῆς σημασίας, ὅπως εἶναι ἡ μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος καὶ ὁ κίνδυνος ἐξαφάνισης τῆς ζωῆς ἀπ' τὸν πλανήτη. Πρόκειται γιὰ μιὰ ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρουσα συζήτηση, ἀφοῦ τὰ δένδρα γνωρίζουν ὅλα τὰ μυστικὰ καὶ ὅλα τὰ μυστήρια τῆς ἀνθρώπινης μοίρας· γνώσεις, ποὺ συγκόμισαν διὰ μέσου τῶν χιλιετιῶν, ἀκούγοντας προσεκτικὰ τοὺς σοφοὺς, ποὺ ὑπὸ τὴν σκιά τους ἔχουν φιλοξενήσει... (σελ. 23). Οἱ ἥρωές μας αὐτοί, κατὰ κανόνα φιλόανθρωποι, δὲν μᾶς ἀποκρύπτουν τὰ μυστικὰ ποὺ γνωρίζουν, ἀλλὰ τ' ἀποκαλύπτουν τραγουδιστὰ εἴτε μὲ τὸ βουητὸ εἴτε μὲ τὸ θρόισμα τῶν φύλλων τους, ὅπως καὶ ἡ Δρὺς τῆς Δωδώνης, ποὺ ἐπὶ χιλιετίες φανέρωνε στοὺς σοφοὺς τίς βουλὲς τοῦ πατέρα Διὸς. Σήμερα βέβαια δὲν συμβαίνει αὐτό, γιὰτὶ «οἱ πολυμαθεῖς μελαγχολικοὶ (σοφοὶ) βλάκες» τοῦ πολιτισμοῦ μας, παραπλανημένοι ἀπ' τοὺς ἐξουσιαστές, «περιπλανῶνται σ' ἐτερόφωτους ὀρίζοντες», «μὴ εἰδότες οὐδὲν» ἀπὸ τὰ πλεῖστα πολλὰ σήματα, ποὺ ἐκπέμπουν ἡ φύση καὶ οἱ ἥρωές μας. Ὁ κ. Γιώργος Γκίκας δὲν εὐχεταὶ ἀπλῶς, ἀλλὰ πιστεύει ἀκράδαντα, ὅτι τὰ δένδρα καὶ τὰ φυτὰ «θὰ βοηθήσουν τοὺς Ἑλλήνες νὰ ἀναβροῦν τὸ χαμένο ἑαυτὸ τους, ἀρκεῖ ἡ ὑψηλὴ τεχνολογία νὰ καταστήσῃ δυνατὴ τὴν ἐπικοινωνία τους». Κι ἐν μέρει ἔχει δίκιο! Γιὰτὶ εἶναι σχεδὸν ἀποδεδειγμένο, ὅτι «τὰ ηλεκτρομαγνητικὰ πεδία τῶν φυτῶν καὶ τοῦ ἐν γένει περιβάλλοντος μεταδίδουν στοὺς ζωντανοὺς ὁργανισμοὺς — ἄρα καὶ στοὺς ἀνθρώπους — ἐνέργεια καὶ πληροφορίες, οἱ ὁποῖοι ἀνταποδίδουν στὸ περιβάλλον — ἄρα καὶ στὰ φυτὰ — ἄλλης μορφῆς ἐνέργεια καὶ ἄλλες πληροφορίες», σύμφωνα μὲ τὸν βιολόγο δρ. Λάυαλ Οὐάτσον.

Λέγω, ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἔχει ἐν μέρει δίκιο, γιὰτὶ ὁ,τι ἀπουσιάζει ἀπ' τὸ σημερινὸ πολιτισμὸ δὲν εἶναι ἡ ὑψηλὴ τεχνολογία καὶ ἡ στατιστικὴ «ἐπιστήμη», ποὺ τόσο τὴν θεωρεῖ ἀπαραίτητη, ὅσο οἱ ἀνθρωπιστικὲς σπουδὲς καὶ ὁ πνευματικὸς πολιτισμὸς, ὅπου παρουσιάζεται πρᾶγματι μεγάλῃ καθυστέρηση, πρᾶγμα ποὺ δὲν διαφεύγει τοῦ κ. Γ. Γκίκας: «... "Ἄν μιλοῦσαν οἱ Ἑλλήνες ἀκόμα τὴν ἀρχαιοελληνικὴ, θὰ μπορούσαν νὰ διαβάσουν ὅλα τὰ ἀρχαῖα συγγράμματα καὶ θὰ ξεκινούσαν ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ σταμάτησαν οἱ παλαιοί: καὶ τότε θὰ ἔβλεπες!.. "Ὅμως ἂς ὄσεται ἡ πνευματικὴ ἡγεσία..."» (σελ. 59). Τὸ «κατηγορῶ» τοῦ συγγραφέα ἐναντίον τῶν προδοτῶν τῆς ἀνθρωπότητος πνευματικῶν ἀνθρώπων εἶναι δριμύτατο, γι' αὐτὸ καὶ ἐπανερχεται σ' αὐτὸ συχνά: «Αὐτοὶ δὲν κουράζονται γιὰ τὴ γνώση ἀλλὰ

→
ἐλληνικὴ πόλι Νικόπολι. Ἀμέσως συνειδητοποίησε τί ἦταν αὐτὸ ποὺ εἶχε βρεῖ: ἓνα πέτρινο ἐργαλεῖο, ποὺ σήμερα θὰ τὸ ὀνομάζαμε τσεκούρι χειρός. Εἴκοσι-δύο ἑκατοστὰ μακρὺ καὶ σφυρηλατημένο σὲ κάθε πλευρά, μοιάζει σὰν καινούργιο. Αὐτὸ ἔκανε τὸν Ράννελς νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι ὁ δημιουργὸς του ἔχασε τὸ ἐργαλεῖο του πρὶν κἄν τὸ χρησιμοποίησῃ. Ἀκόμα καὶ ἂν δὲν φαίνεται τόσο παλιὸ ἐκ πρώτης ὄψεως, τὸ τσεκούρι χρονολογεῖται ἀπὸ τὸ 200.000 μὲ 300.000 π.Χ. καὶ ἔτσι εἶναι τὸ ἀρχαιότερο ἀνθρώπινο δημιούργημα ποὺ ἔχει βρεθεῖ σὲ ἐλληνικὸ ἔδαφος.

Ἡ καλὴ τύχη τοῦ Ράννελς τὸν περασμένο Ἰούνιο στὴν Νικόπολι προκάλεσε σχετικὴ ἀναστάτωση στὸν ἐλληνικὸ τύπο. Ἄν καὶ δὲν εἶχαν τὴν ἴδια δημοσιότητα, ἐξίσου σημαντικὰ ἦταν καὶ τὰ ἀκόλουθα εὐρήματα τοῦ Ράννελς καὶ τῶν συνεργατῶν του σὲ διάφορες περιοχὲς τῆς Θεσσαλίας: ἐργαλεῖα ἀπὸ χαλαζία μιᾶς ὁμοίως ἀρχαίας ἐποχῆς. «Μέχρι στιγμῆς», ἐξηγεῖ ὁ Ράννελς, «δὲν εἴχαμε κανένα ἀρχαιολογικὸ εὐρημα στὴν Ἑλλάδα παλαιότερο τοῦ 50.000 π.Χ. ἐκτὸς ἀπὸ ἓνα κρανίον ἡλικίας 200.000 χρόνων, ποὺ βρέθηκε σὲ μία σπηλιὰ τῆς Μακεδονίας τὸ 1959. Τώρα συνεπῶς μὲ τὴν εὐρεση τοῦ τσεκουριοῦ ἐπιβεβαιώνεται ἡ ἀνθρώπινη δραστηριότητα στὸν ἐλλαδικὸ χῶρο σὲ μία ἐποχὴ παλαιότερη τοῦ 50.000 π.Χ.»

Τὸ ζήτημα πότε πρωτοῦντες ἀνθρώποι στὴν Ἑλλάδα σχετίζεται μὲ ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ σημαντικὰ καὶ πολυσυζητημένα ἐρωτήματα σὲ ὅλη τὴν ἀρχαιολογία: Πότε οἱ πρῶτοι ἀντιπρόσωποι τοῦ γένους *Homo* πρωτοῦντες ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴ στὴν Εὐ-

για την κατανάλωση· δεν προσπαθούν για τη μάθηση αλλά για τη μάζηση· δεν κάνουν τίς μεγάλες εφευρέσεις τους για το κοινωνικό όφελος, αλλά για το καλό του επενδυτή τους, των μεσαζόντων και της τσέπης τους» (σελ. 45, 59, 83 κ.ά.). 'Ασφαλώς αποδίδει ευθύνες στους πολιτικούς, τους όποιους θεωρεί υπαίτιους για την κονιορτοποίηση των εθνών και τη μαζοποίησή τους εν συνεχεία· θεωρεί όμως ότι ευθύνονται τα συγκεκριμένα πολιτικά σχήματα κι όχι το σύστημα στο σύνολό του, ως εφεύρεση και μηχανισμός των παρα φύσιν εξουσιαστών. 'Ο συγγραφέας, ασυναίσθητα λογοκράτης, αδυνατεί να δει ότι τόσο ο καπιταλισμός όσο κι ο σοσιαλισμός και τα λοιπά πολιτικά σχήματα είναι συστήματα δουλοκομιακά κι ως τιαυτά αφύσικα και θνησιγενή. Δεν άμφισβητεί λοιπόν το σύστημα του πολυκομματισμού και της πλειοψηφίας και λυπάται βλέποντας τους εργαζόμενους να 'ναι «κολλημένοι σαν στρείδια» στα παραδοσιακά πολιτικά κόμματα... Πιστεύει ωστόσο ότι «θ' άφυπνιστούν σύντομα και θα διώξουν τους φαγωμένους... ύφαλους της γραφειοκρατίας κάθε μάρκας, για να παραχωρήσουν τη θέση τους στους οικολόγους γίγαντες και στους μονομάχους πρασινοειρηνιστές, που κατάφεραν να κερδίσουν το θαυμασμό όλου του κόσμου» (σελ. 26, 32-33, 109). 'Ο συγγραφέας, οικολόγος κι αυτός μ' αγαθές ασφαλώς προθέσεις, λησμονεί ξαίτιας του ένθουςιασμού τόν Αισώπειο μύθο του περαστικού, που άπάλλαξε τόν κατάδικο άπ' τόν σμήνος των σφηκών που τόν τσιμπούσαν, ό όποιος ούδόλως έχάρηκε, γνωρίζοντας ότι σύντομα τόν μέλι με τόν όποιο τόν είχαν επιχρίσει θα προσειλκυε νέο σμήνος σφηκών και μάλιστα πεινασμένων...

Όμως δεν θα σταθώ σ' αυτά ούτε βέβαια και στόν άνθρωποκεντρισμό τόν όποιο αποδίδει ό συγγραφέας στα φυτά, τά όποία ούτε λίγο ούτε πολύ σκέπτονται πολύ άνθρώπινα και πολύ λογοκρατικά. Προσπερνά ώσαύτως και τίς περί δούλων τής άρχαίας Έλλάδος άντιλήψεις του συγγραφέα, «στη δούλεψη των όποιών όφείλεται ό έλληνικός πολιτισμός», με μόνη τήν παρατήρηση ότι οί δούλοι δεν δημιουργούν, δεν δημιούργησαν ποτέ πολιτισμό, αλλά δουλεύουν μόνο κι άπασχολούνται... (βλέπετε «Δαυλόν», τ. 88, 'Απρίλιος 89, «Περί δούλων άλλοτε — ΚΑΙ ΤΩΡΑ»), για λόγους οικονομίας χώρου. Τελειώνο-

→
ρώπη; Μιά ύπόθεση, με τήν όποία συμφωνούν πολλοί μελετητές, ύποστηρίζει, ότι ή Έλλάδα χρησίμευσε ως πέραςμα, ώστε να φτάσει τόν είδος Homo στο δυτικό μέρος τής ήπειρου. 'Υπάρχουν όμως όρισμένες άντιλεγόμενες άπόψεις σχετικά με αύτήν τήν ύπόθεση, λέει ό Ράννελς. Μιά όμάδα άρχαιολόγων, για παράδειγμα, ύποστηρίζει, ότι ή ήπειρος κατοικήθηκε κατά κύματα, που άρχισαν ένα έκατομμύριο χρόνια πριν με τόν γένος Homo Erectus. Μιά άλλη όμάδα ισχυρίζεται, ότι οί πρώτοι Εύρωπαίοι δεν ήταν παρά έξελιγμένοι άπόγονοι του Homo, που έφτασαν στην Έλλάδα γύρω στο 400.000 με 300.000 π.Χ. Σύμφωνα με αύτήν τήν ύπόθεση, αυτοί έξελίχθηκαν μετέπειτα στούς Νεαντερτάλειους, που είναι και μακρνοί πρόγονοι του δικού μας είδους.

'Οποιαδήποτε μαρτυρία για αύτό τόν θέμα είναι άσπής. Σε έλάχιστα μέρη τής Εύρώπης έχουν βρεθεί έργαλεία, που να χρονολογούνται από τόν 400.000 π.Χ. 'Ετσι οί άνακαλύψεις του Ράννελς δεν έδραιώνουν καμία από τίς δύο άπόψεις. Όμως αύτό που έχουν ήδη κάνει είναι, να γεμίσουν ένα περίπλοκο κενό: «Ξέρουμε έλάχιστα για τήν εποχή των παγετώνων στην Έλλάδα και στην ύπόλοιπη νοτιοανατολική Εύρώπη», λέει ό παλαιoανθρωπολόγος Φ. Κλάρκ Χάουελλ του πανεπιστημίου τής Καλιφόρνιας στο Μπέρκλεϋ: «'Ο Ράννελς άνοιξε έναν σημαντικό τομέα, όπου πολλή δουλειά πρέπει να γίνει».

→

ντας όμως πρέπει να πω, ότι η «Χλωριάδα» αποτελεί ένα καλογραμμένο έργο αξιο να δια-
 βαστη από μεγάλους και μικρούς.

Σαράντος Πάν

ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΠΟ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΑΠΕΣΤΑΛΗΣΑΝ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, *Ἀκαριαία* (ποίημα-
 τα), Λευκωσία 1990.

Ἡ διαύγεια τῶν στίχων ὑποκρύπτει τὴ σκω-
 πτικὴ διάθεση. Μιά ἀκόμα φωνὴ ἀπ' τὴν Κύπρο
 μὲ πίκρα καὶ εἰρωνεία:

«Βιολόγος: Τὸ ξέρεις ὁ ἰὸς — πὼς λέγεται καὶ
 φάγος:

Ἑλλάδα: Ἐμένα μου λές; Ἐχω ἰδιὰν πείραν. —
 Οἱ υἱοί μου μ' ἔφαγαν».

Καὶ ἀλλοῦ:

«Πόθος μας κοινός ἡ ἔνωση — μᾶς κρατάει ὁ-
 μως χωριστὰ — ἡ Κοινὴ Γνώμη. — Τί δειλοὶ
 ποὺ εἴμαστε — νὰ λαμβάνουμε ὑπόψη μιὰ κοι-
 νή».

Μ.Χ. Ἑλ.

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΕΜΜ. ΜΑΡΑΒΕΛΙΑΣ, *Ἐνελίξεις*
 φωτός (ποίηματα), Πιτσιλός, Ἀθήνα 1991.

Πρόκειται γιὰ ψιθυρισμοὺς ὑπερρεαλιστικοῦ
 ὑποστρώματος μὲ ἐρωτικούς ἀποήχους. Προφα-
 νῶς συγγραφικὸ πρότυπὸ τοῦ ποιητῆ εἶναι ὁ
 Ἀνδρέας Ἑμπειρικός. Στὰ συνθέματά του αὐτὰ
 ὁ κ. Μαραβέλιας φαίνεται λίαν ἐντρίβης, πέραν
 τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀστρονομικῶν καὶ μαθημα-
 τικῶν του γνώσεων, καὶ στὴν αἰγυπτιολογία καὶ
 στὴν κλασσικὴ φιλολογία. Τὸ λεξιλόγιό του εἶ-
 ναι πλούσιο σὲ λόγιες καὶ ἐξειδικευμένες λέξεις,
 χωρὶς ὅμως νὰ συσσεύεται σὲ προκλητικὴ
 λεξιλαγνεία. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν κατὰ κόρον χρησι-
 μοποιούμενη «αὐτόματη γραφή» (ἴδιον ἄλλωστε

ὄλων τῶν σουρρεαλιστῶν) διακρίναμε ἐμεῖς καὶ
 κάποιον λυρισμό: «Ποιὰ νὰ ἔναι τῆς Σελήνης,
 μέσ' στὸν παράδεισο τῶν ρόδων;/ Εἶναι ἡ θωριά
 αὐτῆς ποὺ γνώρισα...».

Ο.Μ.Δ.

ΚΥΠΡΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ, *Πρόσωπα, ιδέες, ρυθ-
 μοὶ* (ποίηματα), Λευκωσία 1991.

Οἱ στίχοι τοῦ ποιητῆ, καθαροὶ καὶ προσιτοί,
 μαρτυροῦν τὴν ἀνάγκη ἐξωτερικεύσεως συναι-
 σθημάτων καὶ σκέψεων. Συναντοῦμε στίχους μὲ
 λυρικότητα καὶ μὲ ὥρατες σύνθετες λέξεις. Ἀλ-
 λοι πάλι στίχοι διακρίνονται γιὰ τὴν ἀγωνιστι-
 κὴ διάθεση, τὴν ἐλληνοφοροσύνη καὶ τὴν θρη-
 σκευτικὴ πίστη τοῦ ποιητῆ.

Ξεχωρίζουμε τὴν ὁμάδα τῶν ποιημάτων «Ἵ-
 μνητικά τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἀκαδημίας Κύπρου»:
 «Σεμνόπρεπη Ἀμιλλα, χαριτοδότρια τοῦ ἀθλη-
 τῆ, τοῦ ἀθλητισμοῦ παντάνασσα γενναιοδω-
 ρη...». Ἐπίσης ἀπὸ τὸ «Προσωπικό»: «Ὅταν ἀ-
 κούσεις τοὺς θεοὺς νὰ κλαῖνε/ ν' ἀναχωρήσεις./
 Ποδῆρη φόρεσε χιτῶνα κι ἔβγα/ στίς πολέμι-
 στρες τῶν παλιῶν σου τοποθεσιῶν...».

Τ.Α.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΤΣΙΚΡΙΤΖΗ-ΚΑΤΣΙΑΝΑΚΗ, *Στὴ
 μετα-γλώσσα τῆς σιωπῆς* (ποίηματα), Ἀθήνα
 1991.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΙΓΚΡΗΣ, *Καταβασίες ἀκυρώ-
 σεων* (ποίηση), Σύνδεῦ 1990.

1. Εἶναι προφανές, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχη καμμιά ἀπολύτως ἐπιστημο-
 νικὴ ἀπόδειξη, ὅτι ὁ Ἀνθρώπος ἦλθε στὴν Εὐρώπῃ ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴ — ἢ καὶ ἀπὸ
 ὁποιοδήποτε ἄλλο μέρος. Ἀντίθετα, τὸ γεγονός ὅτι ἡ περιοχὴ τῆς Πελαγονίας
 (Ὀλύμπου-Μακεδονίας-Ἡπείρου), σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιστὴμὴ τῆς Γεωλογίας, ἦταν
 ἡ πρώτη χέρσος γῆ ποὺ ἀνεδύθη ἀπὸ τὴν πανθάλασσα 115.000.000 χρόνια πρὸ τῆς
 ἀναδύσεως ὁποιασδήποτε ἄλλης ὁροσειρᾶς (βλ. καθηγ. Γεωλογίας Πανεπιστημίου
 Ἀθηνῶν Ι. Μελέντη, εἰς «*Ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους*», Ἐκδοτικὴ Ἀθη-
 νῶν, τ.Α', Εἰσαγωγή) ἐπιτρέπει τὴν πιθανολόγησιν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ συνεπῶς ὁ
 πολιτισμὸς ἐμφανίσθησαν ἐδῶ. Ἀλλωστε στὸ δημοσίευμα τοῦ ἀμερικανικοῦ πε-
 ριοδικικοῦ γίνεται παραδεκτὸ ἀμέσως μετὰ, ὅτι «ὁποιαδήποτε μαρτυρία στὸ θέμα αὐ-
 τὸ εἶναι ἀσαφής», ὅτι «ξέρουμε ἐλάχιστα γιὰ τὴν ἐποχὴ τῶν παγετῶνων στὴν Ἑλλά-
 δα» καὶ ὅτι «πρέπει νὰ γίνῃ πολλὴ δουλειὰ στὸν τομέα αὐτό». Προφανῶς τὸ δόγμα
 τοῦ «Ἀφροκεντρισμοῦ» ἔχει διεισδύσει καὶ στὸν ὥρο τῆς Ἀρχαιολογίας-Ἀν-
 θρωπολογίας. [Σημείωσις τοῦ Ἑκδότη].

[Μετάφρασις: **ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΛΑΜΠΡΟΥ**]